

TINTILINIĆ TINTILINIĆ

TEMA BROJA:

GLAZBA JE

ZNAJ DA SAM TU

ŽUPSKI
ROMEO I JULIJA

TINTILINIĆ TINTILINIĆ TINTILINIĆ

UREDNIŠTVO
NAZIV LISTA: TINTILINIĆ

Školski list O.Š. Gruda, 18. broj
20215 Gruda, Gruda 65,
Tel/fax: 020/791-012

VODITELJI NOVINARSKJE GRUPE:
Paulina Kisić Pendo, Ana Veselić
UREDNIKA: Nika Mujo, 8. b

CRTEŽ NA NASLOVNICI:
grupni rad učenika viših razreda
GRAFIČKO OBLIKOVANJE:
Marijana Pendo

UREDNIŠTVO:

prof. Paulina Kisić Pendo
prof. Ana Veselić
Nika Mujo, 8. b
Stela Vukić, 8. a
Marijana Đuka, 7. b
Antun Pendo, 6. a
Lauren Baletić, 7.a
Jeke Kušelj, 6. b
Karla Radonić, 6. b
Hrvoje Obad, 5. b
Petra Mujo, 5. b
Ilija Letunić, 5. b
Lara Mihaljević, 8. a
Tonka Bušković, 5. a
Antnela Djaković, 7. a

Dragi naši čitatelji,

pred vama je osamnaesti broj našeg Školskog lista. I u ovaj broj je uloženo puno truda i ljubavi prema pisanju naših učenika. Cilj nam je bio da list bude što sadržajnije, informativniji i zanimljiviji. U njemu su prikazani najvažniji događaji koji su se događali u školi i oko nje. U ovom broju možete pročitati o glazbi i tradiciji, o godini svetog Vlaha i Konavljanima, o piramidama u Konavlima, o borbi protiv nasilja te zanimljive tekstove o senzibilizaciji djece prema starijim osobama. Veselim se što iz godine u godinu raste broj naših mladih novinara. Budući da je razdoblje pohađanja osnovne škole jedno od najljepših razdoblja našega života, namjera nam je bila sačuvati od zaborava barem djelić toga vremena. Zahvaljujem svim učiteljima i učenicima koji su svojim radom pomogli nastanku lista. Vama, dragim čitateljima, želim da uživate u čitanju.

Ravnateljica
Zdenka Pivčić

SADRŽAJ

Uredništvo.....	2	Recenzije pročitanih djela.....	35
Uvodna riječ ravnateljice.....	3	Upoznajmo svijet - učenička putovanja....	36
Konavoske piramide.....	4	Adio osmaši.....	37
Radionice konavoskog veza.....	6	Dani kruha.....	38
Konavoska puca.....	8	Božić u školi.....	38
Godina sv. Vlaha.....	10	Eko - vijesti.....	40
Znaj da sam tu.....	14	Vijesti.....	42
Konavoski lorko.....	16	Konoteka.....	46
Novinski komentari.....	18	Strip.....	47
Novi starački dom u Konavlima.....	20		
TEMA BROJA – glazba je.....	22		
Intervju - Mihael Klaić, Pero Klaić.....	24		
Intervju - Ivo Letunić.....	25		
Intervju - Mihaela Lozić Vlajki.....	26		
Intervju - Bisera Knežević.....	27		
Pedagoške radionice.....	28		
Literarni radovi.....	32		

ANITA TROJANOVIĆ O KONAVOSKIM PIRAMIDAMA

Razgovarali smo s našom bivšom učenicom o njezinom radu krajobrazne arhitekture. Evo njezinih zanimljivih odgovora na naša pitanja.

Što je to krajobrazna arhitektura?

Krajobrazna arhitektura je umijeće oblikovanja, te planiranja ili gospodarenja zemljištem, koje se ostvaruje prostornim razmještajem prirodnih i umjetnih elemenata uz primjenu kulturnih i znanstvenih spoznaja s naglaskom na zaštitu i upravljanju resursima, a sve u svrhu stvaranja korisne i ugodne okoline. Dijeli se na dvije glavne discipline, a to su krajobrazno oblikovanje i planiranje. Krajobrazna arhitektura također obuhvaća zaštitu krajobraza, očuvanje i unapređenje prirodnog i kulturnog naslijeđa, zaštitu prirodnih resursa racionalnim korištenjem zemljišta, zaštitu i obnovu povijesnih perivoja, kao i organizaciju, oblikovanje i izgradnju novih krajobraza. U kulturno naslijeđe spada i suhozidna baština, kojom obiluje naša obala. Krajobrazni arhitekt se bavi njezinom interpretacijom i istraživanjem povijesti nastanka suhozidnog krajobraza.

Zbog čega su ljudi u Konavlima gradili međe?

Kulturni krajobraz Konavala se najvećim dijelom manifestira kroz poljoprivredne suhozidne

skeleta, te su ga onda iskorištavali za gradnju međa i podzida. Kod gradnje suhozidnih podzida, odnosno kod terasiranja, imamo niz razloga: smanjivanje nagiba terena koji se kultivirao, zaštita tla od erozije, povećanje apsorpcije vode u tlu kod jakih kiša, te omogućavanje korijenju biljke da prodire u dubinu do vlažnih dijelova tla.

Koliko treba da se suhozid sagradi?

Brzina gradnje suhozida je ovisila o umijeću samog graditelja, materijalu kojim je raspolagao u neposrednoj blizini i njegovom stanju, na primjer, ako se kamen nije trebao previše klesati i oblikovati, išlo je brže. Također, ovisi i o fizičkoj spremi graditelja i vremenskim uvjetima, naročito temperaturi. Moje iskustvo gradnje suhozida na ljetnim radionicama sa stručnjacima u gradnji i kolegama s fakulteta je rezultiralo nekoliko metara suhozida dnevno, što se smatra prosječnim na ljetnim vrućinama.

Koliko je bilo meštara od suhozida kroz povijest? Navedite poznatije!!!

Imena meštara nisu poznata kod istraživanja, ona nisu zapisana u literaturi. Redovito je meštar bio običan seljak koji je gradio suhozide na svom zemljištu. Najvrjedniji meštari su dolazili s krških područja koji su bili u stalnim životim borbama za opstanak na tako škrtim prostorima. Suhozidi su danas spomenici ustrajnosti i žilavosti težačkog života na kršu. Na našem području Konavala bih izdvojila pokojnog gospodina Iva Mijovića iz Đurinića koji je u dokumentarom filmu „Posljednji klačinar“ iz 1988. godine pokazao svoje umijeće u gradnji klačine.

U kojim konavoskim selima ih ima najviše, kakvog su oblika?

U Konavlima je u svim selima prisutna suhozidna gradnja, u nekima malo više, dok je u nekima malo manje obzirom na količinu kamenja u okolici. Najviše suhozida ima na Konavoskim brdima. Redovito je riječ o stepenastim i

džepnim terasama koje prate topografiju terena na rubovima vrtača i padinama brda. Zatim, pašnjački suhozidi kojima su ispresijecana brda u zaleđu sela kuda se najviše vodilo stoku na ispašu. U selima koja su smještena na padinama Konavoskog polja nailazimo na brojne suhozidne terase pod lozom i maslinama. U Donjoj bandi bih izdvojila Pločice, s lokalitetima Osojnik i Ravna gora, kao najzanimljiviji primjeri ekspanzije gradnje suhozidnih terasa za sadnju vinove loze nakon što je filoksera pogodila francuske

vinograde. U Moluntu i Vitaljini nailazimo na veliki broj izgrađenih i zapaljenih klačina.

Molimo Vas navedite neki primjer ljudskog truda da sačuva svaku mrvicu plodne zemlje...

Kao primjer tome bih izdvojila saznanje do kojeg sam došla kroz razgovor sa gospodinom Matom Skvrce. Ispričao mi je kako su njegovi stari, dok su gradili terase na Osojniku, koristili pletene kope, repače s kojima su prebacivali zemlju s jedne strane na drugu gdje je bilo više zemlje gdje se kasnije sadila loza i sijao buhač.

Postoje li pisani tragovi o međama u Dubrovačkom statutu?

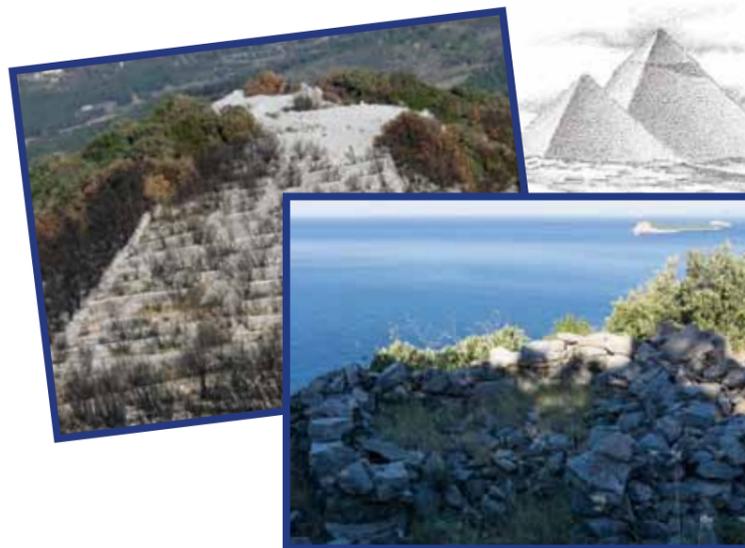
Da, u Dubrovačkom statutu nailazimo na zakone iz Knjige pete, koji nalažu sljedeća pravila na poljoprivrednim površinama:

XXIV. O međi i mrginu i suhozidini vinograda

Ako neki vinograd ili zemlja bude poviše neke međe, a netko ispod te međe ima vinograd ili zemljište, vlasnik tog zemljišta ili što je ispod međe, ako bude htio napraviti suhozidinu, može je napraviti na svome, a tu među čistiti nožem ili srpom. A dužan je ostaviti jedan lakat zemlje duž rečene međe za mrgin, koji može čistiti motikom ne dirajući prije spomenutu među.

XXV. O međi i mrginu između vinograda i zemljišta više vlasnika

Ako između vinograda i zemljišta što su u razini bude međa ili mrgin, neka ta međa ili mrgin budu zajednički vlasnicima tih vinograda ili zemljišta, a kad dotični vlasnici budu obrađivali rečena zemljišta ili vinograde, ne smiju prelaziti među koja je među njima. A mrgin neka bude pola jedne, a pola druge strane.

Neka zanimljiva priča....

Suhozidna gradnja je prepuna zanimljivih priča oko same tehnike izvođenja. Godine 1915. kada su talijanski inženjeri i vojnici gradili put do vrha Snježnice, Kunjani su pomno pratili tehniku podzidanja ne bi li istu tehniku primijenili kod podzidanja svojih poljoprivrednih terasa. Kod odjeljivanja vlasništva zemljišta, u međi se nekada postavljao uspravan kamen, zvan međaš, koji je označavao granicu između vlasništva. Danas nailazimo na iste, kao i na kamene križeve u međama koji su se postavljali u svrhu blagoslova polja i zaštite od nevremena.

Lauren Baletić, 7. r.

LEGENDA O MALOM KUNJANINU

Ima jedna legenda koju je pričio dundo Đuro Obrad s Kune. To je priča o malom i hrabrom Kunjaninu.

Živio nekoć davno na Kunom jedan dječak koji je tada, kao i sva ostala djeca, imao dnevnu obavezu čuvanja stoke u konavoskim brdima. Jednom prilikom se tokom dana zaigrao pa je izgubio stoku. Koliko god se trudio nije ju uspio naći. Silno se prepao da će ga, ako se vrati doma bez stoke, strogi roditelji istući pa je odlučio pobjeći od kuće. Pobjegao je u Zubce u današnjoj Bosni i Hercegovini koji su tada bili dio Turskoga carstva. Gore su ga ubrzo predali u janjičare, turske vojnike. Bio je hrabar i sposoban pa je vremenom napredovao u vojsci do visokog zapovjednika. Mnogo je bitaka vodio i pobijedio, ali ga je stalno mučila želja da se vrati doma i objasni svojim što mu se dogodilo. Nakon mnogo godina odlučio se vratiti u svoju Kunu. U dalekom gradu nakrao je nekoliko sanduka srebra na konje i krenuo prema svom rodnom selu. U strahu da ga ne ubiju kao turskog vojnika odlučio se skloniti na neko vrijeme u jednu od napuštenih koliba sa sjeverne strane Snježnice. Srebrni novac je sakrio u gustijernu s vodom kako mu ga netko ne bi oteo. Međutim, ubrzo je umro od kuge koju je sa sobom donio nikad ne vidjevši svoje roditelje. Od toga je prošlo mnogo godina i nitko ga se više nije sjećao, sve dok obitelj čija je bila ona koliba i gustijerna nije odlučila

ponovno obnoviti te zapuštene prostore. Kad su se spustili očistiti gustijernu ostali su zapanjeni. Iz nje su izvukli devet sanduka srebrenih turskih kovanica. Novac su prijavili d u b r o v a č k o m knezu, a on im je odredio da se turski srebrenici pretope i iskuju u dubrovačke perpere. Na Kunom se izradila privremena kovačnica novca sve dok se i posljednji srebrenik nije prekovao u dubrovački novac. Knez je pola iznosa odvezao u dubrovačku blagajnu, a polovinu ostavio nalaznicima. Oni su s tim novcem kupili jednu ulicu sa zgradama u starom gradu. Neke od tada kupljenih kuća su i danas u vlasništvu iste obitelji s konavoskog sela Kune. Dundo Đuro Obrad ovu priču rado priča i ima želju da ostane negdje zapisana kako se ne bi zaboravila i kako bi novi naraštaj znali da se i na Kunom kovao novac.

Zapisala Petra Mujo, 5. r.

oblike. Ljudi u Konavlima su gradili međe kako bi pregradili svoju baštinu, zaštitili urod od životinja, ali i iste držali na okupu unutar pašnjaka. Zatim, kako bi očistili parcele od viška kamenog

RADIONICE IZRADA KONAVOSKOG VEZA

Bubice

Kukuljice

Predavanje profesorice Marije Prlende o procesu izvlačenja svilenih niti iz kukuljice

Izrada konavoskog veza 2015. godine postala je hrvatsko nematerijalno kulturno dobro, a tim postupkom Konavle su zaštitile jedno od svojih najprepoznatljivih proizvoda. Do ovoga hvalevrijednog čina nije došlo preko noći već zahvaljujući upornosti i trudu konavoske umjetnice i majke naših učenika, Antoniji Rusković Radonić. Kao nositeljica projekta izrade konavoskog veza, samome procesu izrade veza, od bubica, preko svilenih niti pa do veza, osigurala je život i budućnost u Konavlima.

Osnovna škola Gruda s nastavnicom Marijom Prlendom i socijalnom pedagoginjom Anom Ljubić Arbanasin, prepoznali su vrijednost cijeloga projekta te u prostorijama škole organizirale radionice osnova izrade konavoskoga veza. Takva radionica trajala je cijelu školsku godinu 2015./2016. S obzirom da su učenici pokazali veliku zainteresiranost, radionica se proširila i na proces izrade svilenih niti iz dudovog svilca.

Kroz sljedećih par slika pokazat ćemo Vam kako od bubice nastaje konac, a od konca prava umjetnička djela.

Na početku ove školske godine dogovoreno je da radionice nastavljaju s radom u dvije grupe.

Grupa Osnova izrade konavoskoga veza je petkom 6. sat, a radionica za one koji su već prošle godine bili dio skupine, petkom 7. sat.

Ukoliko se još netko želi pridružiti, možete se obratiti nastavnici Mariji Prlendi ili socijalnoj pedagoginji Ani Ljubić Arbanasin.

Jele Kušelj, 6. b

Početak konavoskog veza

Konavoski vez

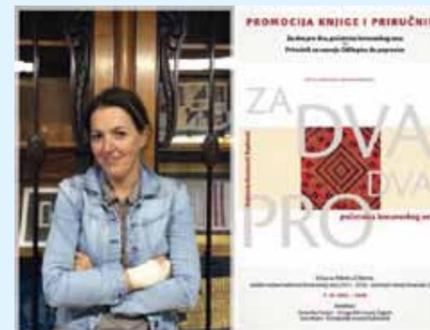
Polaznice radionice Konavoskog veza izvlače svilene niti

DAN PROSLAVE I OČUVANJA TRADICIJE

Učenice osnovne škole Gruda, polaznice radionice Konavoskog veza u školskoj godini 2015./2016. izrazile su želju kako bih se jedan dan obukle u konavosku robu i vezle. Nastavnica Marija Prlenda i socijalna pedagoginja Ana Ljubić Arbanasin oduševljenje njihovim idejom organizirale su dan kada će se sve djevojke obući u konavosku robu te u parku kraj rijeke Ljuta održati jedan sat konavoskog veza. Gospodina Pero Miloglava smo zamolili da dođe fotografirati takav jedan događaj što je on rado prihvatio. Tijekom takve jedne radionice u prirodi, polaznice radionice pokazale su svoje umijeće izrade svilenih niti iz kukuljica te pokazale kako su savladale osnove izrade konavoskoga veza. Osim oduševljenja domaćih posjetitelja parka, veliku pozornost su plijenile i stranim gostima.

KONAVOSKI VEZ- KAKO SE NE BI ZABORAVILO

U Čilipima je u izdanju Matice Hrvatske – ogranak Konavle predstavljena knjiga gde. Antonije Rusković Radonić pod nazivom „Pro dva za dva. Početnica konavoskog veza.“ Postavili smo joj par pitanja.

Zašto ste htjeli napraviti knjigu?

Jer sam željela da na jednom mjestu budu uzorci svih konavoskih vezova.

U čemu je važnost toga?

U Konavlima su se kroz stoljeća razvili posebni uzorci veza koji se ne vezu nigdje drugdje. Nažalost i u Konavlima se polako zaboravljaju.

Kome treba knjiga?

Svima koji vezu i svima koji istražuju konavoski vez.

Koje navezao uzorke u knjizi?

Uzorke su vezle cure koje četiri godine pohađaju moju radionicu konavoskog vezenja na Grudi u atelieru.

Zašto se knjiga zove Pro dva za dva?

U Konavlima se tako broji ponat dok se veze.

Otkud Vam volje?

Jako se divim našim babama, prababama i njihovim babama koje su neznajući ni čitat ni pisat stvarale blago koje danas zaštićeno kao blago Republike Hrvatske. Moja knjiga je samo hvala svim Konavokama koje su živjele prije nas.

Hvala Vam i puno uspjeha u radu!

Marta Radonić,
4. r.

IVAN BILIĆ, KONAVOSKA PUCA

Sin naše učiteljice Tinke unio je novi duh u našu konavosku tradiciju

Ivan Bilić je završio studij Restauracije i konzervacije na Odjelu za Restauraciju i umjetnost Sveučilišta u Dubrovniku. Nakon studija, šest godina je radio u struci, između ostalog i na restauraciji zbirke namještaja i preventivnoj zaštiti zbirke slika i arhiva Kuće Bukovac u Cavtatu. Potom je radio na restauraciji zidnih oslika u Samostanu Male braće i Biskupskoj palači u Dubrovniku, crkve svetog Krševana u Zadru i crkve svetog Lovre u Požegi. Nakon toga, posvetio se učenju zlatarskog zanata, učeći kod raznih starih majstora pri čemu je proveo godinu dana učeći filigransku tehniku u Sarajevu.

Voditelj ste radionice izrade tradicijskog nakita u Konavlima, u Zaičajnom muzeju u Čilipima. Koliko je polaznika, što radite, zašto je ta ideja pokrenuta?

U razgovoru s kustosicama Muzeja i galerija Konavala došli smo na ideju o pokretanju projekta koji bi, osim same izrade dijelova tradicijske odjeće i prenošenja tog znanja, uključivao i istraživački rad koji bi nam donio više podataka o porijeklu i razvoju tih elemenata. Odlučili smo se za radionicu izrade konavoskih puca tehnikom filigrana jer su puce neizostavan dio muške i ženske konavoske tradicijske odjeće, a sam obrt, koji je povijesno bio od velikog značaja, danas je potpuno marginaliziran. Što je još važnije, a što smatramo osnovnom misijom ovog projekta, potrebno je održati živim i dalje prenositi znanje i vještinu te njegovati svijest o njihovoj vrijednosti. Radionica je započela 22. veljače u Zaičajnom muzeju Konavala i trajat će sve do 28. travnja, a po završetku radionice muzej će organizirati izložbu tradicijski nakit tog kraja te prezentirati radove koje su polaznici izrađivali na radionici. Radionicu smo započeli s minimalnim sredstvima potrebnim za njeno održavanje, ali nas veseli entuzijazam i rezultati polaznika, kojih je trenutno 18. Izuzetan odaziv na radionicu smatramo velikim uspjehom i potvrdom potrebe održavanja ovog zanata prisutnim u svakodnevnom životu našeg područja. Nadamo se da će neki od polaznika nastaviti izrađivati filigran i u budućnosti prenositi stečeno znanje.

Zašto baš filigranski rad?

Budući da potječem iz obitelji koja se bavila filigranstvom te me oduvijek privlačio dizajn nakita, odlučio sam otići u Sarajevo i upisati tečaj filigrana kod profesora Hüsnüa Ünlüa [Hüsnü Ünlü] iz Ankare. Sretna je okolnost što je profesor Ünlü želio bezuvjetno prenijeti svoje znanje drugima, što je danas rijetkost, iako ova vještina gotovo izumire. Profesor Ünlü me pozvao na usavršavanje u Istanbul gdje sam proveo dva tjedna.

Koje osobine moraju krasiti restauratora / filigrana?

Potrebna je velika koncentracija, preciznost i finoća u izradi. Restauracija mi je jednim dijelom pomogla u učenju filigranske tehnike zbog dotadašnjeg znanja, vještina, poznavanja raznih materijala i alata.

Kako i gdje šire javnosti mogu čuti za Vas?

Želja mi je bila spojiti filigransku tehniku s modernim dizajnom nakita i na taj način ponuditi nešto novo i drugačije. Tako sam došao na ideju kreirati svoj brend art nakita „Bivan“ koji je za kratko vrijeme probudio veliki interes javnosti. Jedna od želja mi je imati svoj atelier u Dubrovniku, gdje bi mogao prezentirati svoj rad širem krugu ljudi. Trenutno izlažem nakit u Kokula art&craft shopu.

Hoće li se radionice ponoviti, ima li najava i zainteresiranih?

Nadam se da će Muzeji i Galerije Konavala nastaviti sa ovom, i drugim radionicama, mislim da su radionice jako važne kako bi nam pomogle u restauraciji i revitalizaciji tradicijske odjeće, te očuvanju materijalne i nematerijalne kulturne baštine. Raduje me da već postoje upiti za radionicu i iz ostalih županija, te se nadam da će se uskoro ostvariti i neke druge suradnje diljem Hrvatske.

Antonela Djaković, 7. r.

INTERVJU S DR. SC. VINICIJE LUPIS

Dr. sc. Vinicije Lupis, voditelj Centra Dubrovnik - Institut Ivo Pilar u ugodnom razgovoru za OŠ Gruda

Konavle naše drage izučavali su mnogi povjesničari, među njima je i Vinicije Lupis, dr. sc., porijeklom s Pelješca. Obratili smo se s pitanjima:

Kakvo je Vaše sjećanje na osnovnu školu?

Moja sjećanja za osnovnu školu u Kučiću i sada mogu zatvoriti oči i prisjetiti se trenutka kada sam pošao u školu sa starijim bratom. Učiteljica Nana Njakara bila je učiteljica u našoj maloj školi koja je brojila deset učenika u četiri razreda. Prvi dan nam je pokazala školski upisnik iz 1868. godine kada je škola bila utemeljena. U našoj školi koja je bila smještena na katu brodovlasničke obitelji Žegura- Jugović nalazio se namještaj i školska oprema još iz vremena Austro-Ugarske Monarhije. Sastojala se od drvenih klupa s udubinama za tintarnice i pera, a školski abak bio je veliki i drveni s pomičnim slovima i brojkama. Sa sjetom se sjetim školskog zvona, koje je bilo kao iz dječije priče. Svatko je imao svoje zaduženje, od obrade svoga dijela školskog vrta, donošenja vjedra vode ili sadnje drveća u središtu mjesta. Pred par godina bio je posječen bagrem kojeg je posadio moj brat i to sam doživio kao uništavanje jednog dijela mene. Svakako, sjećam se svog prvog crteža, gdje su peraje morskog psa bile veće od brda.

Zašto studiranje povijesti pa naknadno i povijesti umjetnosti?

Moja ljubav za povijest i arheologiju seže iz ranih dana, a tome je posredno zaslužna moja prabaka Marijeta Taübell – Lupis, koja je imala bogatu knjižnicu, te sam već od drugog razreda osnovne škole prionuo čitanju brojnih povijesnih romana.

Kako je to biti jedan od najvažnijih doktora znanosti?

Nažalost, biti doktorom znanosti nije u našem društvu neka prednost, jer su materijalne vrijednosti danas u našem društvu postale najvažnije. Biti znanstvenikom, odnosno istraživačem je ustvari način života, gdje su vrijednosni pojmovi posve drugačiji. Dug je i trnoviti put koji vodi do doktora znanosti ukoliko želite ići časno i

ukoliko želite da vaš doprinos znanosti znači neki novi iskorak.

Najvažnije nam je saznati nešto novo o Konavlima. Molimo Vas nešto o sakralnom graditeljstvu u Konavlima, time ste se puno bavili.

Tijekom istraživanjem i pisanjem više radova, gdje sam se bavio sakralnom baštinom Konavala iznimno mi je drago da sam saznao imena arhitekata crkava u Čilipima, Dubravci, Pločicama i neostvarenim crkvama u više mjesta poput Vitaljine. Župa Vitaljina bilježi svoje začetke 1620. Za udaljeni jugoistočni dio župe Pločice ustanovljena je 1620. kapelanija sv. Spasa. Kapelanija je postala samostalnom 7. rujna 1748. Odlukom Malog vijeća od 7. V. 1748. odlučena je gradnja župnog dvora za novouspostavljenu župu sv. Spasa u Vitaljini. Isto tako Vijeće umoljenih 13. veljače 1731. odobrava 150 dukata za nabavu kaleža, pokaznice i čestičnjaka za župnu crkvu. Zamolbu pred vijeće iznjeli su Antun Bratičević i Božo Radonić. Utemeljene najistočnije župe dubrovačke biskupije zbilo se za vrijeme istog nadbiskupa Anđela Franchija. Vijeće umoljenih je 1766. odlučila da se konavosko selo Kuna, koje je u prošlosti bilo u sastavu župe Stravča, potom pridodano župi Pridvorje, vrate u sastav župe Stravča. Isto tako pred dvadesetak godina upoznao sam unuka graditelja sakristije župne crkve na Grudi – gospodina Silvana Gandusija, čiji je djed bio kotarski građevni inženjer, te je značajan kao obnovitelj više važnih kulturnih spomenika na jugu Hrvatske, te sv. Petra u Dragi na Rabu i stubište do crkve sv. Ignacija u Dubrovniku.

Poruka mladima!

Poručio bih učenicima, da se ustrajni rad, vođen iskrenim namjerama i poštenim radom u konačnici isplati. Trnoviti je to put i ne treba se obzirati na podsmijeh, i to ljudi koji će s mnogo manje truda postići zavidni materijalni uspjeh. Duševno zadovoljstvo uspjeha u novoj spoznaji i prihvaćanju vaših postignuća u inozemstvu počesto će vam biti najveće zadovoljstvo. Rad i čestiti odnos prema obitelji i društvu, te ljubav prema domovini i strah Božji neka vas vode. Nešto novo saznali smo o Konavlima te zahvaljujemo dr. sc. Lupisu.

ZBORNIK „KONAVLE U PROŠLOSTI SADAŠNJOSTI I BUDUĆNOSTI“

Vinicije B. Lupis, „O sakralnom graditeljstvu Konavala u 19. Stoljeću“

„... Najznačajniji sakralni spomenik u Konavlima svakako jest franjevački samostan sv. Vlaha. Franjevački samostan, osnovan odlukom Velikog vijeća od 25. listopada 1429. Dobivši svoj konačni oblik u drugoj polovici XVI. stoljeća, dijelio je povijesnu sudbinu konavoskog pitomog kraja. Za vrijeme crnogorsko-ruske pohare Konavala divlje horde pljačkaša samostan su teško oštetile, a crkvu spalile. Najzorniji je nam pokazuje detaljni nacrt i opis okružnog građevnog inženjera Lorenza Vitelleschia u njegovoj rukopisnoj knjizi iz godine 1827. Pod naslovom Notizie storiche e statistiche del Circolo di Ragusa. Svakako je crkva bila prva popravljena, a o. Angelik Lučić predvodi obnovu. Glavni kasnobarokni oltar darovao je Marko Perić iz Orebića, koji je u drugoj polovici XIX. stoljeća dobio oltarnu palu Celestina Medovića, točnije 1880. godine, a u donjem dijelu crkve odmah je obnovljeno pjevalište i oltari posvećeni polovicom stoljeća.“

Nika Mujo, 8. r.

RADIONICA IZRADE KONAVOSKIH PUCA TEHNIKOM FILIGRANA

KONAVLJANI NA FESTI U GRADU

Baš kao i danas svetkovina svetoga Vlahu u Konavlima se iščekivala i za nju se pripremalo staro, mlado, malo i veliko. Rano ujutro na taj dan išlo se prema Gradu, na tovarima ili pješice, toware bi se ostavilo u Taboru i ta se tradicija zadržala sve do pojave automobile. Konavljani i Konavoke oblačili su za taj dan svečane narodne nošnje i stavljali na sebe najljepši nakit, a nosili bi sa sobom barjak župe kojoj pripadaju okičen lovrikom, maslinom i ruzmarinom. Svi barjaci iz Župe i Konavala okupljali su se na istočnom ulazu u grad, na Pločama, a zatim bi svi odlazili na misu ispred katedrale. Nakon mise prolazili bi barjaci gradskim

ulicama prema Stradunu. Na čelu povorke bile su moći svetaca, iza njih biskupi, svećenici i politički dužnosnici, a zatim vjernici predvođeni svojim barjacima. Konavljani i Konavoke ponosito i s molitvenim pjesmama na ustima slavili su svetoga Vlahu. Povorka bi ponovno prošla kroz crkvu našega parca, tamo bi se vjernici grličali i tako zaštitili od bolesti grla i svakog drugog zla. Poslijepodne barjaci su se izvijali na Pilama, najbolji barjaktari dobivali su veliki pljesak. U Lazaretima i na Bunićevoj poljani održavao bi se sajam oruđa, robe i drugih predmeta gdje bi svaki Konavljani našao za sebe nešto, npr. ožeg, komostra, dikelu, motiku, baretu, ubručić...

Danas se sve pomalo izmijenilo, uzbuđenje i iščekivanje feste još su tu, ali kao da više nema topline i radosti u nama ljudima. Tko zna, možda naš parac sv. Vlaho učini da nam se ponovno vrati onaj prijašnji mir.

Pavo Kuliš

FESTA SV. VLAHA

Moja baka je kao djevojčica svake godine išla na festu. Išla je zajedno sa svojim vršnjacima. Uputili bi se dan prije feste, majke bi im u konavosku torbicu stavila kupus, pršut, suho meso za menestru, krumpira i domaćih jaja za stari dubrovački kolač rozatu. Do grada bi išle vlakom obučene u najljepšu tradicijsku konavosku nošnju. Bili su jako sretni sto su mogli ići na takvu proslavu jer bi se lijepo zabavili i imali bi priliku odmaknuti se od svakidašnjih poslova i škole. Kada bi došli do starog grada išli bi gledati tradicionalno puštanje golubica. Prije gledanja gulubica moja baka bi hranu koju je donijela odnijela tetki i dundu koji bi spravili zelenu menestru i rozatu za sutrašnju festu. Do večere bi razgledavali grad i družili se s prijateljima. Zatim bi se vratila na večeru kod tetke i dunda gdje bi ostala prespavati do sutra. Sutradan rano ujutro bi se probudili i išli na misu. Nakon mise je slijedila procesija barjaka koje je nosio barjaktar, te župnika i župljana, kojim bi se moja baka priključila. Nakon procesije je do svečani ručak. Do povijanja barjaka pričala bi s tetkom i dundom. Kada bi se povio barjak njezine župe baka bi napustila grad sa svojim župljanima. Pošli bi na vlak i vratili se kući. Danima bi pričavali doživljaje s feste i jedva čekali dogodine.

Mihael Gabrijel Kukuljica, 7. r.

SVETI VLAHO

Svake godine 3. veljače sa svojom obitelji idem u Grad, na festu. Sjećam se da su me još kao malu curicu oblačili u konavosku nošnju i vodili u crkvu na grličanje, u procesiju i na tombolu. Uvijek je i mama oblačila nošnju, baš kao i puno drugih Konavljana i Konavoka. Danas kad više nisam tako mala moram reći da sam ponosna što s obitelji uveličam festu. Ove godine sve cure obitelji bit će u nošnji, mama, sestra, roditelj i ja. Bilo bi lijepo da i tatu uspijemo nagovoriti. Nošnja je veliko blag i treba je cijeniti i znati nositi. Mama me uči kako se treba obući, a nju su naučile njene bake. Nadam se da ću i ja nastaviti tradiciju i u budućnosti sa svojom obitelji uveličavati festu svetoga Vlahu.

Barbara Dragun, 6. r.

GODINA SV. VLAHA

U Godini svetoga Vlahu moramo spomenuti čvrstu vezu dubrovačkog zaštitnika i njegovih susjeda, Konavljana. Štuju Konavljani svetoga Vlahu i u Gradu, ali i u svome kraju. Teško da postoje Konavljani koji nije emotivno vezan za franjevački samostan svetoga Vlahu u Pridvorju. Samostan je to koji stoljećima svjedoči o vjerskoj i nacionalnoj pripadnosti konavoskog kraja, te je ujedno svjedok i neizostavni segment identiteta svakog Konavljanina.

FESTA SV. VLAHA

Festa sv. Vlahu je u našem dubrovačkom kraju najvažniji blagdan koji se slavi dugi niz godina. I u nas doma se sv. Vlahu odvažda slavi. Dok je još stari Dundo (Vlaho) bio živ ovaj blagdan je bio posebno važan. Danas u mojoj obitelji imaju dva Vlahu, dundo Vlahu i mali Vlahu, moj rođak.

Za festu sv. Vlahu se posebno pripremamo. Moja baba pripremi konavosku nošnju za svu djecu. Ponekad i za moju mamu i tetku Niku. Dok se oblačimo i pletemo pletenice uvijek je buka i nervoza. Ja najviše volim kad mi mama stavi njezine male konavoske naušnice. Nakon mise idemo u procesiju. Idemo iza barjaka sv. Ane kojega vazda nosi dundo Ilija Kesovija. Iza procesije se obično grličamo, a obavezno je i fotografiranje. Dundo Đuro sa svojim velikim fotoaparatom napravi jako puno fotografija. Festa se nastavlja u našoj konobi. Tu se svi skupimo, a dundo Vlahu svake godine pripremi nešto posebno za objed. Onda pričavamo tko je sve bio na festu u gradu i pregledavamo fotografije.

Prošle godine je dedo još na sajmu kupio novi sač, malome Vlahu loptu, a meni će baba za dogodine sašiti novu bjelaču.

Petra Mujo, 5. r.

2016
Godina
svetoga
Vlahu

ŽUPSKI ROMEO I JULIJA

GLUMA KAO IZAZOV

Glumačka amaterska družina „Sve za Župu“ koju vodi Frane Perun održala je 4. 11. 2016. god. u 19:00 h u Domu kulture na Grudi predstavu „Župski Romeo i Julija“. Predstava je dogovorena na poticaj gospođe Mare Bokarica, koja je ujedno sa svojim sinom, a našim učenicom, članica družine. Predstava je bila humanitarnog karaktera, odaziv velik i publika oduševljena pa nam nije nedostajalo poticaja da malo porazgovaramo s članovima amaterske družine i samom autoricom i inicijatoricom glumačke družine, gospođom Fani Perun.

Gledala sam Vašu predstavu „Župski Romeo i Julija“ pa me to potaklo da pokušam napraviti intervju s Vama za naš školski list. Unaprijed zahvaljujem što ste pristali odgovoriti na nekoliko mojih pitanja.

Što Vas je potaklo da napišete ljubavnu komediju iz Župe dubrovačke?

Volim glumu i teatar. Postavila sam neke predstave u osnovnoj školi u kojoj radim. Ponekad su to adaptacije tuđih predstava, a ponekad ih sama pišem. Napisala sam jednu lutkarsku, jednu na engleskom i nekoliko predstava na hrvatskom jeziku. Ova predstava je adaptacija teksta koju je napisala kolegica iz šibenske škole. Ja sam preradila taj tekst i prilagodila sve karakteristikama kraja u kojem radim. Radila sam s cijelim razredom četvrtaša

i svakoga sam htjela ubaciti u predstavu. Zato sam dodala dvije uloge, promijenila završetak i dodala dosta humorističnih elemenata. Glumili smo u selu i kad sam vidjela reakcije publike, odlučila sam sve prebaciti na „župski“ jezik. Zato sam morala puno toga izmijeniti jer je sve pisano u rimi. Na probama su glumci dodavali svoje ideje i tako je nastala predstava koja je posve drugačija od originala.

Je li bilo teško okupiti glumce?

Jako, jako teško. Ima puno uloga. I otkrila sam nešto zanimljivo - odrasli se srame više od djece. Bilo je zainteresiranih, ali ih nisam mogla nagovoriti da se prihvate glume. Ovi koji su pristali su otvoreni i spontani. Očigledno vole glumiti jer su dolazili na probe po kiši i buri. Jednom smo se tako smrzavali da smo vježbali u vindjakama. To se zove entuzijizam! Imala sam sreću naići na takve ljude.

Kako ste otkrili glumačke talente Pera Bokaricu i njegovu mamu Maru?

Pitala sam svakoga bi li htio glumiti pa tako i Marinu rodicu koja je zapravo nju preporučila. Čim je Mare počela glumiti, vidjela sam da joj leže sve uloge. Kad netko ne bi došao na probu, Mare bi uskočila. Glumila je na probama sve muške i sve ženske uloge i to je nama glumcima bio najsmješnji dio. Bez Mare ova predstava ne

bi bila tako dobra! Njoj sve leži. Najsmješnije nam je kad glumi mladu i neiskusnu Juliju, ali je jednako dobra i u drugim ulogama. Pero je dolazio s mamom na probe i onda smo i njega ubacili. Mislim da bi se njegov talent mogao razvijati i da će nas Pero u budućnosti još nasmijavati.

Je li bilo teško podijeliti uloge?

Sama podjela i nije bila teška. U početku su neke uloge dobili drugi glumci koji su odustali. Našli smo zamjene i to je sadašnja postava.

Koliko ste dugo vježbavali predstavu?

Vježbali smo 4 mjeseca do praizvedbe. Uglavnom smo se sastajali vikendom.

Pripremate li se prije svake izvedbe?

Obavezno! Neke uloge su duge pa je lako zaboraviti tekst.

Jeste li zadovoljni reakcijama publike na Vaš rad?

Najdraže mi je nasmijavati ljude. Neki su nas dvaput gledali. Dosad nas je pogledalo preko 1000 ljudi. S obzirom da smo mi amateri, to je odlično.

Što kažete o Konavljanima kao publici?

Fantastični su! Bio je veliki odaziv što pokazuje da

se ljudi uvijek žele dobro nasmijati. Ali posebno moram spomenuti one koji su sve organizirali i napravili kulise. To su gospođa Romana Zglav, gospari Maro Zglav i Božo Deranja, kao i naša neizostavna Mare Bokarica koja je i predložila da naše prvo gostovanje bude na Grudi.

Razmišljate li o novoj predstavi?

Preko zimskih praznika bi trebale početi prve probe nove predstave za odrasle. Postranju sam još dužna lutkarsku predstavu koju sam napisala svom nećaku kad je bio mali. To je za uzrast od 6-8 godina. Trebala bih ponovo postaviti predstavu na engleskom u svojoj školi s kojom planiram ići u susjedne škole. Ako budemo uspješni, mogli bi doći i na Grudu... Nikad se ne zna.

A sad malo razgovora ugodnog s mojim školskim prijateljem Perom Bokaricom i njegovom mamom gospođom Marom.

Kakav je bio osjećaj kad ste prvi put izašli pred publiku? Je li bilo treme?

Gosp. Mare: Kad sam prvi put izašla pred publiku bila sam jako uzbuđena, bilo je i malo treme, ali kako je predstava odmicala ta je trema nestajala. Najbolje ohrabrenje je pozitivna reakcija publike, a toga nije falilo.

Pero: Bio mi je lijep osjećaj, ali bilo je i puno treme kad sam stao na pozornicu.

Jeste li osjetili razliku između župske i konavoske publike?

Gospođa Mare: Jesam. Župska publika smijala se samo na neke scene, dok su se Konavljanji smijali na cijelu predstavu. Mislim da nekim Župljanima nije pasalo što je mali Miše jado iz Postranja, a ženi bogatu djevojku Lucu iz Mlina, to je vječni lokalni antagonizam Postranje - Mlini oživjelo. Pero: Čini mi se da se župska publika manje smijala, ali im se predstava sviđala jer je tema župska, prepoznali su svoju prošlost, ljude, običaje. Konavoska publika se po mom mišljenju više smijala i mislim da su se baš zabavili.

Je li bilo teško naučiti tekst s obzirom na pomalo zastarjeli zavičajni govor?

Gospođa Mare: Meni nije bilo problem naučiti tekst, riječi koje su korištene i sama upotrebljavam u svakodnevnom govoru, tako smo u obitelji uvijek govorili.

Pero: Ja nisam imao teksta u predstavi, ali mislim da ostalima nije bilo baš lako. Neki su imali jako pun teksta za naučiti.

Biste li mogli glumiti i u dječjim predstavama?

Gospođa Mare: Da, ja bih se rado uključila u predstavu za djecu, naravno ako bi me pozvali. Za djecu bih uvijek bila spremna.

Pero: Mislim da bih, li možda ne baš u svakoj.

Ovisi kakva je.

Što poručujete našim učenicima za kraj?

Gospođa Mare: Djeci bih poručila da se uvijek odazovu na glumu, ako im se pruži prilika. Ne trebaju se sramiti, sve što čovjek želi učiniti, to i može. Probe nisu naporne, nađe se vremena za sve, a ono što je najvažnije tamo se družiš, upoznaješ nove ljude, šališ se, smiješ i u veselju prolazi vrijeme. Još bih im poručila da ne zaborave svoj konavoski govor, neka pišu na njemu, neka ga koriste.

Pero: Probe su zabavne, tamo sam stekao nove prijatelje i preporučio bih svima koje to zanima da se uključe u glumačke družine.

Tonka Bušković, 5. r

„ZNAJ DA SAM TU“

U našoj školi provodio se projekt „Znaj da sam tu“ pod vodstvom gospođe Karmen Kmetović Prkačin.

Pitali smo gđu. Karmen sljedeće:

Koji je Vaš posao?

Viša savjetnica u Zavodu za javno zdravstvo.

Zašto ste odabrali taj posao?

Zato što volim pomagati ljudima. Osjećam se sretno i zadovoljno.

Je li posao težak?

Nije. Ne smatram ga takvim. Kad se nešto radiš s ljubavlju ništa nije teško.

razriješi trenutne poteškoće, osnažuje ga za uspješno suočavanje s mogućim poteškoćama ubuduće, te ga usmjerava kako da donosi

postaju aktivni sudionici i kreatori školskog i vršnjačkog okruženja te se osjećaju društveno korisnima i kompetativnim za pružiti pomoć i podršku drugim učenicima.

Koje su teme radionica?

Teme radionica su: Upoznavanje i dogovaranje (rad na stvaranju grupne kohezije), Svijet je lopta šarena (percepcija i razumijevanje različitosti doživljaja i tumačenja svijeta oko sebe), Sve što meni treba (upoznavanje s osnovnim psihičkim potrebama), Znam kako ti je (prepoznavanje emocija), Što znači biti dobar prijatelj, Kako pričati, a kako slušati, Konfliktom do suranje (nasilje i rješavanje

odgovornije odluke. Vršnjaci pomagači školski su potencijal za kreiranje mirnijeg školskog okruženja, primjerenijeg načina rješavanja uobičajenih dječjih konflikata te resurs za pomoć vršnjacima s konkretnim problemima. Mladi se najlakše za pomoć obraćaju vršnjacima, utjecaj vršnjaka je prema starijoj dobi sve veći, a vršnjaci su prvi „na crti obrane“ kad se problem „događa“.

Kako ostvarujete program?

Rad se odvija u radionicama u trajanju od 1,5 sunčanog sata. Grupa se sastoji od 14 do 16 djece, po dvoje iz svakog razreda. S obzirom na to da bi grupa sastavljena od učenika različitih razreda time bi se unaprijedila povezanost i solidarnost među učenicima različitih razreda te kreirao obrazac pozitivne pomoći i podrške u cijeloj školi.

Koju ste školu završili?

Gimnaziju, Pravni fakultet - dip. socijalni radnik, Medicinski fakultet - mr.sc. soc. psihijatrije i sociopatologije.

Koliko dugo radite ovaj posao?

Već 11. godina u Zavodu za javno zdravstvo.

Što obuhvaća program radionica „Znaj da sam tu“?

U mjesecu rujnu razrednici odaberu po dva učenika iz razrednih odjeljenja od 5. do 8. razreda. Potom se održi roditeljski sastanak za roditelje izabranih učenika. Nakon odrađenih ciklusa radionica, održat će se završno druženje uz dodjelu priznanja učenicima koji su sudjelovali u projektu.

Koji je cilj radionica?

Vršnjak pomagač je mlada osoba, koja koristeći vlastite vještine, pomaže vršnjaku umanjiti ili

Kakvo znaje će učenici dobiti kroz radionice?

Kroz radionice će razviti socijalne vještine koje će im pomoći u boljem nošenju s vlastitim teškoćama, ali i kojima će moći, u svakodnevnim situacijama, poučiti svoje vršnjake. Na taj način vršnjaci pomagači

sukoba, Starci su ok(odnosi sa roditeljima), Gospodar svog života (samopouzdanje i odgovornost). Hvala lijepa mag. sc. Karmen Kmetović. Učenici su već prenijeli svoje pozitivne utiske drugim učenicima i razrednicima, a učenice 6. b. razreda, Jele Kušelj i Karla Radonić, napisale su igrokaz na temu projekta.

Paula Jakobović, 7. a i Marijana Đuka, 7. b

IGROKAZ

U školu ulazi zbunjeni dječak Mario (novi je u školi). U školi se izvodila priredba. Tri dječaka stoje u kutu i pričaju o nogometu. Dječak im se približio...

MARIO: Bok ja sam Mario, dolazim iz Zagreba i doselio sam se u Konavle jer mi ovdje žive djed i baka. Kako se ti zoveš?

ANTE: (jedan od glavnih) Ja sam Ante i ja sam ti najbolji igrač u školi. Oni su Luka i Pero, oni su kao moje „sluge“. Želiš li ti biti jedan od njih ili želiš biti kao ja?

MARIO: Hmm... Radije ne bih bio niti jedan od vas. Ne želim biti bahat, zloban i bezobrazan kao ti radije bi bio pravedan i spreman pomoći drugome.

Ante se naljuti, a Mario se odmakne. Dok su oni razgovarali priredba se bližila kraju. Ugleda jednoga dječaka kako sjedi usamljen na klupi. Mario mu pride...

MARIO: Zašto sjediš sam tu na klupi? Jesi li možda dobio lošu ocjenu ili si se posvađao s prijateljima?

IVANO: Bok ja sam Ivano, ja nemam prijatelje jer svi misle da sam štreber.

MARIO: Oprosti što se nisam predstavio, ja sam Mario. To nije fer od njih, nisu te smjeli pogrdavati.

IVANO: Oni (učenci) pričaju sa mnom jedino kada im je potrebno pisati domaću zadaću, kad je test i kada je ispitivanje.

MARIO: To se zove iskorištavanje.

U njihov razgovor upetlja se Ante. Ante počne govoriti...

ANTE: Oooooooooo vidi štrebera kome se to tužakaš, novom prijatelju!

MARIO: Kao prvo nemaš pravo to govoriti, a kao drugo on se nije tužakao nego mi je pričao o sebi. Zašto misliš da je štreber, jesi li možda ljubomoran što je pametniji od tebe?!

Ante gurne Maria na pod i kaže „Tko si ti da mi

nešto govoriš?“. Ivano se digne i suprostavi se Anti...

IVANO: Nemaš pravo nikog gurati ili ga povrijediti. Ti to radiš jer nemaš pravog prijatelja, nego su ti svi prijatelji zato što si kapetan nogometne ekipe.

Predstava završi dok najednom djeca počnu vikati „Ante je gurnuo dječaka“. Ravnateljica to čuje te dođe vidjeti što se dogodilo. Ivano sve ispriča ravnateljici u detalje. Nakon toga ravnateljica odvede Antu u njen ured i da mu drugu opomenu jer prvu već ima. Mario i Ivano su postali najbolji prijatelji, a Luka i Pero su im se pridružili. Svi su govorili da su Mario i Ivano junaci.

Ovaj igrokaz govori da nema veze iako jedna osoba nije dobra u nekim predmetima ili jednostavno nemaju prijatelja zbog njihovog ponašanja uvijek im se mora pomoći ili ih obraniti od zle djece.

Napisale: Karla Radonić i Jele Kušelj 6. b

DANA RUŽIČASTIH MAJICA

U srijedu, 24. veljače učenici nižih razreda naše škole su se zajedno sa svojim učiteljicama po prvi puta pridružili obilježavanju **Dana ružičastih majica**. Inicijativu su podržali tako što su bili obučeni u ružičaste majice i nosili ružičaste vrpce zavezane oko ruke.

Svjesni činjenice da je nasilje prisutno svakodnevno u svim okruženjima odlučili su se pridružiti ovoj obljetnici i time reći NE nasilju. Tijekom cijelog dana u školskom hodniku se mogla čuti pjesma **NERUGAJ SE**. Provedene su brojne radionice o osvještanju nenasilnog rješavanja problema i stvaranju škole kao mjesta na kojem volimo biti. Svi obučeni u ružičaste majice zajednički su se fotografirali u obliku majice i tako poslali poruku kako neće dozvoliti vršnjačko nasilje u svojoj sredini. Kako se ovaj tjedan obilježava i međunarodna inicijativa „Zagrlj za Guinness, zagrlj za rijetke“ iskoristili smo priliku te napravili jedan zajednički zagrljaj i tako dali glas za rijetke bolesti.

Dan ružičastih majica obilježava se u čast prevencije vršnjačkog nasilja, a obilježava se zadnje srijede u mjesecu veljači. Ideja je nastala nakon što je jedan učenik u školu došao u ružičastoj majici, u znak podrške svojoj majci koja je oboljela od raka dojke i bio žrtva vršnjačkog nasilja. Kako bi pomogli prijatelju, dvojica dječakovih kolega iz škole, također su odjenula ružičaste majice. Vijest o gesti dječaka koji su podigli glas protiv nasilja odjeknula je širom svijeta te je prosvjed protiv nasilja ubrzo postao globalan. Majice su tako postale prepoznatljiv simbol inicijative, i kasnije, međunarodno prepoznate obljetnice.

Dana 24. veljače obilježavao se Dan borbe protiv nasilja (Dan ružičastih majica). Kada smo došli u jedan razred zajedno s djecom iz Vodovađe učiteljice su nam pričale kakva sve mogu biti nasilja. Zatim smo igrali jednu igru i shvatili da se ne smije nekoga odbaciti od svoje grupe zato što ima nešto na sebi što tvoja grupa nema.

Nakon toga smo otišli u hol i zajedno s pedagoginjom Anom Ljubić smo pjevali pjesmu „Ne rugaj se“ i glumili nasilja. Nakon toga smo pošli u razred i igrali jednu igru iz koje smo saznali da treba svakome pomoći.

Pošli smo na odmor, lijepo se poigrali, obuli tenisice i pošli u dvoranu. U dvorani su smo se igrali i s vjeroučiteljem igrali košarke, muški protiv ženskih. Ostalo je izjednačeno, 6:6.

Na kraju smo pošli u razred po stvari i onda kući. Kod kuće smo sve ispričali roditeljima, a oni su se jako obradovali.

Ivan Mujo, 3. razred PŠ Pridvorje

Socijalna pedagoginja Ana Ljubić Arbanasin

ANTUN PENDO

Neobični konavoski lorko, najzanimljivije neobično biće Hrvatske

Ove godine učenik naše škole Antun Pendo osvojio je prvo mjesto na VI. likovno - literarnom natječaju

„Povist mista moga“ OŠ Rogoznica. Motiv i poticaj ovogodišnjih literarnih i likovnih radova bila su neobična i strašna bića iz narodne predaje. Natječajje nastao kao potreba učenika da istražuju korijene, jezik, tradiciju svojih predaka, narodne običaje mjesta u kojem su rođeni ili u kojem živi te njihove odjeke u svakodnevnom suvremenom životu. Naš Antun svakako je jedan od učenika koje to jako

zanimaju, pa ne čudi njegov uspjeh. Odlučili smo mu postaviti nekoliko pitanja kako o samoj osvojenoj nagradi, ali i o njegovim interesima inače.

Najprije čestitke na prvome mjestu, kako si se osjećao kada si čuo za rezultate?

Osjećao sam se nestvarno, kao da se ne radi o meni. Prošlo je dosta vremena od kada sam napisao priču pa sam i zaboravio na nju. Baš sam nespretno dočekao vijest tim više jer se uopće nisam ničemu nadao. **Kako si saznao za priču o lorku?**

Tata mi je priču o lorku ispričao kao malome. Neke detalje, kojih se nisam mogao sjetiti, sam ga ponovo pitao dok sam pisao priču. Tu je priču i on čuo od njegovih starih.

Baviš li se inače pisanjem?

Obično pišem na zadanu temu kada me nastavnice iz Hrvatskog jezika i pedagoginja Ana Veselić zamole. Obično je to za školski list ili za neki od natječaja. Za drugo pisanje nemam baš puno vremena jer me dosta toga zanima.

Koliko često pišeš i gdje pronalaziš motive za pisanje?

Motive za pisanje nalazim u pročitanim knjigama i u stvarnom životu, a ne mogu baš odgovoriti koliko često pišem. Ponekad se dogodi da često pišem, a ponekad tjedan dana ne napišem ništa.

U kojoj formi ti je najlakše pisati?

Najdraže mi je pisati priče jer tu imam najveću slobodu u pisanju.

Čitaš li izvan obvezne lektire i što?

Volim čitati, a najviše čitam pustolovne i znanstveno-fantastične romane. Trenutno čitam knjigu koju mi je poklonila pedagoginja „Kroz pustinju i prašumu“.

Koji ti je najdraži pisac?

Najdraži pisci su mi Michael End, J. K. Rowling i C. S. Lewis.

Što bi želio biti kad odrasteš?

Puno toga me zanima i ne znam što bih sada izdvojio.

Što misliš koliko nastava hrvatskoga može pomoći učenicima kao što si ti?

Mislim da može puno pomoći je tako stječemo potrebno znanje za pisanje i budemo potaknuti na pisanje.

Što bi za kraj poručio našim čitateljima o čitanju i pisanju?

Ako voliš pisati nemoj se bojati neuspjeha. Piši i stvaraj, samo hrabro!

Zahvalila sam Antunu i zaželjela mu puno dobrih rezultata u budućnosti.

Antonela Djaković, 7. r.

U video igricama kako i u mnogim današnjim filmovima često se pojavljuju zombiji. Jako su popularni tako da čak postoji i jedan dan u godini kad se ljudi oblače u zombije kako bi izgledali kao živi mrtvaci te takvi šeću ulicama. Danas zombiji umjesto da nas preplaše, više nas nasmijavaju. Davno prije nije bilo tako. Konavoski zombi zove se lorko. To je čovjek ustao iz mrtvih, zastrašujuće stvorenje pri čijem se spominjanju starim Konavljanima dizala kosa na glavi. Svako selo, svaki zaselak i svako konavosko mjesto imali su kroz povijest ne jednog nego nekoliko lorka. Nažalost, većina priča o lorcima nije ostala zabilježena ili je ostao prenesen samo mali dio priče. Najčuveniji konavoski lorko bio je Vukota s konavoskih brda. O njemu postoje mnogi crkveni zapisi u kojima se iznose svjedočenja ljudi koji su vidjeli ovog živog mrtvaca. Da bi se lorkovu nemirnu dušu umirilo i odvelo na onaj svijet, bilo je potrebno napraviti crkveni obred koji se zove uklinjanje. Ukleti, znači vezati lorkovu dušu na točno određeno mjesto koje isti taj lorko reče. Nažalost, iz primjera Vukote vidimo da to uklinjanje nije uvijek uspijevalo jer postoje zapisi da je on uklet u mnogim konavoskim mjestima pa tako i u samostanu u Pridvorju. Priču o Vukoti ostavit ćemo za neki drugi put jer bi se o njemu mogao ispisati poveliki roman, a ovdje će biti ispričana priča o komajskom lorku zaboravljenog imena i jednom čovjeku koji se s njim sukobio.

ŠĆEPICA PROTIV STRAŠNOG LORKA

Šćepica S. bio je mornar na brodovima Dubrovačke Republike. Legenda o njemu kaže da je bio čovjek silne snage. Komajani bi govorili: on se ne boji ni živa ni mrtva! Jednoga ljetnog sparnog dana, nakon što se vratio s broda, Šćepica je pošao posjetiti svoje rođake u Grušiće. Budući nije volio jahati, ni konja ni mazgu, išao je pješice preko Žanjčana - uske doline između Komaja i Grušića. Tim starim, tjesnim putem koji prolazi kroz šumu i mimo mnogih jama nitko se noću nije usudio prolaziti, pogotovo tih dana jer se pročula priča da je jedan čovjek prije nekoliko dana ustao iz groba. Noću je taj lorko od silnog bijesa čupao stabla i bacao ih po stazama. Cijeli komajski kraj bio je u velikom strahu, ali to Šćepicu nije brinulo, on je mirno pošao kod svojih rođaka na krsno ime. Cijeli dan je jeo i pio, a kad je pala noć reče rođacima da ide doma. Rođaci su ga nagovarali da ostane jer je pala noć i da se priča svašta o lorcima. Hrabri Šćepica uporno je odbijao molbe te je krenuo kući, vraćajući se kroz Žanjčan. Uvečer je bilo toliko mračno da nisi mogao vidjeti niti prst pred nosom tako da je Šćepica od rođaka morao uzeti feral. Pređe Šćepica pola puta i na starome deblu vidio je neki tamni lik kako sjedi. Šćepica ga pozdravi s „Hvaljen Isus“, ali čovjek mu ne odgovori. Kad se Šćepica već jako približio spodobu ustane zaklonivši mu prolaz. Ogromini tamni čovjek reče kao iz bunara:

MARIANE À BRUXELLES

Mnogi naši učenici su uspješni i imaju karijere. Za ovaj broj Tintilinića razgovarali smo s Marijanom Čupić, koja je dospjela i do Brisela.

Tvoje sjećanje na OŠ Gruda! Opiši neku zanimljivu zgodu.

Za osnovnu školu Gruda vežu me brojne lijepe uspomene. Počevši od plesanja makarene u najboljim crveno-crnim kombinacijama ikad, pod vodstvom naše neponovljive učiteljice Marije Macan, do brojnih predstava, sportskih događanja, i nezaboravnog

igranja tjelesnog u improviziranoj dvorani koja je zapravo bila učionica. Brojni profesori koji su uvelike utjecali na mene i na moj odabir profesije, iako toga tad nisam bila svjesna. No sva ta sjećanja postaju sve bljeđa kako godine prolaze, a u pamćenju ostaju ljudi koji su dijelili te trenutke s tobom, i

zbog kojih ne daš tim sjećanjima da u potpunosti izbljede. Ja sam imala sreće pa sam već od prvih godina školovanja oko sebe imala kvalitetne osobe koje će tokom godina uvelike utjecati na mene i koje i danas čine bitan dio mog života.

Koji si fakultet završila i zašto?

Završila sam Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Teško je definirati zašto sam točno odabrala taj fakultet. Prilikom odabira fakulteta, istraživala sam koje predmete ću imati na pojedinim fakultetima, te me Fakultet političkih znanosti najviše zaintrigirao jer je imao povijesne, filozofske, etičke, pravne i ekonomske predmete, što je manje više predstavljalo moje područje interesa.

- Ja sam lorko! Bježi od mene, ustao sam iz grobal!

Šćepica ga posvjelti feralom te mu reče:

- Poznam te. Nisam te se bojao dok si bio živ pa te se ne bojim ni sad! Makni se da prođem, kasnim doma!

Uz strašni krik lorko se baci na Šćepicu. Njemu ispade feral koji se udarajući od tlo ugasio, tako da su se borili u mraku. Lorko je bio silno snažan, ali ni Šćepica nije bio slabiji. Neprestano se hrvajući i udarajući jedan drugoga čim su god stigli povaljali su nekoliko međa te počupali više mladih lovorka i hrastova kojima su udarali jedan po drugome. Satima su se teško borili. U jednom trenutku obojica iscrpljeni stadoše jedan nasuprot drugoga.

Opiši svoj poslovni put i uspjeh, posebno nas interesira Bruxelles.

Tijekom studiranja volonirala sam u uredu jednog eurozastupnika u Zagrebu, gdje sam stekla brojna znanja koja će mi uvelike olakšati kasnije napredovanje. Nakon jednogodišnjeg volontiranja, tijekom kojeg sam između ostalog posjetila i Francusku, shvatila sam da me područje europskih politika itekako zanima, te kako želim i dalje napredovati u tom polju. Nakon volontiranja prijavila sam se za stažiranje u Europskom parlamentu u Bruxellesu gdje sam odradila tromjesečni staž i dobila i praktično znanje vezano za politike Europske unije. Nakon staža završila sam svoj diplomski studij, sudjelovala na projektu na Siciliji te se u konačnici zaposlila u Ministarstvu turizma. Nakon pola godine rada u Ministarstvu turizma uvidjela sam kako me taj posao ne ispunjava te sam počela tražiti novi posao, kojeg sam i dobila nakon nešto više od mjesec dana. Trenutno radim u tvrtki Sense Consulting koja već dugi niz godina poduzećima i subjektima u javnom sektoru pruža podršku u procesu povlačenja sredstava iz nacionalnih i EU fondova.

Što je važno za uspjeh?

Uspjeh dolazi veoma lako ako radiš ono što voliš. Ne postoji nikakva univerzalna formula jednostavno radite na sebi, vjerujte u sebe, ne postavljajte si nepotrebna ograničenja i imajte hrabrosti učiniti korak u nepoznato. Ako ste spremni za njega, uspjeh će doći sam od sebe.

Planiraš li povratak na Grudu?

Ne volim dugoročna planiranja jer smatram kako se treba prepustiti i davati sve od sebe sada, u ovom trenutku. Potrebno je imati viziju što želiš i kojim putem to želiš ostvariti, ali ne volim stavljati limite na svoje snove, pa se prepuštam budućnosti da

me iznenadi. Stoga ne mogu odgovoriti na pitanje vezano za povratak na Grudu.

Je li ovaj posao tvoje ispunjenje sna?

Mislim da sam još previše mlada i neiskusna za ovo pitanje. Trenutno ne mogu zamisliti da se bavim ičim drugo, jer me ovaj posao u potpunosti ispunjava. Ali to ne znači da ću se baviti ovime cijeli život. Smatram kako živimo u vremenu kad je potrebno kontinuirano ulagati u sebe i kad nije dovoljno završiti fakultet da bi si osigurao egzistenciju, već je potrebno da kontinuirano napreduješ na privatnom i poslovnom planu. Kakav god bio moj put, nadam se da ću uvijek biti ispunjena i raditi ono što volim i želim raditi u tom trenutku.

Poruka mladima!

Moja poruka mladima jest da iskoristite mogućnosti koje su vam na raspolaganju. Širom otvorite oči istražujte, putujte, učite. Ne postoji ništa što vas obogaćuje toliko kao poznanstva diljem svijeta i iskustva iz stranih država. Nemojte se bojati učiniti korak u nepoznatome, jedino što se može dogoditi jest da imate iskustvo više s novim prijateljima. Zahvaljujemo Marijani!

Nika Mujo, 8. r.

KOLAŽ ISTINE, ZABLUDE, PRIJATELJSTVA .....

Odluka da budete prijatelj je jedina važna i ona koja sve mijenja!
Uputit ću Vam svoj komentar jer riječ otvara nove putove!!!

10. lipnja 2016. Završetak škole

Svi mi imamo neke zadatke. Neke nam zadaje mama, neke tata, a neke druge odrasle osobe. Kad je meni pedagoginja rekla da pišem komentare, prvo što sam promislila bilo je: „Osramotit ću se, sto posto!“, a zatim sam naglas rekla: „Probat ću!“
Dakle, moje ime je Karmen. Uskoro punim jedanaest godina i da, završila sam četvrti razred. Jako će mi faliti ova školska godina, mislim da ću je pamti kao jednu od najboljih. Falit će mi smijuljenje na satu. Jednom sam čitala tekst iz udžbenika i „odvalila“ od smijeha. Ne znam o čemu se radilo u tekstu, ali znam da nije bio smiješan i zapravo sam se smijala bez razloga. Falit će mi još plakanje zbog loših ocjena, opraštanje i dolasci socijalne pedagoginje u razred, drugo mjesto na Prvom pljesku i izlet u Metković koji zapravo još uvijek najdetaljnije pamtim. Svi ti najsladši momenti ostali su mi u glavi. Moram se pohvaliti bila sam u najluđem razredu!

Glazba okružuje ovaj svijet magijom. Glazba okružuje sve nas. Vjerujem da bez glazbe ne bi bilo ni života. Možda Vi ne mislite tako, ali glazba je preuzela glavnu ulogu - dobro ne baš glavnu - u našim životima.

Dječaci iz mog razreda vole Hajduk i slušaju te hajdučke navijačke pjesme. Neki slušaju klape, neki narodnjake itd. Većina djevojaka sluša Taylor Swift, Biebera i tako te. Meni je Shawn Mendes prvi na top listi. On mi je trenutno omiljeniji.

1. srpnja 2016. O Izletima i lažima

Bliži mi se izlet u Međugorje, još osam dana. Idem sa zborom. Naravno, crkvenim zborom jer tko bi nas iz školskog zbora odveo u Bosnu i Hercegovinu? Još nam platilo prijevoz, hranu, piće itd!!!

Kao i kod mojih rodica i kod nas su agencije sto puta spominjale da će na izletima biti roštilj, ali ništa. No, najgore je to što nas lažu. „Tko laže, taj krade, tko krade taj ide u političare!“ - ne znam možda.

Lagati je ljudski. Laži ponekad mogu biti smiješne, a nekad ozbiljne. I ja ponekad lažem. Ali, po meni je to ok, ako se ne vrijeđa druge i nije često.

9. srpnja 2016. Međugorje

Probudila sam se u pet, a legla u jedanaest. Razlog tomu je izlet u predivno Međugorje. Provela sam se kao nikad u životu i to izvan Hrvatske. Kupila Marijine suvenire. Bilo je zakon! Svratili smo i u svetište Hrasno, kupali se u slapovima „Kravica“ i hodali svukuda. Svirali, pjevali, smijali se, spavali, svađali se, zafrkavali... Molili, išli na misu, potrošili pare... svašta nešto! Bio je to jedan predivan izlet i voljela bih ponoviti dan.

18. srpnja 2016. Rođendani i ostalo

Dakle danas je moj rođendan. Godinu dana starija, Karmen je spremna za nove avanture i ostale stvari vezane uz avanture.

Iskreno, ne želim imati 11 godina. Nisam ja zrela za to. Jer, ako imam 11 godina, onda uskoro idem u 5. razred, a čula sam da je dosta težak. Kad se samo sjetim da ću se opet buditi u 7... uff. I odoh ja s rođendanske teme na školu...

Uglavnom, nema šanse da se kod mene više puše svijeće, prerasla sam ja to... ali, 11 su dvije jedinice.... Uf ako budu iz matematike....

8. kolovoza 2016. Muzeji i turisti

Prije svega želim čestitati rođendan mojoj susjedi Mihaeli, koja je još dijete i ako Bog da, dijete i ostane.

A sada, glavna tema: muzeji i turisti. Postoje razne vrste muzeja i čuvari su narodnog blaga. U ovo doba ljeta ima najviše turista i uglavnom posjećuju Dubrovnik zbog prirodnih ljepota i muzeja. Na nekim muzejima tj. na njihovim vratima piše: „Nije dozvoljeno fotografirati.“ Je li napisano na kineskom? (uvijek Kinezi zar ne). Nije logično. Možda nisam u pravu, ali ovo moram podijeliti s vama. Išla sam u muzej s mamom, tatom i ujakom. Na vratima je bio prekršten crvenom crtom fotoaparata. Mladom paru to ništa nije značilo. Cura je pozirala pored svake, ali svake stvari u muzeju. Poštujem turiste i njihove narodnosti, ali... to stvarno nije normalno. Imate i ovakve:

a) fotografiraju sve za fejs, još malo pa će i javne WC-e početi fotografirati,
b) uzeli automobil u rent a car-u, parkirao se na parking za invalide, posjeo djecu na krov i promatraju avione. Bravo....!!!

Idoli

Shawn je normalan, za razliku od nekih pjevača koji du skroz „skrenuli“. Nekad se zna našaliti kao: „I always look good“. To nama fanovima uvijek tjera osmijeh na lice. Uvijek će se naći netko tko će reći kako nije dobar. I slično. Ja odgovaram „Nitko nije savršen!“ (Griješim, Shawn je ipak savršen.)

Oh joj...

Oh joj... Stigle knjige za školu.

Oh jooj... treba početi vježbati gitaru.

Oh joooj škola je za 15-ak dana.

1. rujna 2016.

Deveti... vrijeme da se počnem žaliti jer ništa nisam učinila ovo ljeto. Moje ljeto bilo je cijeli dan ležanja u krevetu, pijuckanje kaka i trošenje interneta, čitanje Greena i članka o Mendesu. Vraćanje u normalnost jednostavno mi ne ide. Ovih par dana nisam ni spavala kako treba, previše sam mislila na školu. Pisala bih ja još do Božića, ali moj je zadatak bio pisati samo ovo ljeto. Ipak, kroz godinu ću pisati još sastava i pjesama. Pa, toliko od mene zasad.

Poželite mi sreću u novoj školskoj godini. Čaos!!!
Karmen Bogdanović, 5. r.

ZAŠTO MORAM SVAKI DAN NA IPHONE?

Tko smo? Naš identitet? Kamo idemo?

I, onda jesu li nam oni potrebni za preživljavanje ili da smo fensi? Koliko to košta? Možda je i to politika!!!

Postavljam pitanje: što je važno u životu?

DJEVOJČICA IZ AFGANISTANA

Napredak! Pобољшanje! Uspjeh! Divljenje! Slava! Novac! Materijalna bogatstva! Jesu li ovo jedine stvari koje čovjek u životu traži, njegovi glavni prioriteti? Jesu li to jedini razlozi zašto živimo? Ima li više ljudi s prosječnom količinom prihoda kojima nije stalo do ovih stvari već do istinske sreće, mira? Ima li onih koji će pomoći drugome bez da traže nešto zauzvrat?

Dok se neki fokusiraju na potpuno nevažne stvari, drugi pak pokušavaju preživjeti. Tako i djevojčica iz Afganistana. Rat! Urezao mi se citat: „Na prvi dodir sestrih ruku Parvana se skupi, misleći da su vojničke.“ Položaj žena tada bio je jako loš, ponekad su tretirane kao nevažna bića s kojima se može upravljati. Začudujuće, te su žene uvijek bile spremne pomoći drugima. Ona je znala što mora učiniti za svoju obitelj. Prebukla se u dječaka i zamijenila svoga oca u poslu, prodavala stvari po ulicama te čak iskopavala kosture mrtvih ljudi. Danas, kao da je drugo vrijeme. Postoji li takav čovjek koji je spreman na takvo nešto? Jeste li vi spremni na nešto takvo?

Kako se njezina majka osjećala? Kako bi se bilo koja majka, koja voli svoje dijete, osjećala? Ja mislim kao živi mrtvac.
Stela Vukić, 8. r.

Grupni likovni rad viših razreda OŠ Gruda

SADAKO HOĆE ŽIVJETI

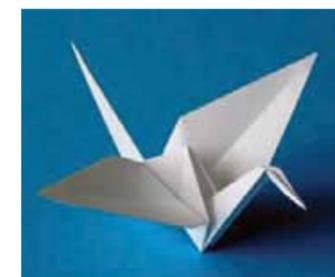
Stanite! Prestanite s onim što radite! Osvrnite se oko sebe! Pogledajte gdje ste! Što vas okružuje? Stol, stolica, tehnika ili ipak priroda? Ako vas okružuje priroda, onda vi pripadate sretnima.

No ako vas okružuje razna tehnika: jeste li sretni? Mi sebe zovemo pametnima, no jesmo li zapravo glupi? Koji je odgovor na ovo pitanje? Naš napredak i pamet doveli su nas do Hirošime, Nagasakia i Černobila, možemo li se osvrnuti i reći da smo ponosni? Nakon svih tih katastrofa, ja mislim da ne. Zbog te katastrofe uništene su milijarde života, i to nije dosta već se i danas ratuje i uništava. Tako je uništen i život male djevojčice Sadako. Ona je bila izložena zračenju te bombe i deset godina nakon toga je umrla. Zašto? Zbog naše sebičnosti i želje za moći, novcem i sl. Ta je bomba pala kada joj je bilo svega četiri godine, dok je bila sa svojim starijim bratom Šigeom. Sljedećih deset godina živjela je sa svojom obitelji normalno, koliko je to bilo moguće. Malo pomalo su opet stali na noge i nakon što je odvozila biciklistički maraton katastrofa se oglasila. Ostatak svog života provela je u bolnici praveći papirnate ždralove, nadajući se da će ozdraviti. No to se nije dogodilo.

Stanite! Prestanite s onim što radite! Osvrnite se oko sebe! Napredak treba biti u službi života, a ne njegova uništenja! Pogledajte gdje ste i recite svom bližnjem lijepu riječ!

Uхватimo se i mi za tu nadu!!!!

Stela Vukić, 8. r.

Ždral male Sadako i njezina nada.

KUĆICE NA STRADUNU

Ovog sam Božića s mamom i tatom bio na Stradunu. Pošli smo tamo kao i svake godine, ali ovog puta smo imali poseban razlog: kućice na Stradunu. Mnogi su bili za kućice, ali neki i ne. Kada smo prošli kroz vrata od Pila bili smo jako iznenađeni onim što smo vidjeli. Dubrovnik mi svaki put izgleda lijep, ali ovaj je put bio još ljepši. Stradun je bio posut kućicama. Svi su ljudi bili veseli, nešto su kupovali, cjenkali se... Sve je božanstveno mirisalo. U zraku je bio miris začina, pršuta, sira, kobasica, čajeva i čega sve ne. Ovaj put Stradun nije bio usamljen. Bio je pun sreće, radosti i topline. Na Stradunu se događao život. To je Stradun kojeg ću pamti zauvijek. Kućice su dovele ljude i izmamile djeci osmijeh na lice. Zato se ja protivim onima koji kažu da su kućice narušile ljepotu Straduna. Život je uvijek ljepši od kamena. Odlazeći doma mama je uzdahnula i rekla: „Stradun nije nikad bio ljepši“, a ja sam se u potpunosti složio s njom.

Antun Pendo 5. r.

Grupni likovni rad viših razreda OŠ Gruda

16. lipnja 2016. Pizza s razredom

Danas smo s dragom učiteljicom Davorkom bili na pizzi, skoro svi iz 4. a. Boli me kad kažem bivšeg. Jeli smo pizzu, razgovarali, smijali se, prisjećali se trenutaka dok smo bili u nižim razredima. Bili smo potreseni jer slijedeće godine nećemo svi biti skupa u razredu, ali ipak smo bili sretni jer ćemo se još uvijek viđati po hodnicima. Odajem jednu tajnu: svima nam je bio gušt zafrkavati vjeroučitelja Danijela koji se zajedno šalio s nama.

20. lipnja 2016. Glazba

Uvijek se dogodi da netko od mojih omiljenih pjevača na kraju ljeta objavi novi album, pa evo, dobila sam ideju za danas. Pišem o glazbi.

NOVI STARAČKI DOM U GRUDI

Konavle sada imaju dom gdje stari i nemoćni mogu biti sretni, zbrinuti i zadovoljni, u Grudi se otvorio starački dom. Proveli smo istraživanje u našoj školi te utvrdili da 85 posto ispitanih učenika OŠ Gruda misli da je dom dobra opcija za stare i nemoćne. U sklopu istraživanja napravili smo i intervju s načelnikom Općine Konavle Lukom Kordom i ravnateljicom staračkog doma u Grudi Lucom Pušić, a zanimalo nas je i mišljenje korisnika staračkog doma.

Intervju s načelnikom Općine Konavle Lukom Kordom:

Možete li nam reći kako se došlo na ideju gradnje staračkog doma u Konavlima, točnije u Grudi?

„Do 1992. godine nismo imali Općinu Konavle, bili smo pod gradom Dubrovnikom. Tada se formirala Općina Konavle i mi smo krenuli s planom koji je uključivao prioritete, a to je bila obnova Konavla jer je 70 posto kuća u ratu bilo oštećeno ili uništeno. Sve projekte koje smo imali od početka u planu morali smo radi obnove odgoditi jer je bilo najvažnije da se ljudi vrate u svoje obnovljene domove što prije. Kad su se kuće u Konavlima obnovile uveli smo vodu i struju za svako kućanstvo, obnovili smo ceste i izgradili nove, renovirali postojeće i izgradili nove dječje vrtiće i niz drugih aktivnosti. Došao je tako na red i projekt starački dom i da se pobrinemo za stare i nemoćne. Odlučili smo da na općinskoj zemlji u Grudi sagradimo starački dom.“

Koliko je Općinu Konavle koštao taj projekt?

„Općina Konavle je iz svojih sredstava uložila 39.500.000 kn, a za preostalih 20 milijuna kuna smo uzeli kredit. Dakle, za nepunih 60 milijuna kuna sagradio se ovaj starački dom.“

Možemo li reći da je ovo najbolje opremljen starački dom u Dubrovačko – neretvanskoj županiji?

„Ne znam da li je ovo najbolji dom, ali za dobrobit naših starih nismo štedjeli. Oni su nas zadužili i mi smo im ovakvim lijepim uređenjem i mogućnostima doma vratili za sve što su nam oni pripremili. Da nije bilo njih i njihove brige za našu zemlju mi je ne bismo imali. Treba uvijek poštovati ono što naslijedimo te raditi na tome da još bolje predamo budućim generacijama.“

Imate li u planu još nekih projekata?

„Općina ima nekoliko projekata. U jesen počinje obnova tržnice i zgrade Općine u Cavtatu. Kreće se s navodnjavanjem konavskog polja, čekamo na izgradnju novih vrtića jer je trenutno u konavskim vrtićima oko 400 djece. Neki drugi projekti čekaju da budu realizirani. Općina stalno sustavno radi i brine o napretku Konavla. Općina

će kao i do sada humanitarno djelovati i pomagati potrebitima.“

Što biste poručili nama mladima?

„Ostanite ovdje gdje sunce ljepše sja...Ponosni smo na sve vas, svaki vaš problem je i naš problem. Ovo je vaša općina. Pozivam vas da ostanete ovdje živjeti i da poštujete sve ljude i naše susjede. Mi smo katolici, moramo širiti mir i ljubav, ne smijemo nikoga mrziti, moramo opraštati i ne smijemo se svetiti. Konavle koje dobijete u naslijeđe sačuvajte, poboljšajte, oplemenite i predajte mladima kao što ćemo i mi vama. Na vama svijet ostaje.“

Intervju s ravnateljicom staračkog doma u Grudi Lucom Pušić

Kada se počelo s izgradnjom staračkog doma?

„S radom se krenulo 2013. godine, radovi su završeni 2015. godine, a sve dozvole su ishodovane u veljači 2016. godine. Tada je raspisan i natječaj za djelatnike, a cijelo to vrijeme su se vršile predbilježbe za smještaj korisnika pa se na temelju toga moglo planirati sve što je potrebno za početak rada ove ustanove.“

Kolikog je kapaciteta Dom?

„Dom obuhvaća 82 ležaja, a trenutno je smješteno 45 korisnika i uposlano 26 djelatnika. Kroz neko vrijeme planira se 100 postotna popunjenost doma. Dom se sastoji od podruma i četiri kata. U podrumu su garaža, skladište, praona, liječnička ordinacija i prostorije za fizikalnu terapiju. Liječnica doma dr. Tatjana Čutić dolazi nekoliko puta tjedno u vizitu korisnika doma. U prizemlju su uredi, kuhinja, restoran, dnevni boravak (animator Irena Arbulić, socijalni radnik), kapelica i knjižnica. Po katovima su sobe kapaciteta za jednu i dvije osobe. U svakoj sobi se nalazi kupaonica i sve su sobe jednako uređene. Na svakom katu ima po dva dnevna boravka i prostorije predviđene za zdravstvenu skrb.“

Kao bivša glavna sestra u operacijskoj sali koliko vam prijašnje iskustvo pomaže u vođenju Doma?

„Nakon 20 godina rada u svojoj struci zaželjela sam se promjene. U ovom Domu sam željela raditi kao medicinska sestra, ali javila se potreba za vođenjem Doma. Jako volim raditi s ljudima, važno mi je da se ovdje svi osjećaju sretni, zbrinuti i zadovoljni. Prethodni posao koji sam obavljala u bolnici u Dubrovniku mi je pomogao da što kvalitetnije razumijem potrebe korisnika, svoje znanje prenosim ovdje i zadovoljna sam kako nam svima do sada ide.“

U svrhu istraživanja o novom staračkom domu u Grudi pitali smo za mišljenje i korisnike doma. Đuro Lubura, 92. godine., iz Dubrovnika, umirovljeni poslovođa GP Dubrovnik

„Kad je moja pokojna žena Đive umrla, ostao sam živjeti sam u stanu u Dubrovniku. Imam dva sina, oba su oženjena. Ovdje sam zadovoljan, sve je novo i uredno, hrana je dobra, imam zdravstvenu skrb, svi su prema meni ljubazni, a posebno ističem našu ravnateljicu Lucu kao nadasve plemenitu i šarmantnu gospođu. Jedini minus je što mi je malo dosadno, ali dane kratim pričajući s ostalim korisnicima Doma te gledajući televiziju i čitajući novine. S Konavlima nisam vezan rodbinskim, ali sam vezan prijateljskim vezama. Moj jako dobar prijatelj bio je tvoj pokojni djed Niko (Nikola) Pendo s kojim sam prijateljevao 50-ak godina. Upoznali smo se u Makedoniji kad smo bili u vojsci. Obojica smo bili strastveni lovci i išli smo u lov po bivšoj Jugoslaviji na razne lokacije. Tvoj je djed proizvodio odlično vino i ja sam kupovao za sebe, a i mnogo ljudi je preko mene u tvog djeda redovito kupovalo vino. Bio je majstor za vino, a i vrstan lovac. Nisam mogao ni zamisliti da će me jednog dana njegov unuk intervjuirati u Staračkom domu u Konavlima.“

Niko Štaka, 87. godina., poljoprivrednik iz sela Bani, Konavle

„Meni je ovdje lijepo. Ne bih mogao naći bolje osoblje. Ravnateljica nam je čudo!“

Pero Glavić, 90. godina., iz sela Poljice, Konavle

„Zadovoljan sam. Nemam nikakvih prigovora. Toplo nam je, hrana je dobra i uvjeti su izvršni.“

Jasenska Luetić, 78. godina., umirovljena novinarka iz Zagreba

„Jako sam zadovoljna što se prati moja bolest te se samo za mene modificira jelovnik. Za osoblje mogu izreći samo pohvalu. Sama sam u sobi. Uvjeti su izvršni. Nećak me ponekad izvede vani pa prošetamo. Vrijeme kratim čitajući.“

Učenicima Osnovne škole Gruda također su otkrili svoja mišljenja o novom staračkom domu.

Anton Penetra 5.r.

„To je dobro mjesto kojeg si zaslužio na ovom svijetu. Tamo su ljudi sretni jer su uvijek sigurni i poštovani.“

Hrvoje Obad 5.r.

„Mislim da tamo nema dovoljno ljubavi i stari ljudi nisu tamo sretni.“

Petra Mujo 5.r.

„Više sam puta čula za starački dom. Mislim da je lijepo što postoji i što ima dobrih ljudi koji im pomažu, ali meni je normalnije da stari ljudi stoje uz svoje sinove, kćeri i da im oni pomažu.“

Ilija Letunić 5.r.

„Čula sam da ljudi spominju starački dom. Mislim da je starački dom ustanova s namjerom da pomaže starim i bespomoćnim ljudima. Stariji ljudi su tamo sretni. Imaju hranu, piće, ljudi ih posjećuju, ali možda ima i tužnih jer ih je obitelj ostavila.“

Josip Štaka 5.r.

„Ja sam čuo za starački dom. Bio sam tamo u posjeti jer je moj djed tamo. Znam da su sretni i zadovoljni. I ja bih bio.“

Sudeći prema mišljenjima svih sugovornika novi starački dom naišao je na dobar prijem. To je lijep projekt koji će moći pružiti dobru negu i skrb starim i nemoćnim osobama, a kako su nam neki od njih i sami potvrdili, u domu im se sviđa i zadovoljni su njegovim uslugama. Učenici naše škole smatraju da je to dobro mjesto za djedove i bake na kojem su oni sretni i zadovoljni. Lijepo je vidjeti da se ovakvi humani projekti ostvaruju u našoj općini.

Antun Pendo, 6. r.

Grupni rad osmih razreda

pozadina drugi razred, slika 6. b

Grupni rad osmih razreda

skupni rad 5. r.

GLAZBA JE...

TKO PJEVA DVOSTRUKO VOLI

Glazba je oduvijek imala značajan ulogu u životnom putu svakog naroda, pa i u našim konavoskim selima. Moja mama pedesetih je godina s prijateljicama išla čuvat stoku i družile su se. U društvu je uvijek bilo šale, smijeha i pjesme. Toliko je ta pjesma bila javna, glasna i otvorena tako da im je jedan stariji čovjek rekao: „Proće vam jagodice, pa nećete više pjevati!“. Što su jagodice? Jagodice su po konavoski čevujice, a znače male grozdiće grožđa koje nisu potrgali ljudi, već su ostale na trsovima loze. Ipak nije njih nestajanje jagodica omelo u pjevanju. U polju se uvijek našlo nešto za pripremiti kao obrok npr. pekle su kukuruz i sl. I pjesma je rasla i cvjetala iz njihovih mladenačkih usta. Zapamtila sam jednu uzrečicu iz sedamdesetih godina - glazba je puno sreće. I to je tako. Ja i sestra smo nastavile tradiciju da vodimo stoku na pašu i pjevamo. Pjevali smo tadašnje šlagare. Zaboravila sam točno koje, samo se sjećam: „Ruže su procvale...“. Posebno me se dojmila emisija na Radio Dubrovniku „Želje i poruke“. Cijela obitelj je to slušala i stvarala se obiteljska atmosfera puna ljubavi, privrženosti i vezanosti. Mama mi je rekla da je ona kad se udavala naredila pjesmu s tekstom: Opraštam se od svoje braće i roditelja s pjesmom „Čekaj ću te mala kod crvenog ferala“. „Tko pjeva dvostruko moli“ naučili su me na vjeronauku i ja to želim prenijeti današnjoj mladosti. Jer je to istina.

Ana Veselić, pedagoginja

GLAZBA JE ZRAKA SUNCA

Glazba je umjetnost. Ta umjetnost se dijeli na žanrove. Neki od žanrova su: pop, rock, house, punk, dance, country... Najpopularniji od njih su: pop, rock, punk i dance. Pop je kako samo ime kaže popularna vrsta glazbe. To su najčešće jednostavni i lako pamtljivi stihovi.

Rock (skraćeno od rock and roll-a) je nastao u Americi i kako neki kažu to je najvažnija glazba 20. stoljeća. Osvojila je prvo Europu, a zatim cijeli svijet.

Dance je glazba koja se najčešće pušta u noćnim klubovima, radiostanicama i zabavama.

Punk je glazba koju su svirali ulični bendovi. Ona je odgovor na nekadašnju rock glazbu. Ono što puno ljudi, a pogotovo tinejdžera, ne voli su narodnjaci. Kažu da je to obična glazba napravljena za obične ljude kojima nije do estetske komponente glazbe. Za razliku od narodnjaka postoji folklorna narodna glazba. Ni masovna komunikacija ni komercijalizacija je nije mogla uništiti.

Tinejdžeri najviše vole slušati mlade, najčešće američke izvođače kao što su One direction, R5, Justin Bieber, Selena Gomez itd. Ali, svakako postoje i neki hrvatski pop izvođači kao što su Lana Jurčević, Severina, Jelena Rozga, Maja Šuput, Nina Badrić...

Uživajte i Vi, svatko po svom izboru jer glazba je puna sreće.

Marijana Đuka, 7. r.

MUDRE IZREKE O GLASU I GLAZBI

Više od same ljepote očarava ugodan glas. Ljepota krasi tijelo, ugodan glas je moć duše.

Herder

Najstariji i najprikladniji i najljepši glazbeni organ, organ kojemu jedino glazba duguje svoje postojanje, jest ljudski glas.

Wagner

Glazba je otkriće veće od sve mudrosti i filozofije.

Beethoven

Gdje prestaje govor, počinje glazba.

Ernst T. A. Hoffmann

Glazba je lirska paučina između srca i mozga.

Miroslav Krleža

Glazba ne smije nikad, ni u najjezovitijem stanju vrijeđati uho, nego uza sve to mora izazivati zadovoljstvo, to jest mora u svako doba ostati glazba.

Mozart

Podi kamo god želiš, gdje god naiđeš na ljude, svugdje će ti njihova glazba otvoriti njihovo najintimnije biće.

Hermann Ritter

Među umjetnostima glazba je najbožanstvenija, jer je od svih njih najmanje određena granicama.

Iginio Tarchetti

Budimo kao glazbalo, nestanimo da druge zadovoljimo.

Talijanska narodna izreka

INTERVJU S BAKAMA I DJEDOM O GLAZBI

Je su li naši stariji imali život bez glazbe ili su je itekako slušali, čak i plesali pitala sam svoje bake i djeda.

Kakvu vrstu glazbe ste prije slušali?

Baba Pave: Slušali smo zabavnu i narodnu.

Dedo Pero: Ja sam slušao narodnu.

Baba Ane: Ja sam slušala zabavnu.

Možete li dati primjere nekih pjesama ili imena izvođača koje ste slušali?

Baba Pave: Jole, Mišo Kovač...

Dedo Pero: Miroslav Ilić, Neda Ukraden.

Baba Ane: Zdravko Čolić, Đelo Jusić.

Jeste li išli na plesnjake?

Baba Pave: Da, kad god se pružila prilika.

Dedo Pero: Da, da, volio sam plesnjake.

Baba Ane: Ne, nisam baš.

Kako su ti plesnjaci izgledali?

Baba Pave: To su uglavnom bile zabave između sela.

Dedo Pero: I po selima i po okolici.

Što mislite je li bolja današnja glazba ili pak ona koju ste vi slušali?

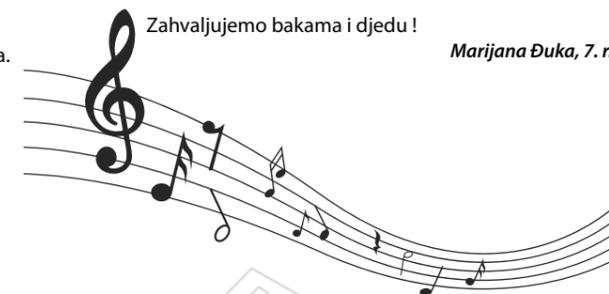
Baba Pave: Mislim da je glazba koju sam ja slušala bila puno bolja.

Dedo Pero: Ova današnja je užasna i sto puta je bila bolja prošla.

Baba Ane: Slažem se da je današnja glazba užasna i mislim da j glazba naše mladosti bila puno normalnija.

Zahvaljujemo bakama i djedu!

Marijana Đuka, 7. r.

GLAZBA OBOGAĆUJE LJUDE

Nama mladima danas je sve nekako lako dostupno, a ipak ništa ne može zadržati našu pažnju niti nas dovoljno zainteresirati. Kao učenik petog razreda svjedočim da brojni moji prijatelji koji su se krenuli baviti glazbom polako odustaju od nje. Kažu da im je teško, da ne stižu školu, da ih više ne zanima i slično. Pitao sam se kako je to bilo prije pa sam porazgovarao s gosparom Perom Obadom koji je veliki zaljubljenik u glazbu.

Što za Vas znači glazba?

Za mene glazba znači uživanje jer ona usređuje ljude, uz glazbu se čovjek osjeća pozitivno i zadovoljno, a zadovoljan čovjek kao takav dobar je za sebe i za društvo oko njega.

Svirate li neke glazbene instrumente?

Da, sviram bisernicu i brač. Bisernica je instrument koji ima najviši zvuk u tamburaškom orkestru. Zato se i najviše zvučno ističe pa je obično sviraju najbolji svirači. Brač ima oblik gitare, ali je manji od nje. Njegov zvuk visinom je najbliži ljudskom glasu. U orkestru obično ima više bračeva koji daju punoću zvuku orkestra.

Gdje ste učili svirati i zašto baš brač i bisernica?

Doma sam učio svirati, onako po sluhu. Duhački su instrumenti bili najpopularniji, ali ja sam više volio tamburaške.

Što ste najviše slušali u mladosti?

Nije bilo izbora kao danas, slušao sam narodnu i duhovnu glazbu. Jeste li išli na kakve koncerte, je li bilo koncerata u vaše vrijeme? Da, bilo je, ali ne kao danas. Glazba se cijenila, cijenili su se ljudi koji su je izvodili. Bilo je to nešto kvalitetno, dobro. Danas ima jako puno glazbenika,

jedan dan su popularni, a onda brzo padaju u zaborav. Ne znam koliko su kvalitetni. To ćete vi mladi bolje znati.

Je li Vam žao što niste postali profesionalni glazbenik?

Naravno da mi je žao, ali što sam mogao. Nisu bila vremena kao danas, moji roditelji nisu mislili da se od glazbe može živjeti.

Što biste poručili o glazbi mladima danas?

Poručio bih im da se bave glazbom jer ona obogaćuje čovjeka.

Zahvalio sam gosp. Peru na odvojenom vremenu za mene i svakako se slažem s njime, i poručujem da se moramo baviti glazbom jer nas ona može samo učiniti boljim ljudima.

Hrvoje Obad, 5. r.

GLAZBA U GENIMA

Glavna tema našega ovogodišnjega Tintilinića je glazba, pa me to potaklo za razgovor s našim bivšim učenicima, Perom i Mihaelom Klaićem, obojicom glazbenicima, ali u različitim glazbenim stilovima. Zanimljivo je da se i njihov otac bavi glazbom, ali kako je to utjecalo na braću vidjet ćemo iz razgovora s njima.

INTERVJU S MIHAELOM KLAJĆEM

Jeste li još kao dijete pokazivali interes za glazbu, što o tome govore Vaši roditelji?

Da! Sa svojih 6 godina počeo sam piskarati neke tekstove i repati ih u sobi. To su tad bile jednostavne teme isto kao i tekstovi, ali s vremenom čovjek pronalazi sebe, kako u životu tako i u muzici. Roditelji su uvijek bili potpora u tome, samo su me bodrili i zatrpavali korisnim kritikama koje mi možda tada nisu bile jasne, ali s vremenom sam shvatio njihovu poruku. Danas sam im zahvalan do neba!

Od 6 godine sam počeo pisati, ali sam u prvom srednje pohađajući Ekonomsku školu dobio priliku za javnim nastupom što sam naravno iskoristio. Od tad je hobi lagano krenuo prema publici.

Tko Vam je bio najveća podrška?

Obitelj uvijek na prvom mjestu, a zatim prijatelji u kojima uvijek leži podrška, a i inspiracija za nove materijale.

Kako su Vaši prijatelji reagirali na Vašu popularnost?

Pod pojam popularnost mislim da ne ulazim, danas se to mjeri nekakvim brojem lajkova, što me iskreno nikad nije diralo! Prijatelji koji su stvarno prijatelji su uvijek tu, a osobe koje se nazivaju prijatelji vrijeme odmakne kroz život i to je.

Smeta li Vam loša kritika Vašega rada (ako je ima)?

Kritika je uvijek dobro došla, bilo je i uvijek će je biti. Svaka pjesma može bit bolja nego što jest to je normalno. S kvalitetnom kritikom mogu uočiti greške i u daljnjem periodu kroz novi materijal ispraviti grešku, te jači nastaviti dalje.

Iz čega crpate inspiraciju za Vaše tekstove?

Prijatelja, grešaka koje se ne smiju ponoviti, jer ako se ponovi to više nije greška već naš izbor, iz normalne obitelji, i iz problema društva koje me okružuje. Obično pišem po noći tad se lakše i dubokoumnije razmišlja.

Koliko dugo se bavite rap glazbom, je li bio težak početak?

Da morate izdvojiti svoju najdražu pjesmu koja bi to bila?

Stvarno teško pitanje, svaka mi je draga i svaka ima neku svoju priču, kad se ujedine nastane neka cjelina koju sam prošao u životu te koja je iza mene.

Jeli rap glazba Vaša budućnost? Kako se vidite u budućnosti?

Rap je svakako moja prošlost, sadašnjost i ako Bog da bit će budućnost. Svjestan sam da od toga ne mogu živjeti pa će mi to i dalje ostati hobi koji mi olakšava teške i popunjuje sretne dane u životu. Planiram raditi nešto vezano za moj faks, a to je: odnosi s javnošću, mediji ili možda čak otvoriti vlastitu radio stanicu. Vidjet ćemo što će vrijeme donijeti.

Sigurno imate svoje fanove, koliko im pažnje pridajete, je li teško biti popularan?

Fanova ima haha, ali to su većinom moji prijatelji, volim svakoga tko voli moju muziku to je normalno, ali u jednu ruku je bitno da ljudi razumiju to što pišem, nije dovoljno samo preslušat nego i shvatit poruku teksta!

Koji je Vaš savjet našim čitateljima koji imaju slične snove kao Vi?

Ako se planirate „baviti“ rapom, najbitnija prva i najosnovnija stvar je da budete svoji, da budete ono

što jeste i da budete iskreni! To osjete drugi ljudi i ako je tako, automatski vas podržavaju i vole. Drži te se !! :D

INTERVJU S PEROM KLAJĆEM

Pjevate u klapi Oštro, je li ljubav prema toj vrsti glazbe postojala dugo u Vama ili ste je otkrili već kao odrasla osoba?

U klapi Oštro sam počeo pjevati kao osamnaestogodišnjak na poziv mojih sadašnjih kolega i tako sam upoznao i ujedno zavolio klapsku glazbu.

Vaši otac i brat također se bave glazbom, koliko znam svaki od Vas preferira drugi stil, je li se ikada sukobite radi toga?

S ocem nisam nikada ulazio u sukobe, dapače uvijek sam učio od njega jer smo imali recimo sličan glazbeni ukus, dok sam s bratom, možda i zbog „bratske ljubavi“ uvijek bio u nekim prepirkama, najviše dobacivanja kroz šalu.

Kako je glazbeni život Vašega tate utjecao na Vas i brata?

Utjecao je jako puno, jer od malih

nogu sam okružen glazbom i u nas doma se uvijek nešto sviralo i pjevalo, tako sam na njegov nagovor i upisao glazbenu školu.

Je li klapsko pjevanje naporno, koliko često imate probe?

Klapsko pjevanje iziskuje jako puno vježbe i truda. Svaki pjevač kao i svaki sportaš mora trenirati svoj glas. Za pjevanje je najvažnija tehnika pjevanja i tehnika disanja koju vježbamo na probama. Probe imamo dva puta tjedno, a pred koncerte i klapske susrete i više.

Koji glas pjevate u klapi?

U klapi postoje različiti glasovi, pjeva se višeglasno odnosno (po visini): prvi tenor, drugi tenor, bariton i bas.

Ja u mojoj klapi pjevam drugoga tenora.

Mi kao publika često volimo zapjevati uz klapu, je li to Vas koji stvarno pjevate nervira, ili pak volite da se to dogodi?

Hahaha, ovisi koliko ste glasni. :)

Je li pjevanje u klapi Vaše zanimanje ili ljubav i hobi?

Klapi Oštro je moj hobi koji radim iz ljubavi, hobi u kojemu se uvijek družimo, putujemo i time se obogaćujemo.

Što mislite o glazbi u Konavlima, posebno o klapskoj pjesmi? (popularnost,

zastupljenost u životu, mogućnostima, glazbenim druženjima)

Mislim da su Konavle kao i Dubrovačko-neretvanska županija malo mjesto za napredovanje glazbe, a bez napredka nema ni popularnosti. Klapska pjesma je izgubila popularnost, usudio bih se reći da je i nestala jer klapska pjesma je višeglasno pjevanje bez pratnje glazbalima, a tako pjevanje nećete baš često sreći.

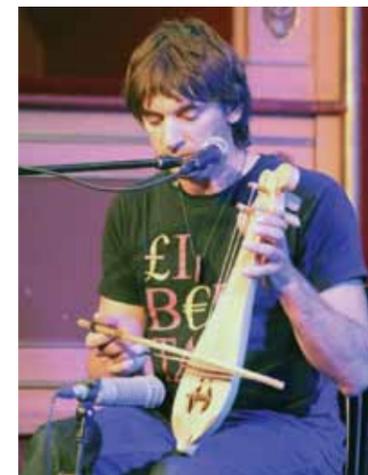
Što biste poručili našim čitateljima koji imaju interes za klapsko pjevanje?

Neka svakako probaju svoje mogućnosti u nekoj klapi. Mladih ljudi uvijek fali.

Zahvalila sam braći Klaić i uvjerila se da glazba u njihovoj obitelji dolazi s genima. Puno uspjeha im želim.

Lara Mihaljević, 8. r.

NAŠI MLADI TRADICIJSKI GLAZBENICI I LJERIČARI IVO LETUNIĆ

Uz temu glazba intervjuirala sam svog oca kojem je glazba u srcu i duši.

Koji su Vaši prvi dodiri s glazbom?

Moji prvi ozbiljniji dodiri s glazbom su se dogodili u crkvenom zboru u Pridvorju, gdje sam kao mali miš od 6. godina svirao def, a kasnije sam svirao akustičnu gitaru.

Koje instrumente svirate?

Koristim se s više instrumenata: gitara, def, bubanj, klavir, ljeriće, razni tradicijski instrumenti

i sve što može proizvoditi zvuk, zanemarujući glazbeno pismo. Ne sviram iz nota!

Koji instrument najviše volite?

Najviše volim ... bas je bas! Bas gitaru!

Kakvu glazbu inače volite i kakvu ste slušao kao tinejdžer?

Sada volim istraživati nepoznatu glazbu, zaboravljenu, a kao teen slušao sam Judas Priest, Nirvana, Majke, Radiohead... Sačuvaj Bože!

Koji su članovi benda Kries u kojem svirate?

Članovi su Andor Vegh iz Mađarske, Ivan Lenčić, Krešimir Oreški, Konrad Lovrenčić, Erol Zeinilović, Mojimir Novaković i Ivan Božanić. Andor svira gajde, diple i dvojnice, Ivan svira bubanj, Krešimir svira udaraljke, Konrad svira električnu gitaru, Erol svira bas gitaru, Mojimir je vokal, a Ivan Božanić je ton majstor.

Kada ste i kako počeli svirati u bendu Kries?

Ukratko je bilo ovako... 2002. g. Mojimir Novaković je osnovao novi bend Kries nakon raspada njegovog starog benda Legan. Trebao mu je ljeričar. Nakon što je preslušao razne snimke, naletio je na moju. Preko zajedničkog poznanika

(gospodina Vida Bagura) me je kontaktirao i to baš u vrijeme kada sam želio isprobati nešto novo. Došao sam u Zagreb i tako je sve počelo i traje 14. godina.

Koliko ste albuma izdali?

Izdali smo 3 albuma, od kojeg je jedna glazba za film (Konjanik), a ako Bog da do kraja ove godine izlazi novi studijski album.

Kakav je osjećaj dok svirate na koncertu?

Pred nastup je uvijek trema i nervoza, a kasnije se osjećam kao dio tima koji igra za nekoga, a ne protiv nekoga. Na kraju koncerta osjećam zahvalnost, sreću i iscrpljenost.

Što mislite o glazbi koju mladi danas slušaju?

Mladi bi trebali više stvarati, a manje slušati novu glazbu!

Koja bi bila Vaša poruka mladima po pitanju glazbe?

Glazba je zahtijevno zanimanje, nemojte je izabrati za poziv ako niste spremni na odricanja. Zahvaljujem tati i poručujem mu: „Puno uspjeha tata!“

Ilija Letunić, 5. r.

GLAZBA SADA

MIHAELA LOZIĆ VLAJKI, *prof. glazbene kulture*

Glazba je vječna. Pa iako je u nastavnom planu određen samo jedan nastavni sat, učenici se raduju glazbenoj kulturi. Pitali smo profesoricu glazbene kulture razne detalje.

Kako to da ste se odlučili studirati glazbu?

U mom životu se sve događa spontano i bez nekog razrađenog plana, pa je tako i glazba došla u moj život. Zapravo sam se dosta kasno upisala u glazbenu školu, u 6. razredu osnovne, dok djeca u 3. razredu kreću u glazbenu školu da bi je završila paralelno s osnovnom. Jedan od razloga što je sve tako kasno počelo je možda taj što sam do 4. razreda osnovne škole živjela na Kalamoti gdje nisam imala mogućnosti glazbene naobrazbe, ali sam uživala na svakoj školskoj priredbi i bila glavna pjevačica. Moja učiteljica je zapravo otkrila moj sluh i smisao za glazbu. U 5. razredu sam počela ići na privatne satove klavira i na proljeće bez problema položila prijemni ispit za upis u glazbenu, smjer klavir. Toliko sam sretna zbog toga što sam u prvoj godini odjednom položila dva razreda. Nekako mi je prirodni slijed događaja bio upisati srednju glazbenu školu što sam i učinila, a isto je bilo i s glazbenom akademijom u Splitu.

Tko je bio Vaš uzor?

Nisam imala neki uzor, jer se u obitelji nitko nije profesionalno bavio glazbom, iako se uvijek pjevalo. Tata je amaterski svirao gitaru, a none je divno pjevala. Ja sam satima mogla tako sjediti kraj njih i slušati njihovu pjesmu. Zahvaljujući tome sam naučila jako puno starih pjesama koje se polako zaboravljaju. Eto, moglo bi se reći da su tata i none bili moji prvi uzori. Kasnije, slušajući i upoznavanjem glazbe počneš neke stvari gledati na drukčiji način, svrstavati u glavi skladatelje i njihova djela, vidjeti što ti više paše koja glazba te ispunjava. Što se tiče klasične glazbe meni najviše paše razdoblje romantizma, kada je klavir bio vodeći instrument i za njega su se pisala nevjerojatno vratolomna (ili bi mogli reći pustolovna) djela. Znači jako zahtjevna Chopin i Listz su mi omiljeni romantički skladatelji, a posebno se divim Rahmanjinovu kasnom romantičaru, koji je živio na prijelazu u 20. stoljeću i njegovim klavirskim djelima koje malo tko može kvalitetno odsvirati zbog težine i zahtjevnosti.

Što ste slušali u mladenačkim danima, a što sada?

Dakle već sam spomenula da volim slušati klasiku, ali isto tako volim poslušati dobar jazz, pop, rock, punk. U mladenačkim danima sam slušala Nirvanu, AC DC, Guns "n" roses, Queen, Arethu Franklin, Ninu Simone itd., a to slušam i danas, pa još sam uvijek mlada.

Kakva je kultura slušanja općenito, a kakva mladih?

Globalna kultura slušanja umire, bar ja tako mislim (narodnjake i kojekakvi glazbeni šund sa svrstavanjem u kategorije slušanje). Dosta mladih ljudi ipak posjećuje koncerte i razne kulturne događaje, tako da ima nade za oporavak!

Što mislite o planu i programu za Glazbenu kulturu?

Što se tiče plana i programa za Glazbenu kulturu, mislim da je neravnomjerno raspoređena. Od 4. do 6. razreda se uglavnom pjeva, najviše tradicijska glazba, u 7. se osvrćemo na instrumente simfonijskog orkestra, a 8. je

pretrpan informacijama i gradivom počevši od vokalnoinstrumentalnih djela, preko stilskih razdoblja do rocka i jaza, ukratko – preopširno i previše zbijeno u jednu godinu učenja.

Jeste li imali glazbeni odličan u osnovnoj školi i ispričajte nam neku zgodu iz Vaših osnovnogodišnjih dana!

Da, glazbeni mi je uvijek bio odličan, ali jednom pred kraj 8. razreda sam dobila 3 iz gradiva koje sam odgovarala i to me strašno pogodilo. Odlučila sam da moram tu tricicu pošto – poto ispraviti, a taj dan sam imala završni ispit iz solfeggia u glazbenoj školi. Netko iz razreda je pitao profesoricu da ga pusti sa sata, iz istog razloga (ispit), a ona je onda pogledala mene i rekla: „Mihaela ti ne ideš na ispit?“. Odgovorila sam da idem, ali da prvo moram ispraviti glazbeni. Nasmijala se i rekla: „Nemoj me zezati, pa ti glazbeni imaš 5, trči na ispit!“.

Zgoda iz Vašeg rad!

Ne radim dugo, pa nemam velikih zgoda, zapravo na svakom testu se dogodi poneka zgodica, ali ništa što je baš toliko zanimljivo da bih sad prepričavala.

Poruka mladima!

Mladi! Učite, čitajte jer se tako izgrađujete. Slušajte kvalitetnu glazbu, istražujte, analizirajte, budite svoji i ne dajte da vas ikad itko odvede u krivom smijeru. Slušajte sebe, vjerujte u sebe i slijedite svoje snove. I što je najvažnije od svega, volite se!

Zahvaljujemo profesorici Vljaki Lozić!

Nika Mujo, 8. r.

GOSPOĐA BISERA KNEŽEVIĆ,

dugogodišnji djelatnik OŠ Gruda!!!

Tema novog broja Tintilinića je glazba. I eto prilike da nikad zaboravljenu profesoricu glazbenoga, gospođu Biseru, okupiramo pitanjima.

Kako to da ste se odlučili studirati glazbu?

Glazbu sam voljela od malih nogu, tako da se nije bilo teško odlučiti.

Kako ste doživljavali glazbeni u osnovnoj?

Kad sam bila mala voljela sam skoro sve naše pjevače. Stranu glazbu baš i nismo imali prilike slušati.

Tko je bio Vaš uzor?

Kao srednjoškolka sam obožavala Beatles-e, Rolling Stones-e i Elvis Presley, ali sam već tada zavoljela i klasičnu glazbu jer mi je veliki uzor bila moja profesorica klavira prof. Marija Grazio koja je s velikom ljubavlju odgajala generacije mladih glazbenika. Posebno sam voljela Bacha, Copina, Mozarta i Beethovena.

Što ste slušali u mladenačkim danima, a što sada?

Slušala sam i zabavnu i klasičnu glazbu, a tako i sada. Nas su u školi učili da razlikujemo glazbu koja ima umjetničku vrijednost od one druge, bila ona klasična ili zabavna. Svaka glazba je glazba...dobra ili loša.

Kakva je kultura slušanja općenito, a kakva mladih?

Kultura slušanja općenito danas je vrlo loša. Koncertne dvorane su poluprazne, televizija samo prikazuje izuzetno lošu glazbu i izvođače. Mladi su prepušteni sami sebi i nažalost, slušaju sve i svašta. Glasno, preglasno.

Dugogodišnji ste voditelj zbora i bili ste ponos OŠ Gruda. Gdje ste sve nastupali?

Da, cijeli svoj radni vijek sam vodila zbor. Hvala na ovome „ponos OŠ Gruda“. Ne znam jesam li ja bila ponos moje škole, ali sigurno je da sam ja bila ponosna što sam radila u toj školi i što sam imala divnu djecu koja su voljela glazbu, dječicu koja su znala što je dobra, a što loša glazba. Oni su bili moj ponos.

Što mislite o planu i programu za glazbenu kulturu?

Nadam se da neće zvučati bahato, ali uvijek sam željela nešto mijenjati, stvoriti u razredu doživljaj glazbe bez puno priče. U radu sam uživala, ali uvijek mi je nedostajao još jedan sat tjedno kao što je bilo kad sam ja išla u školu i kao što je bilo na početku moje karijere.

Jeste li imali glazbeni odličan u osnovnoj školi i ispričajte nam neku zgodu iz Vaših osnovnoškolskih dana!

Išla sam paralelno u osnovnu i glazbenu školu, kasnije u srednju glazbenu i matematičku gimnaziju, pa je i normalno da sam bila odlična. Nekih zgoda se baš i ne sjećam. Bila sam vrlo povučeno dijete, sve svoje obaveze sam

prihvaćala i redovito izvršavala.

Zgoda iz Vašeg rada!

Simpatičnih zgoda je bilo i rado ih se prisjetim... Romantizam je postao reumatizam, komična opera je postala kronička, kubanski ples rumba postao je kolač s rumom.

Poruka mladima!

Draga djeco, na vama svijet ostaje. Uživajte u zvonjoj radosti glazbe i njenim razigranim zvucima. Neka vam čarolija glazbe razvija osjećaj zajedništva, razumijevanja i poštivanja drugoga.

Zahvaljujemo dragoj profesorici na dugogodišnjem predstavljanju škole u najboljem svijetlu.

Petra Knežević, 2. r.

RADIONICA STABLO PRIJATELJSTVA, LJUBAVI, DOBROTE I SVEGA POMALO

U školi je danas niknulo malo stabalce. Tako malo da su ga jedva primijetili. Neobično je bilo jer je imalo listiće kao _____ razred. Svaki listić nosio je jedno ime. Listići su bili braća i sestrice, a uopće nisu nalikovali jedan drugome. No to ih nije sprječavalo da se vole. Jednoga dana u goste im je svratio neobičan gost. (nastavi priču)

..... U posjetu im je došao gospodin Trbuhočizmica. Bio je jako velik i jako sramežljiv Listić. Maro mu je dao šalicu vruće čokolade. Upitao je: „Želiš li se poigrati s Marom i Ivanom?“. Odgovorio je: „Da“. Poigrali su se, a nakon toga Trbuhočizmica je upitao: „Imate li nešto za pojesti?“, „Imamo!“ Vikali su u glas i donijeli cvijeća. „Ja to ne volim. Hoću nešto drugo!“, viknuo je. Dali su mu koru drveta. Ni to mu se nije sviđalo. Trbuhočizmica je otišao. Putovao je svijetom. Našao je svoju sestru koja se zvala Marolika. Zajedno su širili osmijehe cijelim svijetom.

Pavla Drašković, 3. r.

..... Taj gost bila je mala bubamara. Listovi su se prepali jer su pomislili da će ih bubamara pojesti. Ali bubamara ih malo pogleda i zamisli se zašto su se listovi prepali. Listovi steknu hrabrosti i snage da pitaju bubamaru hoće li ih pojesti? Bubamara veselo odgovori da im želi biti prijateljica. Listovi razmisle i odgovore bubamari kako im može biti prijateljica. Tako su listovi i bubamara bili dugo, dugo, dugo pravi prijatelji.

Marijana Kličan, 3. r.

To je bila srna. Htjela je sve lišće sa stabalca pojesti. Svaki listić je htio da ne pojede njega osim jednoga. Taj listić se zvao Gogi. Njemu je bilo draže da prvo pojede njega, a tek onda druge. Kada je tu hrabrost i dobrotu vidio anđeo sišao je na zemlju i potjerao srnu. No odlučio je da ostali listići koji nisu bili dobri i tjerali srnu da pojede prvo nekoga drugog. Njima je anđeo rekao da će svakomu muha otkinuti jedan mali dio, jedino će Gogija poštediti. Zato se uvijek zauzimajte za druge jer to će vam se vratiti.

Nike Šiša, 4. r.

Došao je jedan čovjek i vidio to stabalce. Uzeo je vode i zalio stabalce da naraste. Nakon sedam dana opet je došao taj čovjek. Primijetio je da stabalce raste i raste. Pretvorilo se u stablo trešnje. Svi učenici su bili sretni jer imaju voće u školi. Stablo je govorilo. Kada je završila škola. Čovjek je išao poviriti stablo. Stablo se zahvalilo čovjeku i dalo mu punu košaru trešanja, što su ubrali učenici. Čovjek je bio jako sretan. Stablo nije imalo prijatelja. Čovjek je vidio da je stablo tužno. Zato je čovjek htio zasaditi još jedno stablo. Zasadio ga je i naraslo je. Kada je stablo vidjelo da ima prijatelja bilo je sretno. Tako su učenici bili sretni što imaju dva stabla trešnje.

Dominik Zglav, 4. r.

Taj gost bio je roze boje. Listići su ga u čudu gledali. Njemu je cijelo vrijeme iz usta pjenilo, a jezik mu je stalno bio van. Listići su se došaptavali: „A čudnog li gosta!“. To je bila gusjenica. Ona je baš obožavala to lišće sa stabalca. Lišće je bilo malo i ništa nije znalo o gusjenicama. Najmanji listić reče: „Ovaj stvor sigurno nas želi pojesti!“. Kad se je gusjenica približila, mali listić reče: „Dragi stvore, molim te, nemoj nas pojesti, mi smo još premladi i nismo još ukusni!“. No gusjenica se toliko približila malom listiću i pojela mu komadić tijela. To je vidio učenik 4. b. razreda te je potjerao gusjenicu, a malo stabalce je redovito zalijevao. Tako se mali list oporavio i zajedno sa svojim prijateljima listićima živio 1500 godina.

Ivan Mujo 4. r.

...Taj gost se zvao gospodin Kiša. Gospodin Kiša je pozdravio svaki listić. Sa sobom je donio svog kućnog ljubimca pterodaktila. Listići su se bojali da će ih on pojesti. Ali on je samo liznuo listiće što ih je nasmijalo. Nakon toga su čuli nešto ispod zemlje. Bili su to Regoč, Kosjenka i Liljo. Oni su donijeli hranu za piknik. Pozdravili su listiće. Kada su sve pojeli veselo su se rastali s listićima. Čiča miča gotova je priča.

Ivo Đuratović, 4. r.

RADIONICA: O HUMANOSTI I SOLIDARNOSTI

SVAKU ISTINU KOJU SPOZNA MO TREBAMO DATI SVIJETU, A NE ZADRŽATI SAMO ZA SEBE. KAD DAJEŠ MILOSTINJU - NEKA TI LJEVICA NE ZNA ŠTO ČINI DESNICA. (Mt 6,3) NI ZLO NE UZIMAJ ZA ZLO, A KAMOLI DOBRO. M. Bustruc AKO NEŠTO ČINIŠ RADI BOGA, ONDA NEMOJ TO LJUDIMA NABIJATI NA NOS. NITKO TE NE MOŽE NATJERATI DA BUDEŠ SVET, ALI NI SPRIJEČITI.

UBUNTU – kratka priča o humanosti i solidarnosti

Jedan je antropolog djeci afričkoga plemena predložio zanimljivu igru. Stavio je košaru voća ispod jednog drveta i rekao djeci da će svo voće pripasti onome tko prvi stigne do drveta. Kada im je dao znak za početak utrke, dječica su se uhvatila za ruke, potrčala zajedno i podijelila sve plodove. Na pitanje zašto su to učinili kada je pobjednik mogao dobiti sve sam za sebe, oni su odgovorili: „UBUNTU, kako jedan od nas može biti sretan kada su svi oko njega tužni?“. UBUNTU – nesebična filozofija afričkih plemena koja znači „JA postojim jer MI postojimo.“ <http://www.katehetski-nadbiskupija-split.net/katolicki-vjeronauk/ubuntu-kratka-prica-o-humanosti-i-solidarnosti/>

ZADATAK IZA GLEDANJA FILMA BIO JE NACRTAJ OSOBU; STVAR, MJESTO; DOGAĐAJ KOJI TE RAZVESELJUJE U TUŽNIM TRENUTCIMA.

Slika Antun Pendo Majčin zagrljaj

RADIONICA: TKO JE GLAVNI?

Igrali smo igrokaz „Tko je glavni“ Nade Iveljić. U njemu se Ringo ponaša neodgovorno i besmisleno ugrožava svoj život i život drugih, vozeći se na tramvajskim papučicama. Tomislav ga upozorava da je to besmislen podvig. I preporučuje mu da radije pomogne mami kod kućnih poslova. To nije bilo dovoljno da Tomislav uvjeri Ringa da mora razmisliti o svom ponašanju i posljedicama koje one donose. Tomislav zato Ringa vodi u bolnicu gdje je ležao dječak u invalidskim kolicima, Glavni. Stradao je isto tako vozeći se na papučici tramvaja. Tramvaj je naglo zakočio i on je pao. Oporavak ide dobro, ali je osamljen. Ipak ima zanimaciju, piše roman o besmislenim podvizima. Najvažnija riječ u tom romanu je PRIJATELJSTVO:

Evo odgovara 7. a na početak rečenice :

Ja sam glavni .... kad su u pitanju cure. Inače glavni znači biti najbolji. Glavni sam kad zabijem gol u nogometu. Inače glavni si kad nešto dobro uradiš.

Glavni sam kad su u pitanju igrice. Inače glavni znači kad si u nečemu najbolji.

Glavni sam kad igram tenis. Inače glavni znači da si najbolji.

Glavna sam kad se igram s prijateljicama. Inače glavni znači biti najbolji.

Ja sam glavna kada je u pitanju smijeh.

Ja sam glavni kad igram stolni tenis.

Inače glavni znači kad radiš po svom i možeš raditi što želiš.

RADIONICA: RADIONICA POD GLJIVOM ILI SOLIDARNOST NA DJELU

Učili smo solidarnost na djelu od malog pokislog, promrzlog i umornog mrava koji prijateljima dopušta da se sakriju ispod malene gljive. Na kraju se on pita: „Kako smo svi mogli stati, a na početku je bilo mjesta samo za mene?“

U čemu se krila magija kazuju učenici 2. r.:

Magija solidarnosti krila se...

Pavla Drašković: „U mravu jer je on dopustio svima sakriti se ispod gljive od kiše.“

Nikola Mršić: „Zato što je učinio dobro djelo.“

Dominik Rašica: „Zato jer je gljiva bila velika.“

Zrinka Šmanjak: „Žaba je rekla: Magija je u širini.“

Antonia Pavlič: „Žaba je rekla magiji da je u šumi...“

Ivica Saulan: „Magije se krila u dobroti.“

Petra Radoš: „U ljubavi i dobrom srcu.“

Viktorija Agović: „Magija se krije u ljubavi i dobrom srcu.“

Marija Bećir: „U gljivi.“

Marija Kličan: „Magija se krije u prijateljstvu.“

Ana Šmok: „Krije se u dobroti i pažnji.“

Bruno Čupić: „Zato što se proširila gljiva.“

Petrunjela Prkoča: „Žaba je rekla da je to dobro djelo.“

Ivan Ban: „Žaba je rekla bili ste dobri prijatelji.“

Luka Salatić: „... u prijateljstvu i pažnji.“

Marija Štaka: „Magija se krije ispod gljive.“

Mary Kapetanić: „Magija je u gljivi.“

Marino Đuka: „Čarobna gljiva raste.“

Ivano Magud: „Magija se krije u prijateljstvu.“

Juraj Radonić: „Magija je u prijateljstvu.“

Antonija Tošić: „Magija se krije u prijateljstvu i ljubavi.“

Ivana Protrka: „Magija se krije u tome što je učinio dobro djelo.“

Petar Bijađija: „Magija se skrila u gljivi.“

RADIONICA: PREVENCIJA NASILNIČKOG PONAŠANJA

Cilj je istražiti i utvrditi prevenciju i odnos oblika nasilničkog ponašanja osmaša. Učenici većinom žive u cjelovitim obiteljima. Ipak ima nezaposlenih roditelja. Uspjeh se kreće između odličnog i vrlo dobrog. Učestalost igranja ili surfanja na internetu kao provođenje slobodnog vremena zauzimaju naši ispitanici sredinu (ni često ni malo). Problem je što ima onih koji su vrlo često na računalu i to ukazuje na sklonost mladih povlačenju od roditelja i prijatelja i ima za posljedicu emocionalnu separaciju. Naši mladi ipak procjenjuju da se često druže s roditeljima. Na pitanje o susretanju s uvredljivim blogovima, vrijeđanjima ili ismijavanjima drugih osoba viša polovina učenika je odgovorila nikada, a samo su pojedinačni slučajevi susretanja s uvredljivim sadržajem. Upitani koliko se učestalo učlanjuju u Facebook- grupe koje ismijavaju nekoga, ispitanici odgovaraju nikad. Stručna istraživanja pokazuju da mlađa djeca češće pokazuju interes za takva učlanjenja i tu treba prevenirati problem. Kada je riječ o slanju prijetećih SMS-ova ili upućivanju prijetećih telefonskih poziva kao oblicima cyber zlostavljanja, može se zaključiti da ni jedno ni drugo nije svojstveno ispitanicima. To se u stručnim istraživanjima pokazalo da je minimalno i s obzirom na dob.

Ivana Pivčić, 7. a

RADIONICA: RECEPT PRIJATELJSTVA

Sastojci:

- 1 šalica povjerenja
- 8 žlica zauzimanja
- 2 čajne žličice osmijeha
- 6 dkg spremnosti za pomoć
- 40 dkg dobrote
- 20 prstohvata ljubavi
- 2 šake razumijevanja

Aroma

- 12 kapljica humora
- 4 kapljice marljivosti

Priprema:

S mlijekom popijte zajedno šalicu povjerenja, dok si šapćete jednu tajnu. Pojedite 8 žlica zauzimanja. Dok prijatelj bude jeo pridržite mu tanjur. Nasmijte se 5 minuta i onda neka svako pojede žličicu osmijeha. U kosu mi prospri spremnost za pomoći pa si pomozite. Dobrotu pak neka tvoj prijatelj da tebi, a ti njemu s njom operi ruke. Za ljubav se zagrlite i grlite se dugo. Od razumijevanja na tanjuru neka ne ostane ništa. Arome humora popijte dok igrate slijepog miša, a marljivost počistite jedno drugome sobe - za mame. AKO SVE BUDETE DOBRO RADILI PRIJATELJSTVO ĆE BITI VJEČNO.

Nike Šiša, 4. r.

MOJI ZAČINI ZA PRIJATELJSTVO

Kako bi prijateljstvo bilo slađe u posudu ćemo staviti šećer zdravlja. Nakon šećera dodat ćemo čokoladu dobrote. Naposljetku ćemo dodati jagode zajedništva i ljubavi.

I to je moj kolač prijateljstva.

Marijana Kličan, 3. r.

KOLAČ PRIJATELJSTVA

Sastojci: 100 dkg ljubavi, 50 dkg sreće, 8 žlica vjernosti, 20 dl zajedništva, 50 dkg iskrenosti

Upute: Pozovi svoga prijatelja i s njime podijeli pola svoje ljubavi. Svojom srećom usreći svoga prijatelja. Nakon toga ti i tvoj prijatelj podijelite i popite po četiri žlice vjernosti. S 20 dl zjedništva budite više zajedno. Budite iskreni i dobit ćete kolač prijateljstva.

Ivan Ban Bane, 3. r.

RADIONICA: ZASTANI, PROMISLI PA REAGIRAJ

Dovrši priču: KUKAVICA

Mirko je nakon škole s dečkima igrao nogomet. Svi su uživali u igri kad je Luka predložio - budući da njegovih „staraca“ nije bilo kod kuće - genijalnu ideju: „Idemo k meni doma!“ Kad su svi već sjeli u dnevni boravak, rekao je: „Vidite onaj krovni prozor? Da vidimo tko se usuđuje popeti van na oluk i spustiti dolje što brže. Pobjednik je onaj tko to najbrže učini.“ Neki su dečki mislili da je to sjajna ideja, ali Mirko nije tako mislio. Rekao je svima glasno: „To je glupo. Ja odlazim kući.“ Luka mu se počeo rugati i rekao mu je da je kukavica. Ostali su se odmah pridružili Luki. Mirko je osjećao strah i nelagodu. On je znao da se ne može spustiti niz oluk, uvijek mu je mučno od visine, osim toga to uopće nije želio raditi. Htio se igrati s dečkima, a ne natjecati protiv svakoga.

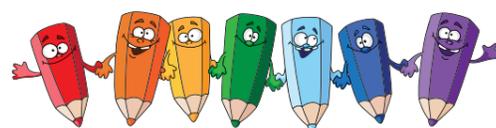
Napišite kraj priče:

... Mirko je rekao dečkima da ne slušaju Luku jer ako se popnu mogli bi pasti i jako se ozlijediti. Luka mu je rekao da priča gluposti i nastavio se rugati. Kada je Mirko shvatio da ga ne žele slušati, otišao je. Dok je Mirko šetao do kuće u daljini je ugledao Lukine roditelje. Mirko je odmah otrčao natrag do Luke i rekao što je vidio. Isprva je Luka mislio da se Mirko zeza, ali ga je ipak poslušao. Dečki su otišli. Na kraju se Luka ispričao Mirku i zahvalio mu što ga je spasio jer bi ga inače roditelji kaznili jer se igrao preriskantno.

Đuro Drašković, 5. r.

...Kada je Mirko pošao kući, dečki su odlučili da se počnu natjecati. Znak za početak je dao dječak Jakov. Počeli su se penjati. Ali Ivuša je rekao: „Ovo je opasno! Hej stanite, nismo smjeli ovako pustiti Mirka da ode!“ Jakov je nadodao: „Hajdemo počiti po njega pa se svi zajedno igrati nogometa.“ Luki se to nije sviđjelo, ali ipak je pošao s njima. Došli su do vrata Mirkove kuće i pokucali. Mirko je otvorio i dječaci su ga pitali da se vrati i on je pristao. Nogomet je najvažniji.

Tonka Bušković, 5. r.

RADIONICA: DOVRŠI PRIČU:

1. Petar je učenik 7. razreda. Žuri u školu na prvi školski sat jer pišu pismenu provjeru. Na putu do škole presreće ga skupina učenika iz škole i nagovara ga da s njima ide do obližnjeg kafića na partiju biljara.

...Rekao je ok. Odmah je odigrao i otrčao u školu. Stigao je. U kafiću su ga ulovile kamere. Brzo je vijest došla i do njegove mame. Derala se na njega. On je znao da više nikada neće tako otići.

Marko Seper, 7. r.

...No Petar shvaća kako oni ne misle samo na to. On je shvatio da oni imaju i drugih namjera, no biljar je samo početak. Petar ostaje vjeran sam sebi i ide u školu jer zna da zbog toga može upasti u nevolju s roditeljima i školom.

Marijana Đuka, 7. r.

On odbije, ali oni nastavljaju ga nagovarati. Petar im kaže kako on ne želi ići s njima jer ima test. Oni ga počnu zezati kako je štreber. No baš kada je planirao počiti s njima, ulicom prođe njegov tata koji je po zanimanju policajac i čim ga ugledaju svi se razbježe, a Petar im kaže da ako nastave tako ikoga gnjaviti reći će ih ocu.

Ana Miloglav, 7. r.

RADIONICA: BITI ILI NE BITI

Tko smo? Je li u prirodi čovjeka da bude pošten ili lukav?

Na pitanje: „Je li čovjek pošten ili lukav?“ evo odgovora:

U 5. razredu:

- Čovjek je lukav i pošten. Lukav je kada mu nešto treba. Pošten je kada treba nekome pomoći ili dati. (Iva Čupić)

- Jest, on je pošten. Dobar je kad treba nekome pomoći. Lukav je kada treba se snaći. Pošten je kad je u pravu. Zločest kad ga izazivaju. Pomogne kada nekome treba. (Dominik Desin)

- Mislim da je čovjek više pošten, ali ima i lukavosti. Netko je više pošten, a netko više lukav. Ja bih htjela da svi ljudi budu poštene, ali to tako ne može biti. Netko je lukav jer mu možda nešto dogodilo u prošlosti, ali treba popričati s njim i razgovarati da se oslobodi, tako da postane pošten čovjek. (Paula Arkulin)

- Čovjek može biti i lukav i pošten. Pošten je kad mu se udovolji. Ali lukav kada traži još. (Petra Šmanjak)

- Neki ljudi su poštene, a neki lukavi. Na svakom uglu te može netko prevariti. Oprez!!!! (Petar Grmoljez)

Šesti razred odgovorio je kako slijedi:

- Čovjek može biti i pošten i lukav samo treba odlučiti na koju će stranu poći. (Luka Fiorović)

- Čovjek je pošten. Zato što čini dobra, a ne zla djela. (Nikolina Rašica)

- Pošten je, ali i lukav jer želi udovoljiti sebi. (Luka Đivanović)

- Mislim da je čovjek lukav jer se stalno izvlači iz neke situacije i često laže. (Lara Viktorija Ilić)

- Neki su ljudi poštene, njih je malo. Neki su ljudi lukavi, njih je više. Ljudi su lukavi kad nešto uzimaju, ali su poštene kada nešto daju drugima. (Lukša Prokurica)

- Čovjek je biće koje može biti pošteno i lukavo. Nisu na svijetu svi isti. (Lauren Baletić)

- Ljudi su bića koja su različitih mišljenja. Većina je lukava, ostaje malo poštenih. (Josip Brajković)

- Čovjek je lukav jer ponekad zna slagati nešto, pa ljudi pomisle kako je pošten. Ali on je ustvari to lukavo smislio. Danas je malo poštenih ljudi, puno je više onih lukavih koji će izmisliti nešto kako bi se snašli u nekoj situaciji. (Karla Burdelez)

- Mislim da je čovjek lukav jer može promijeniti mišljenje u svakom trenutku. (Paolo Marinović)

- Čovjek može biti pošten, a može biti lukav. Pošten je kad mu je to u interesu, a lukav isto tako. Mislim da su ljudi više lukavi nego poštene, ali ima i poštenih. (Luka Pulić)

- Čovjek je lukav, zato jer pošten čovjek neće nikada nikoga slagati. Uvijek će reći istinu bez obzira na situaciju. (Pero Bjeloš)

- Čovjek je lukav jer što više želi zadržati za sebe, a to uspijeva tako što nasamari druge. (Ivo Vukić)

- Ja poznajem poštene, ali i lukave ljude. Većina ih je ipak lukavih. (Antonio Maslač)

- Čovjek je pošten. (Tomislav Đuraš)

- Čovjek može biti i pošten i lukav. Zato jer ima ljudi koji su poštene i ljudi koji su lukavi. Nitko nije samo pošten. (Antonela Djaković)

U osmom razredu su izjavili gdje je anketa bila anonimna:

- Čovjek po prirodi mora biti i pošten i lukav. To ovisi o situaciji u kojoj će se naći.

- Mislim da čovjek može biti i pošten i lukav. To ovisi o situaciji u kojoj se nalazi i hoće li je iskoristiti. - Ljudi su i poštene i lukavi jer su takvi po prirodi, to im je u biti.

- Poštenje je vrlo pozitivna osobina. - Čovjek je po prirodi lukav. Bog ga je stvorio da se snađe u životu s njegovom lukavošću.

- Čovjek je po prirodi lukav zato što se sam snalazi u životu i zato što čini sve da pomogne svojim bližnjima.

- Čovjek je po prirodi lukav jer najviše želi za sebe. Poštenje je došlo tek kasnije kada je čovjek shvatio da je bolje stvarati prijatelje nego neprijatelje.

- Svaki čovjek je po prirodi pošten, ali što nosi u sebi to nitko ne zna. Mogu misliti da je loš, ali ne možemo po izgledu znati kakav je u duši.

- Čovjek nije jednako odgojen, mudar, pametan ... i zato nisu svi isti.

- Čovjek po prirodi može biti i lukav i pošten. NA NJEMU JE DA ODLUČIIII!

2. Subotnje je predvečerje. Dvojica prijatelja iz razreda nagovaraju te da s njima odeš do obližnjeg vrtića i

...ako imam što raditi ne bih otišao, a ako nemam možda bih. Ako nešto loše učine otišao bih kući i ispričao sve mami ili tati.

Marko Seper, 7. r.

... da plašite djecu. Bili su uporni pa sam otišao. No kada smo došli tamo ugledala sam svoga oca kako dolazi u vrtić po mog mlađeg brata. Pobjegla sam kući jer sam mislila da će me uhvatiti. U školi su me svi zvali kukavicom. Ja sam o tome malo bolje razmislila te večeri kada sam došla kući i shvatila da nisi kukavica samo zato što ne želiš učiniti lošu stvar.

Marijana Đuka, 7. r.

..kažem ne jer mi mama nije doma, a trebala bih ići na ples. Prijateljice me nastavljaju nagovarati i ja nemilo pristajem. Kada smo došle do vrtića nešto zašušti u grmlju i mi se razbježimo. Mama je bila ljuta što je nisam dočekala doma.

Ana Miloglav, 7. r.

3. Pozvan si na proslavu rođendana prijateljice iz razreda. U jednom trenutku do tebe je došla boca s votkom. Prijatelj do tebe pruža ti je s riječima: „Ne budi mamina maza. Ako ne popiješ, nisi u ekipi!“

Rekao bih da ako nisam mamina maza da to ne treba dokazivati drugima. Ako oni govore da jesam, nema veze, ja znam da nisam, a neka oni misle što hoće.

Marko Seper, 7. r.

... Pa zar vi mislite da sam mamina maza ako se ne želim napiti. Pa zar moraš biti alkoholičar da bi te prihvatili u društvu. To je samo znak da to društvo nema dobar utjecaj na nikoga i da u budućnosti se može dogoditi ista stvar no ozbiljnija. Da ti isto tako mogu reći da te neće prihvatiti ako npr. ne opljačkaš trgovinu i sl. Ja kažem NE.

Marijana Đuka, 7. r.

... Kažem mu kako to ne želim. On i cijela ekipa se počnu smijati, ali ja jednostavno iziđem i rečem im kako ću naći bolju ekipu, koja mi to ne bi ponudila. Čim sam izašla iz kuće čujem glas mojih najbližih prijateljica iza mene! Tada sam shvatila što znači: imati dobre prijatelje uz sebe.

Ana Miloglav, 7. r.

4. Po završetku nastave ideš s prijateljima u obližnji park. Jedan od njih izvadi kutiju cigareta i svi prihvatite. Kutija dolazi do tebe i

... rekao bih da to nije u redu i otišao bi kući te rekao mami ili tati da porazgovaraju s njihovim roditeljima

Marko Seper, 7. r.

... znaš kako to nije dobra ideja. Ne treba pasti na onu njihovu „ajde probaj, pa ako ti se ne bude sviđjelo ostavi“. Znam da jednom nakon što probaš povratka nema i te ovisnost ne pušta. Plus od cigareta se možeš ozbiljno razboljeti. Učini kako misliš da je ispravno, no nemoj da drugi donose odluke za tebe, već misli svojim mozgom.

Marijana Đuka, 7. r.

Uzimam cigaretu, ali se dižem, bacam cigaretu u smeće. Svi me gledaju kao da sam prolupala, ali ja jednostavno otiđem, kao da me nije briga. Svi iza mene počnu se smijati i zezat me da sam mala curica, ali je se uopće ne osvrćem i nastavim hodati. Odjednom čujem iza mene svi govore ako ne uzmem reći ćemo tvojim roditeljima kako sam uzela. Kažem im da je malo prekasno jer se moja mama pojavila iza njih jer u ovom parku prošetala našeg psa.

Ana Miloglav, 7. r.

ŠTO JE ZA MENE SREĆA

Sreća je za mene znanje. Lijepo je naučiti nešto novo i značajno. Lijepa ocjena me također čini sretnim. Sreća je poklon koji je od srca i koji možeš iskoristiti. Veselim se lijepim stvarima, igrama, odjeći, obući. Sreća je biti zdrav i sposoban. Ništa nije značajnije od zdravlja. Kad se osjećam dobro mogu trčati, skakati i činiti razne dobre stvari za sebe i za druge. Sreća je voljeti nekoga i kada tebe vole. Često me sretnim čine sitnice. Raduje me posjet prijatelja, odlazak na plažu. Sretan sam kad uspijem složiti slagalicu, kad pobijedim u igri. Za mene je sreća lijepa riječ i zagrljaj.

Kristian Kortizija, 5. r.

SVIJET PUN SLATKIŠA

Na svijetu ima sedam kontinenata, a to su: Čokomanija, Gumeni Bombončić, Južni Ledo Medo, Sjeverni Ledo Medo, Palačikos, Lizolada i Milkada. Na njima je samo nešto slatko, nema niti voća, niti povrća, niti ičega slanoga. Na Čokomaniji vlada samo čokolada, na Gumenom Bombončiću vladaju samo gumeni bomboni, na Južnom i Sjevernom Ledu Medu samo se jede sladoled, na Palačikosu se prave palačinke, na Lizoladi se ližu lizalice, a na Milkadi se jede čokolada Milka, ali smo ona s okusom jagode. Na svakom kontinentu odjeća je ljudima od slatkiša i svaka trgovina je također od slatkiša. Nažalost ti kontinenti ne postoje, ali bi bilo odlično da postoje jer bih knjige iz kojih mi učimo bile od slatkiša i onda bi ih mi mogli jesti.

Tonka Bušković, 5. r.

ŠKOLSKA LJUBAV

Školske ljubavi su obično kratke, ali to ne znači da su manje slatke.

Kad dječak voli djevojčicu on je tada vidi kao kraljicu. Kad djevojčica nekog dječaka voli, ako joj on ne uzvraća to je jako boli.

Školske ljubavi dogode se iznenada, Kao kad zvijezda s neba pada.

Pero Anu voli potajno, Kad je vidi lice mu je crveno i znojno.

Ali kad prođe školsko vrijeme Nestat će i naše ljubavne treme. Antun Pendo, 5. r.

STRAŠILA

Mi smo poljska strašila I životinjska plašila.

Slamnati nam šeširi na glavi stoje. Ptice plaše, a one se boje.

Dugi nam štap ruke šire, a šarene krpice iz njih vire.

Odijelo od vreće lijepo nas krasi, a slama uz njih grije kao vlasi.

Sve zvonj, zvecka i lupaj, Pozdravljaju vas Popovičani iz školskih klupa.

PŠ Popovići

MENE SVI VOLE

Mama me voli jer me rodila i kaže da me voli što god da učinim. Tata me voli jer sam njegova mezimica. Baka i djedovi me vole jer im pomažem i slušam ih. Prijatelji me vole jer se volim igrati s njima.

Svi me vole jer ja volim svih.

Mia Stanka Radin, 2. r. PŠ Pridvorje

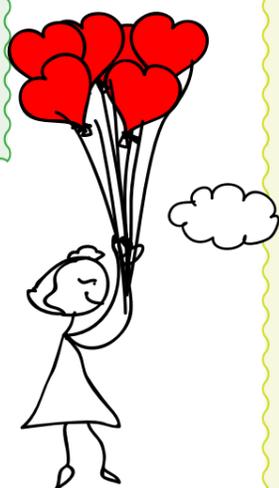
PROLJEĆE JE OKITILO MOJ ZAVIČAJ

Životinje se bude iz zimskog sna: ve evo ga, 21. ožujka! Ptice na vedrom nebu pjevaju Jupi!! Munje više ne sijevaju!

Cvjeti i mali raznih su boja: crvena, žuta, plava i roza! Na granama se vidi lišće i mali medvjedi marnu stiše.

Djedovi i tate obrezuju masline od ov jež runa rade se razne tkanine. Sade se po vrhovima krumpiri, moj pas od tunista ne može da se smiri.

Nike Šiša, 3. razred - PŠ Pridvorje

JESEN

U jedno predivno subotnje jutro pošla sam šetati. Bila je jesen moje najdraže godišnje doba.

Dok sam šetala gazila sam po lišću koje je imalo onaj hrskavi zvuk.

Vidjela sam veliko stablo i na njemu je bila jedna velika crvena jabuka. Morala sam se penjati do nje to je bilo jako teško. Nakon nekoliko minuta jabuka je ipak bila moja. Nisam je željela pojesti pa sam je spremila u džep. Počela je padati kiša, pa sam počela trčati do kuće. Kada sam došla bila sam jako mokra, ali bila sam sretna jer je tu bila moja crvena jabuka, a kroz nju doticala me jesen.

Petra Šmanjak, 5. r.

PIZZALANDIJA

Neki su ljudi istraživali daleki svemir i otkrili su planet koji je izgledao kao pizza. Nazvali su ga Pizzalandija. Pizzalandija ima dva ogromna kontinenta. Prvi kontinent zove se Šunkija. U Šunkiji postoje tri države: Republika paprena, Salamija i Okruglija. Stanovnici Republike paprene bili su okrugli patuljci koji kad im se približiš počneš kihati kao da su pravi papar. Zvali su se Paprenjakavci, jeli su samo paprene stvari i oni su to obožavali. Stanovnici Salamije bili su veliki mrzovoljni patuljci, koji kad im se približiš počnu mirisati na pizzu, dođe ti da ih zagrižeš, ali ne bih se usudio jer su sa sobom nosili velike noževe. Oni su jeli samo: pečenu salamu, lisnatu salamu i običnu salamu. Stanovnici Okruglije bili su smiješni debeli patuljci kojima je skoro svaka majica bila mala. Voljeli su jesti sve okrugle džambo pizze i Bake rolls s okusom pizze. Drugi kontinent zove se Sirlandija. U Sirlandiji postoji jedna država. To je Mozzarella. Stanovnici Mozzarellije bili su slabi gnjecavi patuljci koji su izgledali kao mozzarella. Jeli su samo mozzarellu. Pizzalandija je mali planet, ali on je najukusniji planet u galaksiji.

Nikola Radonić, 5. r.

NEPREDVIDLJIVA JESEN

Došla je tiho, tiho, na krilima bijelog oblaka, poput lopova. U svojoj šarenoj haljini sa zlatnim šalom ušetala je u naše voćnjake i vinograde. Zlatno-žutu boju izlila je po voću. Nebo je postalo nekako modrije, a sunce zlatnije.

Odjednom se sve promijenilo. Izgledala je kao da ju je netko opasno naljutio. Strgala je svoju šarenu raskošnu haljinu i ostala u svojoj ofucanoj odjeći. Starom metlom rastjerla je djecu s igrališta, zastrla je lišćem seoske pute, upustošila vinograde... Ptice su u žurbi nekamo odletjele, ne mareći za jug, a začuđeni vrapci bezglavo su skakutali po granama. Noću je kriomice bijeli mjesec virio iza šume. Uplašene kuće zatvorile su svoje prozore, a samo su brkati dimnjaci još uvijek prkosili zlovoljnoj jeseni. Dozivala je jesen te večeri svoje južne vjetrove koji sa sobom nose sumorne i teške oblake. Ludovala je oko naših kuća, lupala na prozore, skakala po krovovima, plesala. Uzburkala je more, otjerala brodove, brisala je zadnje uspomene ljeta.

Nismo joj se radovali, osjetila je to i gnjev je učinio svoje. Možda se s novim danom promijenili, možda.

Vlaho Bronzan, 7. r.

Kad bi sva djeca na svijetu odlučila da...

Kad bi sva djeca na svijetu odlučila da se ne prestanu smijati, to bi bilo stvarno lijepo. Smijeha bi bilo na pretek. Svi bi se smijali, cerekali i gušili od smijeha. Cupkali bi na jednoj nozi, izvodili razne akrobacije i zabavljali se do iznemoglosti. Tuge više ne bi bilo.

Djeca bi svoj smijeh prenijela na roditelje, bake i djedove, rođake i prijatelje. Tako bi se cijeli svijet počeo cerekati i gušiti od smijeha. Svi bi bili veseli i nasmejani. Sve bi bilo ležernije, umjerenije, nestala bi žurba i stres, pobijedilo bi veselje. Kad bi čovjek čovjeka pozdravio na ulici dugo bi za njima odzvanjalo: „Hi, hi, hi!, Ha, Ha, Ha!“. To bi bio svijet u kojem bi bilo jako zabavno živjeti.

Da u svijetu ima više smijeha bio bi puno bolje i ljepše mjesto za život, pogotovo za nas djecu. Možda sada i nije tako, ali kad bi sva djeca na svijetu odlučila smijati se i ja bih se rado smijao s njima.

Antun Pendo, 6. r.

MOJE ČAROBNO PUTOVANJE

Moje ime je Nina Kukumarić. Upravo sam se vratila sa svog čarobnog putovanja. Ukratko ću vam ispričati kakva je to pustolovina bila. Po cijele dane sam šetala i vozila se po gradu Zelengradu u državi Povrtnjak. Šetala sam Parkom brokula i Ulicom suncokreta. Na Trgu kneza Radiča nalazi se spomenik u njegovu čast. Posebno sam impresionirana bila drvoredom sniježno-bijelih i mirišljavih cvjetača koje su se ponosito na trgu uzdizale. Šetajući i uživajući u ljepotama grada Zelengrada, shvatila sam da sam se izgubila. Trčala sam, tražila put, pitala ljude, ali me oni ništa nisu razumjeli jer su u Zelengradu ljudi govorili povrtnjanskim jezikom. Smijali su mi se kad bih nešto rekla, naravno, bio im je smiješan naš jezik. Trčala sam po cijelom gradu i onda sam pala. Morala sam ući u taksij jer me je jako boljela noga. Ušla sam u taksij oblika kelja, naravno zelene boje. Rekla sam gospodinu vozaču da me vozi do Zelene ulice, u kojoj se nalazio hotel u kojem sam spavala, a on je klimnuo i krenuo. Pitala sam ga kako me razumio, a on mi je odgovorio da zna govoriti i da razumije sve jezike svijeta. Rekao je da mu je to vrlina koju ima i čuva od svog rođenja. Kad me dovezao do hotela izašao je i pomogao mi da uđem u hotel, a osoblje mi je pomoglo da dođem do sobe. Noga mi je sutra bila dobro i mogla sam normalno hodati.

Kad sam došla kući bila sam sretna, znajući da svugdje ima dobrih ljudi spremnih pomoći. Tako sam doživjela čarobnu i jako zabavnu pustolovinu.

Ilija Letunić, 5. r.

KOLIJEVKA

Kolijevka sada prazna se njiše, malenog dječaka u njoj nema više.

U njoj je bio i danju i noću i nikad nije osjećao samoću.

Nije se bojao ni mraka ni tame, znao je da čuvaju ga ruke tate i mame.

Maleni dječak sada je tata i zna što znači kolijevka svaka.

Polaže u nju sada svoga sina, opet mu u srcu radost i milina.

Svoga dječaka sada u njoj njiše, a san mu doziva sve tiše i tiše. Petar Grmoljez, 5. r.

MALENA MJESTA SRCA MOGA

Moje selo je mjesto koje najviše volim. U njemu živi moja obitelj. U njemu žive moji dragi susjedi s kojima uvijek rado razgovaram. Moje selo je puno lijepog drveća i cvijeća. Osim mog lijepog sela ima još jedno lijepo mjesto. To mjesto je Gruda. To je mjesto gdje učim i to je moja župa. Tamo od ponedjeljka do petka provodim najviše slobodnog vremena. Tamo isto tako idu u školu moje prijateljice, prijatelji i moja simpatija. Gruda je također prelijepa, puna dobrih ljudi i lijepe prirode. Uvijek mi je lijepo šetati Zastoljem i Grudom. Možda jesu malena, ali Zastolje i Gruda su u mojem srcu velika. To je zato što tamo žive ljudi koje poštujem i volim. Ja ustvari očito pripadam tim malim, posebnim mjestima i to mi je drago.

Iva Tošić, 5. r.

JEZICI SU MOSTOVI MEĐU LJUDIMA

Prije nekoliko mjeseci, možda i godina, čula sam izreku da su jezici mostovi među ljudima. Tada nisam obraćala veliku pozornost na to. Ali, pošto sam za domaću zadaću dobila zadatak napisati sastavak o toj izreci odlučila sam saznati što ona zapravo znači.

Krenula sam od riječi most. Most spaja kopna preko vode pa sam zaključila da jezici spajaju ljude. Ali, onda sam se zapitala kako to jezici spajaju ljude kada svi pričamo različitim jezicima. Teško je sporazumjeti se s nekim iz Italije iako imamo mnogo sličnih riječi, a kamoli s nekim iz sjevernih zemalja. Sreća pa sam rođena u 21. stoljeću - stoljeću u kojem djeca od malih nogu uče engleski jezik kako bi se mogli sporazumjeti sa svim ljudima svijeta. Kada su moji baka i djed išli u školu uopće nisu učili engleski, mama i tata su ga počeli učiti tek u 4. razredu, moji vršnjaci i ja odmah u prvom razredu, a generacija moga malog brata takoreći, uči ga od rođenja. Primijetila sam, uz pomoć računala i društvene mreže Youtube naučio je boje na engleskom. Ali, je li to baš dobro?

Mislim da je svima dobro znati strane jezike kako bi gradili odnose - mostove jedni među drugima, ali da nipošto zbog toga ne smijemo zapostaviti vlastiti jezik i kulturu da jednog dana ne bi kao mnogi narodi kroz povijest izumrli.

Petra Mujo, 5. r.

MAŠKARE.

Maškare su vrijeme ludih dana i velikih karnevala. Svi su nasmijani i šaljivo maskirani. Pjesme se pjevaju djeca se smiju. Plešemo i pjevamo u sav glas nek radost prati i vas i nas.

Iva Čupić, 5. r.

DIŽEM GLAS ZA MIR

Kad god gledam ili slušam vijesti na njima je rat. Ne volim ratove. Vidim srušene kuće, ubijene ljude, protjerane obitelji i plač majki s djecom. Ne želim da bilo koje ljudsko biće bude dio rata. Roditelji su mi pričali o ratu u Konavlima i opisali su ga kao nešto najgore što im se u životu dogodilo. Pričali su mi o uništenim kućama u požaru, podivljanim domaćim životinjama, spaljenim šumama i njivama. Shvatio sam koliko je moja domovina patila. Siguran sam da bi se ratovi mogli spriječiti. Kada bi političari slušali glasove nas djece znam da nikad ne bi počeli rat. Zato i ja dižem svoj glas za mir. Želim da svi ljudi koji plaču i svi koji nisu sigurni u svojoj zemlji dobiju utjehu i sigurnost. Želim da sva djeca na svijetu žive u sretnom djetinjstvu!

Antun Pendo, 5. r.

ČAROLIJA RIJEČI

Ima puno lijepih riječi kojima možemo usrećiti druge, no puno je i riječi kojima druge možemo razalostiti. Neke od mojih najdražih riječi su volim, hvala, lijepo, obitelj, sreća, radost, prijatelji i ljubav. Kada se posvađam s prijateljem ili nekim bliskim ima jedna čarobna riječ koju rečemo jedno drugome, ta se čarobna riječ zove oprost. To je jedna od onih riječi koje su na mojem popisu za čaroliju riječi. Toliko toga lijepoga možemo reći riječima, izraziti riječima. Riječi čitamo, povezujemo, razumijemo. Bog nam je podario usta da njima stvaramo čaroliju prema drugima, a ne da druge vrijeđamo i psujemo na njih. Neke od najgorih riječi su rat, bol, plač, tuga, mržnja, ružna. Te su mi riječi ružne. Ljudi bi trebali više upotrebljavati lijepe riječi, a što manje ružne riječi.

Iva Tošić, 5. r.

AVANTURA KOJU PAMTIM

Bio je lijep i sunčan dan, ali vrlo poseban. Bio je to Badnji dan. Moja obitelj je odlučila otići u Dubrovnik i prošetati se Stradunom. Nakon toga na ručak u mojih rođaka. Sve se odvijalo odlično. Nakon slušanja zborna moja obitelj je sjela za stol u kafiću. Polagano su pili kavu. Odlučili su krenuti, ali na izlazu sa Straduna shvatili su da nema jednog člana obitelji, mene! Neprestano su me dozivali, ali nitko se nije odazivljao. Ja sam tad imala samo dvije godine. Tata je s mojim bratom otišao na ručak, a moja mama i tetka su nastavile tražiti me. Nije bilo mjesta gdje nisu tražile. Stradun je bio pun ljudi. Bilo je teško naći dvogodišnjakinju. Vratili su se na zadnje mjesto gdje su bili. A to je bilo kafić. Kada su stigli do kafića pitali su konobara je li vidio njihovu malu curicu. Od njegovog odgovora nije bilo pomoći. Kad su prošli pokraj zadnje dvije stolice čule su strašan uzvik. Približile su se stolu od kojeg je dolazio taj zvuk. Žena s lijepim kaputom i debelim šalom je vrisnula. Njezin muž ju je smirivao. Rekla je da je nešto uštipnulo za njezinu tanku nožicu. Pomislila je na mačku, ali to nije bila mačka već ja. Mama me uzela s veseljem kao dar ispod bora. Odjurili su u toplu kuću i nastavili uživati u tom danu.

Katarina Prlenda, 7. r.

LJUBAV

Kad je ljubav prava ona srca slama, leptiriće stvara i glavom nam vlada.

Čudnovata je ljubav, svemu ona prkosi. Kad se dvoje vole kao da ih vjetar nosi.

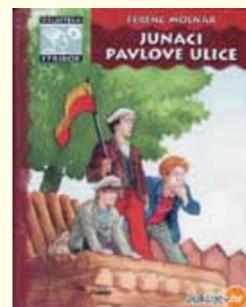
Volite se ljudi
To je sreća prava!
Kad vas ljubav pogodi
Nema većeg dara!

Petar Grmoljez, 5. r.

RECENZIJE PROČITANIH DJELA

Roman Junaci Pavlove ulice je predivan, ali i jako tužan. Nemeček je svoj život dao za „DOMOVINU“, prijatelje i neprijatelje.

Takvi ljudi imaju posebno mjesto na nebu. Smrt Nemečeka me potresla, ali znam da je to ipak samo roman, i to roman koji bih preporučila svim svojim prijateljima.

Karmen Bogdanović, 5. r.

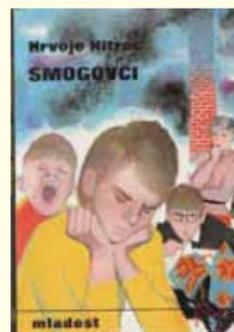
Roman Junaci Pavlove ulice jako je zanimljiv. Likovi su naši vršnjaci, pustolovni i spremni za akcije. Pomalo je i tužan, ali po mom mišljenju upravo to ga čini zanimljivim. Za dječake su posebno privlačni opisi planiranja borbe, i sama borba. Napet je i preporučio bih svima koji to već nisu učinili da ga svakako pročitaju.

Ivuša Burđelez, 5. r.

Roman Mrvice iz dnevnog boravka jako je zanimljiv. Osobno ne volim fantastične elemente (u ovom slučaju Robotko), ali i taj dio se ovdje nekako dobro uklopio. Roman govori o zaljubljenosti (sretnoj i nesretnoj), te o tome što sve ljubav može napraviti u našim životima. Preporučila bih ga prijateljima, jer je jako zbavan, a i poučan.

Ilija Letunić, 5. r.

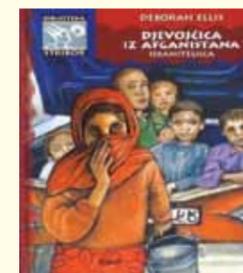
Mišljenje o Smogovcima Hrvoja Hitreca - Djelo mi se nije sviđalo jer ima vrlo malo avanture. Govori o životu Vrageca, Dade i Nosonje, a oni me baš nisu zainteresirali. Bilo je i dobrih stvari poput toga što se knjiga temeljila na kajkavskom narječju, ali ne mogu reći da bih je nekome od prijatelja preporučio.

Mihael Gabrijel Kukuljica, 7. r.

O romanu Djevojčica iz Afganistan - Ovaj roman predstavlja živi dokument o stradanju ljudi u Afganistanu. Suluda filozofija talibana i njeno okrutno provođenje u stvarnosti djeluje poput nekog fantastičnog holivudskog filma. Roman me se duboko dojmio zbog teške sudbine djece i njihovih obitelji u afganistanskom ratu, ratu, u kojem nema ni pobjednika ni poraženih, u kojemu se ne nazire kraj... Potiče nas na razmišljanje da mi u svom sretnom i mirnom djetinjstvu, zapravo, i nismo svjesni svoje sreće, ali ni tužnih sudbina nevine djece širom svijeta.

Vlaho Bronzan, 7. r.

O romanu Djevojčica iz Afganistana - Knjiga mi je bila jako zanimljiva. Knjiga ima puno trenutaka u kojima te jako zanima što će se dalje dogoditi iako si pročitao današnju dnevnu čitalačku normu. Knjiga je također odlična jer nije previše duga. Bila mi je toliko dobra i zanimljiva da sam je skoro cijelu pročitao u jednome danu. Ovo mi je jedna od najboljih knjiga koje sam pročitao.

Ivo Mujo, 7. r.

Očarana sam pričom Eko, Eko. Od svih knjiga koje sam pročitala Eko, Eko je najbolja.

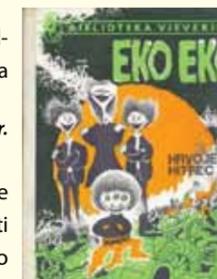
Jelena Schmuch, 4. r.

Priča Eko, Eko mi se jako sviđala zato što sam se puno puta nasmijala dok sam je čitala.

Petra Desin, 4. r.

Knjiga Eko, Eko poručuje nam kako moramo pomagati jedni drugima i ne smijemo zagađivati okoliš. Naš planet Zemlju moramo čuvati od smeća. Eko, Eko je poučna knjiga, jako je zanimljiva i preporučam je za čitanje svima koji to još nisu učinili.

Maris Ramadan, 4. r.

ITALIJA, FRANCUSKA I NAZAD

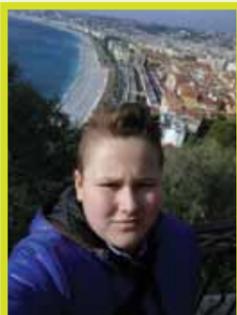
Jutro nakon Božića smo se počeli pakirati, mama, tata i ja. Trebalo je puno stvari s obzirom da ćemo u Italiji i Francuskoj provesti punih 7 dana. Krenuli smo u 6 sati poslijepodne. Išli smo

na autobus u Metković. To smo sve brzinski odradili i ukrcali se na autobus. Bio je jako lijep sa svom modernom opremom, televizijom, internetom i svim drugim što je potrebno za jedno pravo putovanje. U Italiju smo stigli ujutro negdje oko 10 sati. Vozili smo se autocestom i jako me radovalo to što nismo još puno imali do Francuske. Sve su radne površine (polja) obrađene, jer inače ako je neko polje neobrađeno plaćaju se visoke kazne. Zaustavljali smo se po autocesti i pravili pauze koje su nam bile potrebne. Predvečer smo stigli u Andoru, Francusku. Ne u onu Andoru u podnožju Pireneja, nego između Geneve i i Mentona. U Andori je bio naš

hotel. Nakon prospavane noći u hotelu krenuli smo u Monte Carlo. Monte Carlo je predivan, bogat. On je glavni grad Kneževine Monaco. Najljepša panorama na svijetu je iznad Monaca na cesti koja se zove Moyenne Corniche. Malo čudno ime, zar ne?! U Monte Carlu smo prošli ulicom gdje se vozi Formula 1. Glavna ulica je

Ulica Grace Kelly. Vidili smo Japanski vrt u kojem imaju ribice koje vrijede preko 3 000 €. Naravno da smo išli u najpoznatiji Casino, ali nažalost ja nisam mogao ući, nego samo tata, a mama i ja smo razgledavali razne trgovine pokraj Casina. Pili smo kafu u kafiću

Cafe di Paris koji je najpoznatiji u Monte Carlu. Prošli smo ulicom gdje se prodaju Ferrafiji, Lamborginiji, Royce Royci, Porsche-ji... Sljedeći dan smo išli u Nicu i San Remo, nije kafić u seriji *Lud zburjen normalan*. U Nici smo se prošetalim starim gradom i posjetili katedralu sv. Rite. Nažalost prošli smo i mjestom gdje se nedavno dogodio teroristički napad u kojem je bilo puno mrtvih. Također u Nici je umro Alfred Nobel, izumitelj eksploziva. Zanimljivo je to što je svo svoje bogatstvo ostavio narodu. Iz tog fonda se dodjeljuje Nobelova nagrada. Nakon Nice smo otišli u San Remo, grad poznat po canzoni (pjevačkom festivalu) i cvijeću.

Nakon jučerašnjeg napornog dana kojeg smo proveli u Nici i San Remu išli smo prema Antibu. To je maleni gradić s marinom koja je puna jahtica kojih čak ima preko 2000. Šetali smo tom obalom uz marinu, išli na trznicu i u katedralu Djevice Marije od bezgrješnog začeca. Nakon Antiba išli smo u Cannes, prelijepi grad na obalama Ligurskog zaljeva (dio Sredozemnog mora). Cannes je bogat mnogim zanimljivostima kao što su primjerice Filmski festival, vidjeli smo otiske ruku holivudskih zvijezda kao što su Brad Pitt, Angelina Jolie, Silvester Stallone...

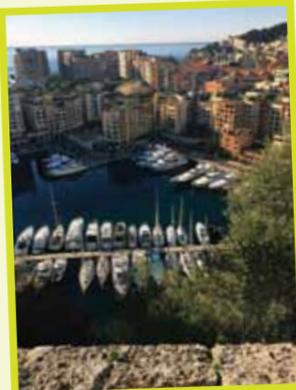
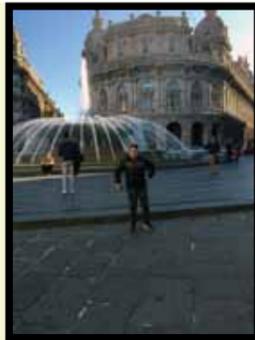
Nakon razgledavanja Cannes-a išli smo u Menton, francuski grad poznat po limunčelu i po velikom broju agruma koji tamo rastu. U Mentonu smo se penjali na mali brežuljak gdje se nalazi crkva sv. Mihaela. Prekrasna je, te uz nju stoji statua sv. Roka. Sve te gradove povezuje autocesta koja se zove 'autotrada dei fiori', autocesta cvijeća. Na Staru godinu išli smo u Genovu, grad u Italiji. To je najpoznatiji lučki grad u Italiji. Kada smo se iskrcali, na nas je naletjela hrpa Senegalaca, (hodajuća trgovina),

koji prodaju magnete i selfie štapove, te nam ih nude da ih kupimo. Nismo se mogli obraniti pa smo morali nešto kupiti. Ja sam izabrao selfie štap. Nakon toga smo posjetili crkvu sv. Lovre i Isusovačku crkvu. Prošli smo i kraj Duždeve palače.

Trgovine smo posijetili na Trgu de Ferari. Ima lijepu fontanu i puno kafića, te se na trgu nalazi zgrada pokrajine Ligurije. Genova je glavni grad pokrajine Liguria. Navečer smo se iskrcali u centru Andore koja je prelijepa. Nismo uopće znali da spavamo u tako lijepom gradiću. Čak smo tata i ja uspjeli pronaći originalni fan shop Milana, Intera i Juventusa. Ja sam kupio Juventusove slušalice za muziku.

Poslije šetnje smo u hotelu dočekali ponoć i međusobno si čestitali. U hotelu je bila zabava pa nam nije bilo dosadno. Ujutro smo se spakirali i krenuli prema doma. Čekao nas je dugi i naporan put. Srećom, doma smo stigli živi i zdravi.

Lauren Baletić, 7. r.

MOJE SNIJEŽNO PUTOVANJE

U srijedu 28. 12. 2016. oko sedam sati ujutro moja obitelj i ja krenuli smo prema Lici. To je bilo jutro u kojem mi je sve bilo nekako lako jer sam znao da je to dan putovanja. Nakon posljednjih priprema ukrcali smo se u kombi i krenuli. Moje dvije sestre i ja odmah smo počeli pjevati pjesmice, one koje svi znamo, a uskoro su počele i zezancije i priče. Putem su moje dvije sestre malo odspavale, ali kad smo došli na određite svi smo bili budni. Naše određite je bilo mjesto Prozor i ubrzo smo pronašli naš apartman i smjestili se. Taj dan mi je bio pun uzbuđenja pa sam ubrzo utonuo u sam. Ujutro nas je čekao snijeg, nije ga bilo previše, ali nama je bilo dovoljno za sreću i grudanje. Nakon doručka pošli smo na Plitvička jezera. Obilazak je bio jako uzbudljiv. Iako zbog moje mlađe sestre nismo mogli baš sve vidjeti jer ona ne može puno

pješaćiti, uživali smo u pogledu na jezera i grudali se i valjali po snijegu kojega je bilo stvarno puno. Topli kakao nas je ugrijao, a onda nas je tata odveo posjetiti spomenik prvom hrvatskom poginulom branitelju u Domovinskom ratu, Josipu Joviću. Veoma dirnuti uputili smo se prema Mukinjama i tamo se sanjkali cijelo poslijepodne. Vratili smo se u apartman sretni i zadovoljni, ali i poprilično umorni. Sutradan smo cijeli dan bili vani, uz igre na snijegu malo smo i prošetalim mjestom, pogledali njegove ljepote. U subotu ujutro s gazdama smo pošli na dječji doček nove godine. Meni to nije bilo baš zanimljivo, ali morao sam se malo žrtvovati za sestre. Poslijepodne smo pošli na klizanje u Karlobag, bilo je jako hladno. Klizao sam solidno, ali ne baš kao moja sestra. Ona kao da je rođena na klizaljka. Ugrijali smo se u restoranu „Macola“. Stigao je i posljednji dan. Nakon doručka pošli smo u Kutarevo vidjeti medvjede. Tamo su nas dočekali mačka Mici i pas Mišoling. Volonterka nas je provela kroz taj medvjedi raj. Sljedeća stanica je bila rodna kuća dr. Ante Starčevića. Nakon tog razgledavanja posjetili smo i rodnu kuću Nikole Tesle. Nastavili smo put kući. Putem smo se zabavljali kartama i pjesmom. Sretni i zadovoljni stigli smo kući.

Hrvoje Obad, 5. r.

ADIO OSMAŠI!

I ove školske godine izašla je generacija osmaša i nastavila svoj životni put u različitim srednjim školama. Bili su drugačiji, samo jedna generacija, malobrojni, ali posebni. Ovo je dio njihovih oproštajnih razmišljanja.

Došao je i ovaj dan, posljednji dan nastave u OŠ Gruda. Činilo nam se da cijelu osnovnu školu čekamo baš ovaj dan, a danas kada je stigao čini nam se kao da se to prebrzo dogodilo.

Ovim putem zahvaljujemo svim profesorima i djelatnicima škole koji su nas kroz 8 godina odgajali i trudili se naučiti nas puno toga, ne samo o gradivu iz pojedinog predmeta nego i o životu. Nismo bili dobri koliko ste očekivali od nas, ali ipak smo dogurali do kraja. Danas Vam možemo obećati da ćemo u srednjoj pokušati primijeniti svo znanje koje smo s Vama stekli kroz proteklih 8 godina, te ostaviti što bolji dojam na našu školu, školu u kojoj smo prvi put sjeli u klupe i upoznali se sa "školskim svijetom". Puno je lijepih uspomena koje nosimo sa sobom, a nadamo se da ćete i Vi zaboraviti sve naše nestašluke i pamtiti nas kao drugačiju generaciju. Ponekad ćemo se i vratiti ovdje, posjetiti Vas i prenijeti Vam osobna iskustva i doživljaje iz srednje, a znamo da ćete Vi dočekati nas s osmijehom. Još jednom veliko Vam HVALA!!!

Sretno im dalje!!!

Nika Mujo, 8. r.

DANI KRUHA I ZAHVALNOSTI

Dana 24. listopada 2016. u našoj školi obilježili smo Dane kruha prigodnim programom koji je započeo u 8:00. Ravnateljica škole, Zdenka Pivčić, obratila se učenicima i djelatnicima škole s nekoliko prigodnih riječi, nakon čega je uslijedila molitva blagoslova i zahvale koju je predvodio vjeroučitelj Danijel Holeš. Zajedno, učenici i nastavnici, zahvalili su Bogu za sve darove, naročito za darove kruha i plodove zemlje.

Učenici 5. a i 6. b razreda priredili su kratki simbolični prinos darova na stol. Tako su se na stolu prinosa darova našli: žito, sol, kvasac, izvor topline (svijeća) te kruh kao konačni proizvod. Ovim prinosom željeli su svima prisutnima osvijestiti važnost darova koji čine kruh kao neophodnu namirnicu za život, usporedivši kruh svagdanji s Kruhom života koji jeste sam Isus Krist i važnost zahvaljivanja za iste. Učenici viših razreda pripremili su zanimljive prezentacije koje su prikazane u holu škole, a tematski su se dotakli endemskih biljnih i životinjskih vrsta našega kraja. Čuli smo o konavoskom pijoru, dobrom dupinu, hrvatskoj perunici, čovječjoj ribici, dubrovačkoj zečini i riječnom raku. Dan je bio poučan i vrlo zanimljiv.

KRUH JE NAŠE SUNCE

Jednoga dana kada sam se vratio kući iz škole, mama me dočekala s vijesti da ćemo praviti kruh. Jako sam se obradovao jer sam znao da će mi dopustiti sudjelovati u svakom dijelu njegove izrade. Najprije smo stavili utopli mlijeko, pa u njemu rastopili kvasac i dodali brašno i sol. Pustili smo da se tijesto diže, a onda ga je mama premijesila. Taj dio mi je izgledao jako teško. Ja sam posuo brašnom kalup za pečenje i u njega je mama namjestila kruh. Stavili smo ga u pećnicu, a ja sam postajao sve nestrpljiviji. Uskoro se iz pećnice počeo širiti prekrasni miris. To me činilo još nestrpljivijim. „Kad će više biti gotov?“, ponavljao sam sebi u bradu. Odlučio sam napisati domaću zadaću, ne bi li ipak zaboravio na kruh koji se i dalje peka. Uspjelo mi je okupirati se zadatcima, pa nisam primijetio kada je mama izvadila kruh iz pećnice. Kada se malo prohladio i postao najbolji za jelo mama me pozvala za stol. Otvorila ga je iz krpe i učinilo mi se kao da na stolu imamo malo Sunce. Uživao sam u njegovoj toplini, mirisu i okusu. Mi ljudi stvarno moramo shvatiti da na stolu svakodnevno imao naše zemaljsko Sunce, naš kruh.
Mrvoje Obad, 5. r.

VAŽNOST KRUHA U NAŠEM ŽIVOTU

Kruh... Mislim da ne postoji nitko tko nije probao kruh, osim malih beba koje ga još ne mogu jesti. Sama riječ kruh mi daje pomisao na toplinu doma i ljubav u obitelji. Ako kruh nije napravljen s ljubavlju nije fin. Moja mama ga pravi s puno ljubavi, pa je uvijek jako, jako ukusan. Ima predivan miris koji u meni izaziva sreću i uzbuđenje. Kada sam bila malena obožavala sam miris mamina kruha. Jedva sam čekala da ga mama izvadi iz pećnice. Kruh bih uvijek jela kada mi se ručak ili večera nisu sviđali. Volim ga jer je ukusan, zasitan i mogu ga jesti samoga, i najesti se od njega. Za mene je kruh simbol hrane i obilja. „Kruh naš svagdašnji“ i znači da želimo imati kruha u obitelji svakoga dana. Mislim da je i drugima, baš kao i meni, kruh jako bitan za život.
Ilija Letunić, 5. r.

DANI KRUHA U 1. R

BOŽIĆ U ŠKOLI

UNOŠENJE BADNJAKA

U Konavlima se svake godine na Badnje večere u kuću unosi badnjak. Badnjak je deblj komad hrastova drva. U kuću ga unosi najmlađe muško dijete. Kada uđe u kuću reče: „Nazdravlje Vam Badnje večere!“ Oni koji su u kući odzdrave: „Zdrav si badnjače!“ Tad se badnjak odloži pokraj peći te se pokapa s nekoliko kapljica vina. Onda rečemo: „Koliko kapljica, toliko bačvica!“ Zatim se badnjak pospe pšenicom, i to se popratni rečenicom: „Koliko zrnaca, toliko vrećica!“ Kad ga blagoslovimo krštenom vodom izmolimo „Oče naš“. Ja jako volim Božić i konavoske božićne običaje.
Ilija Letunić, 5. r.

BOŽIĆNA PŠENICA

Na svetu Luciju sije se božićna pšenica, a ona je simbol plodnosti, novog života i njegove obnove. Samim svojim izgledom ona daje zelenilo i nadu usred zime i snijega. Na Božić, kada je već narasla, pšenica se uređivala i često se ukrašavala hrvatskom trobojnicom, a ponekad se unutar nje stavlja jabuka ili svijeća. Što pšenica bude gušća i zelenija, to će biti plodnija naredna godina. Poslije božićnih blagdana pšenica se davala pticama, da se ta sveti dio Božića ne uništi.
Kruno Miljak, 5. r.

BOŽIĆNA PRIREDBA U PŠ DUBRAVKA

I ove godine, 22. prosinca u PŠ Dubravka održana je božićna priredba. Učenici sa svojim učiteljicama vrijedno su se pripremali za taj bitni dan. Ukrašavali su svoje učionice i marljivo uvježbavali svoje točke. Trud uvijek donese uspjeh pa ga ni ovog puta nije manjkalo. Okupilo se tu puno članova njihovih obitelji koji su pažljivo pratili svoje najdraže. U kratkom vremenu koje su imali pred sobom, učenici su postali pravi glumci, pjevači i plesači. Našlo se tu raznolikih igrokaza, recitacija i pjesama. Svojom zajedničkom plesno-pjevnom točkom zaželjeli su svima sretan Božić. Osmijesi na licima prisutnih i pljesak govorio je više od riječi. Gospar Mijo Radović sa svojim klavijaturama, gitarom i svojim glasom je također pridonio atmosferi te podigao priredbu na jednu veću razinu. Ovim putem mu se još jednom zahvaljujemo!

ZELENOM ČISTKOM OBILJEŽEN DAN PLANETA ZEMLJA

Dana 22. travnja 2016. godine, učenici naše škole sudjelovali su u zajedničkoj jednodnevnoj akciji čišćenja divljih odlagališta otpada. Zelena čistka je dio globalnog pokreta Let's do it!, koji okuplja aktivne građane i organizacije u najvećem volonterskom projektu u povijesti čovječanstva. Cilj akcije je u jednom danu ukloniti što veće količine ilegalno odloženog otpada. Sudjelovanjem u ovom projektu, nastojimo kod naših učenika probuditi svijest o stvaranju i važnosti odgovornog gospodarenja otpadom s ciljem očuvanja okoliša, prirode i planeta Zemlje, našeg zajedničkog doma.

RAZGOVOR S VATROGASCIMA NIKOM KUSALIĆEM I MIHOM MOSTAHINIĆEM

Što je najčešći uzrok šumskih požara?

Najčešći je uzrok šumskih požara ljudski nemar.

Koje vrste stabala brže, a koje sporije gore?

Najbrže gore bor, čempres, lovrik i žukva, a sporije dub (hrast)

Što utječe na širenje požara?

Najveći utjecaj na širenje požara imaju vjetar i reljef.

Što vatrogasna služba radi kako bi spriječila šumske požare?

Vatrogasci rade protupožarne putove, opskrbljuju se vodovodnom mrežom i rade na edukaciji o požarima.

S kakvim se opasnostima susrećete prilikom gašenja požara?

Prilikom intervencija, prijeti nam opasnost od opekline, urušavanja, gušenja, otrovnih plinova, eksplozija i sl.

Što biste preporučili da radimo ako izbije požar u blizini naše kuće? Što može napraviti netko tko nema vatrogasnu obuku, a što nikako ne bi smio raditi?

Trebali biste odmah zvati 112 ili vatrogasce. Ne smije se ništa raditi na svoju ruku.

Ana Miloglav, 8. r.

OBILJEŽAVANJE SV. FLORIJANA

Eko-grupa svake godine obrađuje jednu prirodnu katastrofu, njezine uzroke, posljedice i mogućnosti zaštite. Prošle školske godine bavili smo se požarima: proučavali smo stručnu literaturu, upoznavali se s uputama Državne uprave za zaštitu i spašavanje, intervjuirali vatrogasce Javne vatrogasne postrojbe Konavle te 4. svibnja obilježili blagdan svetog Florijana, zaštitnika vatrogasaca i Dan vatrogastva Hrvatske.

PROJEKT „OD ZRNA DO ULJA“ U PŠ PRIDVORJE I PŠ DUBRAVKA

Učenici područnih škola Pridvorje i Dubravka su sudjelovali u višednevnom mini projektu „Od zrna do ulja“ gdje su na lokacijama sela Lovorno i Dubravka brali masline na tradicionalan način. U branju su se koristili priborom koji su od davnina koristili naši stari: grabljice, mreže, kantice, gajbe, vreće i skale. Imali su i upriličeno natjecanje u branju među grupama. Posjetili su uljaru u Dubravci te su prisustvovali procesu prerade zrna masline od vaganja, pranja pa sve do konačnog proizvoda, dobivanja maslinovog ulja. Učenici su naučili da je potrebno 45 minuta rada stroju za preradu da bi se dobilo 20 litara ulja. Naučili su i što je komina, nus proizvod u proizvodnji maslinovog ulja. Nakon posjeta uljari učenici su posjetili novu igraonicu na otvorenom ispred PŠ Dubravka. U Područnoj školi Dubravka su igrali edukativne igre na temu zadanog projekta. Na taj način su obnovili novostečeno znanje u vezi maslina i njihove prerade. Bilo je jako zabavno družiti se, biti u prirodi, stjecati nove vještine i znanja. Hvala gospodarstvu Cvijetu Đuki koji nam je omogućio da posjetimo njegovu uljaru te toliko toga novog da naučimo. Zahvaljujemo i vlasnicima maslinika u kojima smo brali masline. Veselimo se budućim terenskim nastavama i kao članovi eko škole pozdravljamo sve projekte koji su povezani s prirodom.

Antun Pendo, 6. r.

ZAJEDNIŠTVO ČOVJEKA I PRIRODE

Vjera je duhovna snaga, pa i s njom idemo u borbu protiv prirodnih katastrofa.

Sveti Otac, papa Franjo objavio je nedavno encikliku o ekologiji. Enciklika ima šest poglavlja i u svakom poglavlju papa se osvrće na neku od važnosti u svrhu poboljšanja čovjekovog života na Zemlji. U prvom poglavlju papa nam govori o promjeni klime i kako to utječe na najsiromašnije. Papa govori o tome kako se ne gleda na brata čovjeka i kako ljudi rade za osobni interes, a ne za opće dobro. Papa kaže da je pitku vodu Bog dao besplatno za sve ljude i da je voda život koji trebaju imati svi ljudi. Svake godine zbog nedostatka vode nestaju cijele životinjske vrste i biljni svijet. Naši ih potomci neće moći vidjeti jer su nestale zauvijek. Koja šteta! U drugom poglavlju se govori kako su svi odnosi na zemlji povezani. Odnos prema Bogu, bližnjemu i Zemlji su prekinuti. Papa kaže da je to grijeh jer je Bog stvorio čovjeka na svoju sliku i dao mu Zemlju i sve na njoj da mu služi. Čovjek bi trebao koristiti Zemlju da bi došao bliže Bogu. Nažalost, čovjek ne gleda na zajedništvo, nema sućuti, njezosti i skrbi za druga bića. To nije ono što Bog od nas želi kaže papa Franjo. U trećem poglavlju papa govori o nezaposlenosti, o djeci koju iskorištavaju, o napuštanju starijih i nemoćnih ljudi unatoč napretku u tehnologiji. Papa nije protiv napretka tehnologije, ali govori o tome da se nažalost više ulaže u tehnologiju radi dobiti nego u čovjeka i njegov rad. Tehnologija ne smije biti važnija od čovjeka. U četvrtom poglavlju se govori da je ekologija dio nas, a ne odvojena od nas. Papa opet govori o siromašnima i koliko je važno poboljšati javne prostore, površine, stanove, prijevoz jer na taj način pomažemo i najsiromašnijima. U 5. poglavlju papa nam govori o važnosti dijaloga. Opći interesi se trebaju staviti uvijek prije vlastitih. Papa je pozvao političare da budu nesebični u rješavanju ovih problema. U 6. poglavlju naglasak je na ekološko obraćanje. U tom obraćanju trebaju svi sudjelovati: škola, obitelj, mediji, crkva. Kroz odgoj je potrebno naučiti koliko je važno smanjenje potrošnje vode, skupljanje otpada, gašenje nepotrebnih svjetala i kako na taj način možemo pomoći ovom planetu koji nam je Bog dao na upravljanje. Papa nas poziva da sudjelujemo u skrbi za prirodu, na zvednost među siromašnima, na poštenje i na zajedništvo s Bogom, čovjekom i prirodom.

IZRADA BOŽIĆNIH UKRASA

VJEROM PROTIV PRIRODNIH KATASTROFA, RATOVA, BOLESTI...

Papa Franjo, nakon konferencije u Kyotu 1997., primijetio je da je zatopljenje dovelo svijet na rub samoubojstva: „Malo je postignuto i svake godine problemi su sve teži. Nalazimo se na rubu samoubojstva“. On je već prije 20 godina predvidio kojim smjerom ide briga za očuvanje planeta Zemlje.

Rekavši da međunarodna zajednica, okupljena 2015. god. u Parizu, na konferenciji o klimatskom zagrijavanju COP21, mora djelovati sada ili nikada, Argentinac je pokušao „probuditi“ narod da se nešto napravi po tom pitanju.

Također Sveti Otac je naglasio kako vjeruje da će svi nazočni u Parizu ostvariti svoje želje i ciljeve, da imaju dobru volju te da se moli za njih.

Papa Franjo se zalaže da bogate zemlje više ulažu u zaštitu čovječanstva i siromašnih od prirodnih katastrofa, zagađenja, migracija, ratova, bolesti i siromaštva.

Od COP21 je tražio sporazum u kojem bi najbogatije zemlje financijski pomagale najsiromašnijima i najugroženijima ispuniti ekološku revoluciju.

Marijana Bušković, 8. r.

IZRADA ANĐELA

ČUVAJMO KULTURNU BAŠTINU

U utorak 26. 4. 2016. učenici PŠ Popovići i Radovčići te učenici trećeg razreda matične škole posjetili su atelier Antonije Rusković Radonić, knjižnicu Društva „Naša djeca“ Gruda i Crkvu Presvetog Trojstva. U atelieru AR sama slikarica nam je pokazala dobivanje niti svile iz punđela dudova svilca. Učenici su sudjelovali u izvlačenju svilenog konca. Šetnjom preko Grude razgledali su ljekarnu, banku, poštu... U Domu kulture u knjižnici DND-a u suradnji sa školskom knjižničarkom održan je sat hrvatskog jezika. Tako smo obilježili mjesec čitanja. Učenici su zainteresirano slušali priče i sami ilustrirali sadržaje. Na povratku u školu posjetili smo Crkvu Presvetog Trojstva te uz pjesmu, ples, molitvu i igru zajedno s vjeroučiteljem uspješno priveli kraju još jedan lijepi školski dan.

P.S. Hvala mami Antoniji, DND-u i školskoj knjižničarki Jeleni!

SHAKESPEARE U OŠ GRUDA

Dana 28. travnja 2016. našu školu posjetio je Kazališni studio i njegovi utemeljitelji, glumci Nerma Kreso Kavain i Darko Kavain. Glumci su učenicima šestih i sedmih razreda održali predstavu-radionicu na temu Williama Shakespeara, uz 400. godinu smrti tog velikog dramskog pisca. U predstavi su prikazane odabrane scene iz Shakespeareovih djela „San ivanjske noći“ i „Romeo i Julija“, a i sami učenici sudjelovali su u izvedbi. Kazališni studio kao umjetnička organizacija još od 2001. djeluje na popularizaciji kazališne kulture i umjetnosti, poglavito među mladima. I današnja predstava-radionica dio je njihovog glavnog projekta „All the World's a Stage“ koji tematizira razdoblja i ličnosti povijesti drame i kazališta, a ove godine to je William Shakespeare. Atmosfera predstave bila je izrazito ugodno poticajna, učenici su velikim pljeskom zahvalili glumcima na gostovanju.

ODRŽAN RODITELJSKI SASTANAK NA TEMU VIRTUALNOG NASILJA

U posljednje vrijeme sve je veći razvoj tehnologije i informacijskih komunikacija što rezultira sve veću uporabu računala kao i mobilnih telefona u svakodnevnom životu. Poznato je da mediji čine sastavni dio životnog konteksta odgoja i obrazovanja djece i od toga ne možemo pobjeći. Takav način života ima svoje prednosti (prilika za učenje, kupovinu, pronalaženje informacija i sadržaja...), no postoje i one negativne strane. S tim podacima, sasvim opravdano možemo govoriti o potrebi za medijskim opismenjavanjem djece. U medijskom opismenjavanju djece veliku ulogu ima škola, no još veću ulogu imaju roditelji. Stoga je osnovna škola Gruda u suradnji s policijskom upravom Dubrovačko-neretvanske županije organizirala roditeljski sastanak na temu virtualnog nasilja kako bi roditelje učenika od 1. do 4. razreda upoznali s tom temom, posljedicama takvog neprimjerenog ponašanja i zakonskim okvirom kako bi roditelji mogli što bolje pripremiti svoju djecu na savjesno korištenje tehnologije i informacijskih komunikacija. Zahvaljujemo se gospodinu Miru Marijanoviću iz PU Dubrovačko-neretvanske te našoj socijalnoj pedagoginji Ani Ljubić Arbanasin na pripremljenoj prezentaciji i održanom predavanju.

TERENSKA NASTAVA UČENIKA 1. I 2. RAZREDA

U srijedu, 30. studenog 2016. učenici 1. i 2. razreda išli su na terensku nastavu u Čilipe i Cavtat. U Čilipima, u crkvi sv. Nikole dočekala ih je gđa. Luce Rešetar. Učenici su obišli Crkvu te čuli o pojmu bazilike, o oltarima i slikama, o ratnom razaranju Čilipa i same crkve koje se zbio 1991./1992. godine. Sama crkva tada je bila opljačkana, a kipovi svetaca polomljeni. U Zračnoj luci učenici su saznali od gosp. Antuna Burdeleza što je sve potrebno odraditi prije nego se putnici ukrcavaju na let, tko je sve zaposlen na aerodromu, što putnici ne smiju unositi u avion, gdje se obavljaju pregledi putnika i prtljage. Učenike je najviše dojmila vožnja autobusom po samoj pisti te razgledavanje pomoćnih vozila i malih privatnih zrakoplova. Zatim su učenici posjetili Kuću Vlahu Bukovca. Primile su ih kustosice gđa. Maris Caput i Lucija Vuković. Učenici su čuli o životu našeg najpoznatijeg konavoskog slikara. Razgledali su njegovu kuću. Najviše su se oduševili Bukovčevim slikama, ali i inventarom same kuće. Bila je to još jedna terenska nastava puna novih znanja i radoznalih učenika. Hvala svim domaćinima na lijepim i ugodnim dočecima!

HUMANITARNA AKCIJA „SRCE ZA AFRIKU“ U PŠ PRIDVORJE

Kao i svake školske godine učenici PŠ Pridvorje zajedno s učiteljicama napravili su predivne božićne ukrase. Jedan dio tih ukrasa poslali smo na humanitarnu web aukciju udruge „Srce za Afriku“ s kojom humanitarno surađujemo već zadnjih nekoliko godina. Riječ je o udruzi koja pomaže djeci iz sela Kiwumu te im ovim načinom pridonosimo njihovom školovanju. Inače sa životom te djece upoznala nas je humanitarka i volonterka Marinela Banovac koja je već prije bila u našoj školi i ispričala nam njena iskustva i doživljaje svog volontiranja u tom selu u Africi. Jedna od stvari koja nas je jako pogodila i dotakla u srce je činjenica da djeca u Kiwumu jedu 3 puta tjedno i to u školi, a njihov obrok zajedno sa školovanjem iznosi samo 2,5 kune. Prošle godine naša mala škola uspjela je prodajom svojih božićnih radova sakupiti za nekoliko stotina obroka. Drugi dio prodajne izložbe odvija se u holu naše PŠ Pridvorje te je dostupan svim roditeljima polaznika naše škole kao i vrtića Konavle.

DAN LJUBAZNOSTI U PŠ RADOVČIĆI

U PŠ Radovčići obilježen je Svjetski dan ljubaznosti. Dan ljubaznosti obilježava se diljem svijeta od 1998. godine. Učenici su zajedno s učiteljicom pričali što za njih znači „biti ljubazan“. Svojim razmišljanjima i porukama izradili su razredni plakat. Posjetili su se na vrijednosti one četiri najljepše i glavne riječi: MOLIM, HVALA, OPROSTI I IZVOLI. Pričali su o lijepim djelima koja su do sada, do svoje 7. godine, učinili. Današnji dan dao im je priliku da razmišljaju o svojim postupcima i upute lijepe riječi onim osobama prema kojima možda nisu bili dragi i ljubazni. Zaključili su da samo jedan mali osmijeh, pozdrav, gesta nekome može uljepšati dan. Na kraju nastave pjevali su i plesali uz pjesmicu „Naše kolo veselo“, a lica učenika bila su ozarena zbog komplimenata koje su si međusobno poklonili.

DAN SJEĆANJA NA VUKOVAR

U petak, 18. studenog 2016. u Osnovnoj školi Gruda učenici trećih razreda su s učiteljicama Dianom Puljić i Tenom Čaić obilježili Dan sjećanja na žrtve Vukovara. Kroz prigodnu prezentaciju i razgovor upoznali su s događajima vezanim uz Domovinski rat u Vukovaru. Cijelom događaju pridonijela je činjenica da je učiteljica Tena Čaić Vukovarka koja odnedavno radi u našoj školi. Osim o događajima tijekom rata, govorila je o životu u Vukovaru danas. Tako su učenici saznali koliko je Grad Heroj obnovljen i kako njegovi stanovnici gledaju na budućnost. Na kraju je naglasila važnost međusobnog uvažavanja i prihvaćanja kao jedinog mogućeg puta prema naprijed.

I ostali učenici škole su prigodno obilježili ovaj dan.

STIGAO I SV. NIKOLA

U ovo lijepo i radosno vrijeme Došašća u ponedjeljak, 5. prosinca sv. Nikola je stigao i u našu školu. Za dolazak sv. Nikole učenici nižih razreda su sa svojim učiteljicama pripremili prigodnu priredbu. Raznim recitacijama, plesom i pjesmicama djeca su pozivala sv. Nikolu da dođe. Raspoloženje je bilo veselo i razigrano. I ove godine su svi bili dobri pa Krampus nije imao posla. Zahvaljujemo roditeljima i vanjskim suradnicima koji su sudjelovali u organizaciji proslave dana sv. Nikole.

18. STUDENI 1991.

ŽUPANIJSKO NATJECANJE U ČITANJU NAGLAS

U četvrtak, 3. studenoga u Saloči od zrcala Narodne knjižnice Dubrovnik održano je 4. županijsko natjecanje u čitanju naglas, kao dio projekta Mjesec hrvatske knjige 2016.

Na natjecanju je sudjelovalo 13 učenika od 3. do 8. razreda, iz ukupno osam osnovnih škola od Grude do Janjine. Natjecatelji su bili podijeljeni u dvije kategorije i to: mlađi uzrast od 3. do 5. razreda i stariji uzrast od 6. do 8. razreda.

Ove godine, po prvi puta na poziv knjižničarke dječjeg odjela gđe. Zlatke Mustahinić i poticaj naše knjižničarke Jelene Letunić natjecanju se priključila i naša škola sa svoje dvije natjecateljice Ilijom Letunić iz 5. razreda i mentoricom Paulinom Kisić Pendo, te Marijom Mujo iz 6. razreda i mentoricom Marijanom Šerkić Despot. Ovim putem čestitamo učenicama i njihovim mentoricama na izvrsnom plasmanu i to:

Ilija Letunić za osvojeno drugo mjesto u kategoriji mlađeg uzrasta, i Marija Mujo za osvojeno treće mjesto u kategoriji starijeg uzrasta.

U SUSRET BLAGDANU SVIH SVETIH

U petak, 5. lipnja na Svjetski dan zaštite okoliša obilježili smo Dan škole kao projektni eko dan. Dan je počeo eko akcijama radionicama učenika, a zatim prezentacijama i izložbom njihovih radova. Svečanim prigodnim programom je prezentiran rad izvannastavnih aktivnosti – školski zbor, dramska, literarna, recitatorska i plesna skupina. Učenicima koji su se najviše istakli u svom radu ravnateljica je uručila priznanja, pohvalnice i nagrade. Potom su slijedila športska natjecanja u školskoj dvorani. Taj dan smo obilježili i obnavljanje statusa Eko škole. Već 6 godina Osnovna škola Gruda ima status Međunarodne Eko škole. Svake godine u školi se provode eko projekti kojima se ukazuje učenicima na važnost očuvanja zdravlja, okoliša i tradicijskih vrijednosti.

OBILJEŽEN MEĐUNARODNI DAN BORBE PROTIV SIROMAŠTVA

Siromaštvo je globalni problem današnjice, a u Hrvatskoj smo svjedoci da broj siromašnih osoba raste uslijed raznih ekonomskih kretanja i ekonomske nestabilnosti. Odlukom Ujedinjenih naroda, dana 17. listopada, obilježava se Međunarodni dan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti. Svrha njegova obilježavanja je da se različitim akcijama solidariziramo s ljudima širom svijeta koji žive u siromaštvu. Osnovna škola Gruda je, u suradnji s Caritasom Dubrovačke biskupije, za ovu školsku godinu odlučila obilježiti Međunarodni dan borbe protiv siromaštva. Školski koordinatori, vjeroučitelji Danijel Holeš i Ana Marija Josić te socijalna pedagoginja Ana Ljubić Arbanasin, organizirali su humanitarnu akciju prikupljanja odjeće, igračaka i školskih torba koju učenici više ne koriste. U razdoblju od 12. listopada do 19. listopada prikupljen je veći broj odjeće za djecu, igračaka za razne uzraste te školskih potrepština koje su 21. listopada predani Caritasu Dubrovačke biskupije koji će znati kojim obiteljima je najpotrebnija takva vrsta pomoći. Ovim putem Osnovna škola Gruda s koordinatorima za ovu akciju, zahvaljuje svojim učenicima, njihovim roditeljima te drugim djelatnicima koji su pokazali da imaju veliko srce.

TERENSKA NASTAVA UČENIKA 3. I 4. RAZREDA

U srijedu, 19. listopada 2016. učenici 3. i 4. razreda naše škole sudjelovali su na Dubrovnik film festivalu (DUFF) u kino Slobodi. Učenici su gledali kratke animirane filmove koje su izradili djeca i mladi u dobi do 20 godina iz zemalja Mediterana. Nakon odgledanog animiranog filma učenici su ocijenili film ocjenama od 1 do 5 i tako pridonijeli u izboru najboljeg filma prema ocjeni „malih gledatelja“. Prije samog programa u kino Sloboda učenici su prošetalu starom gradskom jezgrom. Podijeljeni u dvije grupe posjetili su dva muzeja: Knežev dvor i Pomorski muzej. Obje grupe su imale priliku čuti mali dio bogate povijesti grada Dubrovnika.

POSJET PROMETNE POLICIJE PRVAŠIMA OŠ GRUDA

U srijedu, 21. rujna 2016. policijski službenici PU Dubrovačko-neretvanske održali su kratko predavanje o sigurnosti u prometu i važnim prometnim pravilima učenicima prvih razreda naše škole. Riječ je o akciji kojom policija na početku školske godine upozna učenike prvog razreda o važnosti sigurnosti u prometu, prezentira poželjno i ispravno ponašanje kao i posljedice nepridržavanja prometnih propisa. Učenici su pažljivo slušali edukativno predavanje. Posebno su uživali noseći policijske rekvizite i sjedeći u policijskom vozilu. Osim edukativnih predavanja po školama, policija planira i pojačani nadzor cesta i pravilno parkiranje vozila u zonama škola.

LUTKARSKA PREDSTAVA „RASPJEVANA OBITELJ“

U srijedu, 12. listopada su našu školu posjetili korisnici i djelatnici Centra za rehabilitaciju Josipovac. Učenicima razredne nastave u školskoj sportskoj dvorani priredili su lutkarsku predstavu „Raspjevana obitelj“. Vesela i raspjevana obitelj brzo je našla put do djece koja su tijekom cijele predstave pljeskali, pjevali i pažljivo pratili. Marljivi i kreativni glumci su nam pokazali da se sve može kad se hoće. Napunili su srca djece i svih nas. Hvala im! Čestitke korisnicima i njihovim terapeutima na izvrsnoj predstavi.

„SAT POVIJESTI - O DOMOVINSKOM RATU“

Dana 30. rujna 2016. godine pripadnici Policijske udruge branitelja PU Dubrovnik 91., kao sudionici ratnih događanja u Domovinskom ratu, uz prikazivanje dokumentarnog filma o Domovinskom ratu, održali su učenicima sedmog i osmog razreda stručno predavanje o Domovinskom ratu, uzrocima rata i ulozi policije tijekom 1991. godine.

Naime, dana 27. rujna 2016. godine u Osnovnoj školi Gruda postavili su samonosivu izložbu pod naslovom „Bili smo prvi a ostali zadnji“, a prije samog predavanja položeno je cvijeće i upaljena svijeća na mjestu pogibije prvog poginulog pripadnika policije pok. Ivica Rilovića.

Oкупljeni učenici s pozornosti i zanimanjem pratili su predavanje i prezentaciju, a pojedinim učenicima podijeljene su uspomene na ovo druženje u kojemu su sudjelovali.

Također, ravnateljica OŠ Gruda darovala je prigodne poklone pripadnicima PUB PUD 91.

Po završetku predavanja položeno je cvijeće i upaljena svijeća na grobu pok. Ivica Rilovića.

TERENSKA NASTAVA UČENIKA 1. I 2. RAZREDA

Dana 28. 9. u sklopu nastave Prirode i društva, učenici 1. i 2., razreda OŠ Gruda posjetili su Policijsku postaju Gruda, punionicu vode „Viva“, te kuću Matice hrvatske. Povodom obilježavanja Dana policije, policijski službenici ugostili su učenike. Saznali su puno informacija o zanimanju policajca i ponašanju u prometu. Osim slatkiša, koje su za njih pripremili, najveću pozornost privukla su policijska vozila i prostorija za zadržavanje uhićenih osoba. U punionici vode učenici su vidjeli postupak punjenja boca prirodnom izvorskom vodom. Djelatnici punionice odgovarali su učenicima na niz postavljenih pitanja, a da bi im bilo ljepše svima su poklonili netom prije napunjene boce. U kući Matice hrvatske ugostila ih je gđa. Antonija Rusković Radonić. Pogledali su izložbu o dudovu svilcu te razgledali samu kuću. Pri povratku školi don Josip Mazarekić obradovao je učenike bombonima. Uz lijepe želje vratili su se kućama.

TERENSKA NASTAVA UČENIKA 2. RAZREDA

Učenici drugog razreda naše škole su 21. rujna 2016. išli na terensku nastavu u Dubrovnik u sklopu koje je bila i provjera plivanja u PK Jug. Tamo su pokazali svoja plivačka umijeća pod budnim okom trenera PK Jug koji ih je ohrabrio u njihovim željama za bavljenjem ovim sportom. Nekima je to bio prvi susret s velikim bazenom gdje naši plivači i vaterpolisti osvajaju medalje. Drugi dio terenske nastave bio je posjet Luci Dubrovnik gdje su učenici uz stručno vodstvo obišli luku, prošetalu operativnom obalom i vidjeli različite brodove. Vidjeli su Astoriju, drugi najstariji cruiser na svijetu. Astorija je stara 68 godina i još uvijek prevozi putnike. Zatim su učenici vidjeli unutrašnjost trajekta Jadrolinije i čuli o poslovima i dužnostima posade trajekta te o odgovornosti koju ima kapetan broda. Djeca su saznala što sve prevozi trajekt i koliko je važan za život ljudi, posebno na otocima. Zahvaljujemo gđi. Kristini Laptalo, osoblju Jadrolinije i ostalima koji su nam omogućili ovu zanimljivu i poučnu terensku nastavu.

DA – NE PITALICA

1. Najviši vrh Sniježnice nosi ime sv. Ilija.
DA NE

4. Rijeka Ljuta dio je ponornice Trebišnjice koji se spaja s rječicom Omblom.
DA NE

2. Romantična plaža Pasjača smještena je ispod konavoskog sela Radovčići.
DA NE

5. Baltazar Bogišić poznati je konavoski slikar.
DA NE

3. Sokol kula je prvotno bila ilirska gradima.
DA NE

ODGOVORI: 1. Da., 2. Ne, smještena je ispod sela Popovići., 3. Da, pa rimska i bizantska utvrda., 4. Ne, spaja se rječicom Konavočićom., 5. Ne, bio je pravnik.

ZAGONETKA

1. Puna škola đaka, nigdje nema vrata.
2. O zidu visi, o zlu misli.
3. Zelen kao trava, a sol voli kao krava.
4. Četiri nositelja, dva klopitelja, dva pokrivača i deveto nadizalo.

KONJ	K	R	A	V	A	K	J	P
ŽIRAF	N	O	L	S	O	Z	A	O
SLON	O	G	NJ	Z	O	P	S	L
NOSOROG	S	U	A	O	I	Š	T	K
NILSKI KONJ	O	S	I	G	Š	V	R	R
PAPIGA	R	J	A	I	P	T	E	NJ
MAGARAC	O	E	M	U	A	Z	B	O
POSKOK	G	N	P	O	S	K	O	K
MAJUN	N	I	M	Ž	A	O	A	I
KOALA	U	C	A	I	R	A	U	K
JASTREB	M	A	Č	R	A	L	Š	S
GUSJENICA	J	G	K	A	R	A	E	L
KRAVA	J	B	A	F	B	I	K	I
KOZA	M	A	G	A	R	A	C	N

- MIŠ
- PAS
- EMU
- MAČKA
- BIK
- ARA
- UŠ

KONAČNO RIJEŠENJE: _____

LAURA DUBRAVČIĆ I MARIJA KUŠELJ

ODGOVORI: 1. šipak 2. puška 3. luk 4. ovca

SIROMAH I NOVČIĆI

BIO JEDAN SIROMAH I IMAO JE BUNO DJECE. RADIO JE SA ŽENOM PO CIJELI DAN I DOLAZIO KASNO UVEČER DOM.

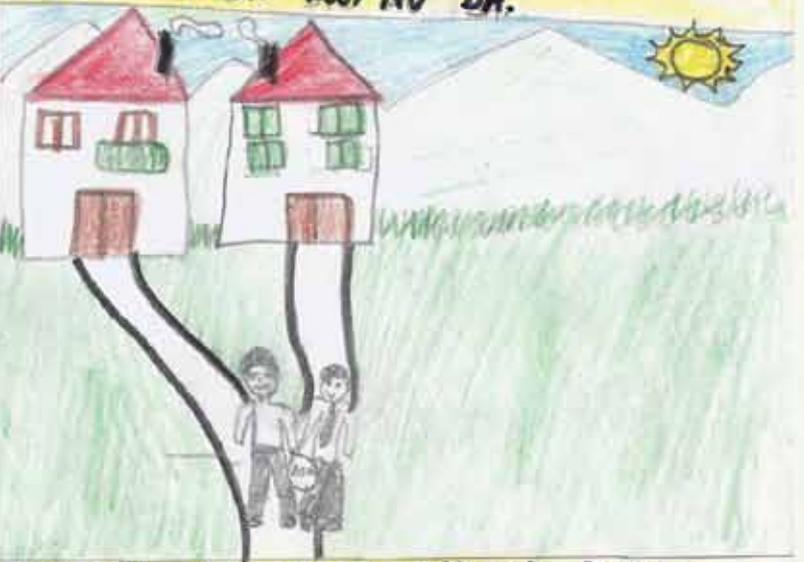

KADA BI POJELI VEČERU, OTAC BI UZEO GAJDE I POČEO SVIRATI, A DJECA SU PLESALA OKO NJEGA U CIJELOJ KUĆI.

ODNAH POBEO NJIHOVE KUĆE ŽIVIO JE BOGATAŠ. ČUDIO IM SE KAKO MOGU ŽITI SRETNI BEZ NOVCA, A ON KOJI IMA NOVCA TAKO JE NESEBETAN.

ODLUČIO BOGATAŠ DA ĆE SIROMAHU DATI NOVAC PA DA ĆE VIDJETI ŠTO ĆE ON UČINITI S TIM NOVCEM KOJI MU DA.

SIROMAH JE CIJELI OSTATAK DANA PROVOĐO RAZMIŠLJAJUĆI ŠTO ĆE S TOJKIM NOVCEM I NA KRAJU JE ODLUČIO VRATITI NOVAC.

Ilija Letunić 5. b

Kraj!!!